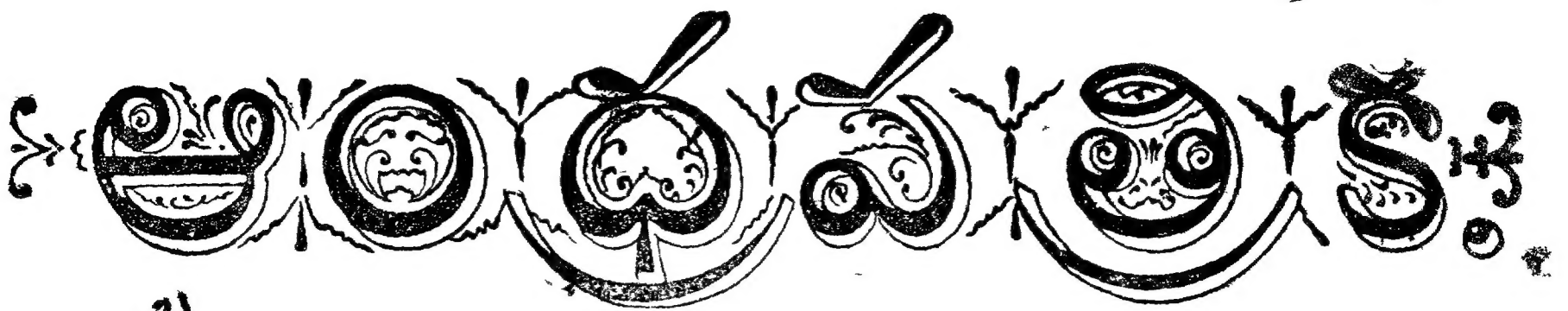

REGISTER No. M. 1118.

దండా నంబర్ 1-కి రూ 24-1-10. పరివర్తక: 1-కి 0-1-6

9/2/31

వ ర్త మ వ ర్త క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

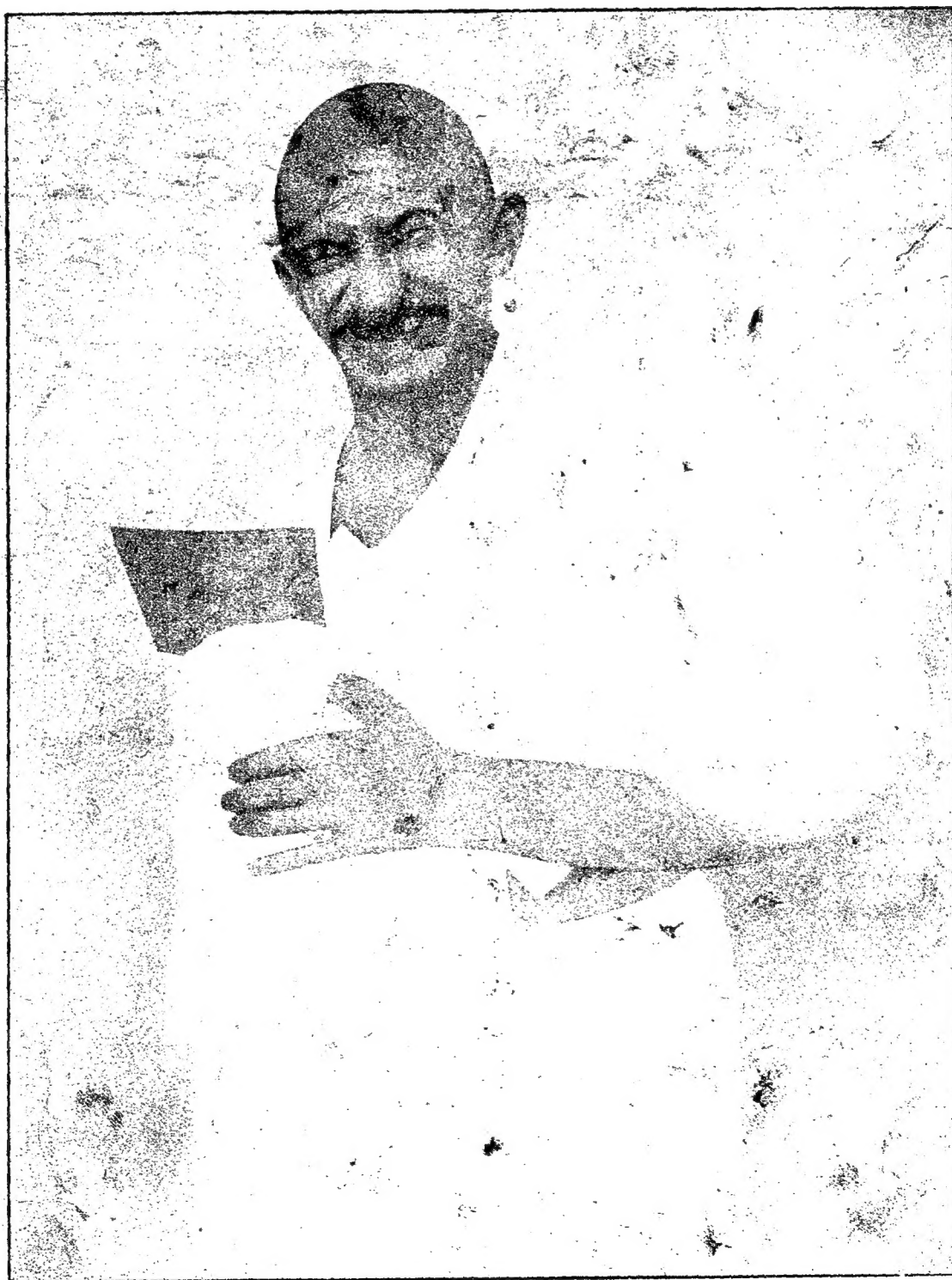
బిల్డింగ్

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ }
Vol. 17 }

చెన్న పట్టణము 1931-౩౨ నాటి మే నెల 5-వ తేదీ సోమవారము
MADRAS, MONDAY 5th MAY 1930
శ్రీ వామోదూల నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శుద్ధ సప్తమి

౦ది- ౨౮
No. 28

స్వాతంత్ర్య సమర నాయకు డగు గాంధీమహాత్ముడు నేడు నిర్బంధింపబడెను.

ప్రతియొక్క చక్కగా గమనించవలసిన ముఖ్య విషయము

మాతో బేరము చేసినవారిలో

100 కి 100 గురు

సంతృప్తి చెందియున్నారు

నవీనరకములలో పూలతోట్లు, టీ, కాఫీ, స్టెల్లు పలురకములు బంగారు నగలు మొదలగు నవి తయారుచేసి, సిద్ధముగా నుంచుచున్నాము. వాటియొక్క నాణ్యము, మెరుగు, లాభ్యము వర్తకాలను చూచి సంతసించవలెను గాని,

చదివిన తనిగితీరదు. మేలైన నీమకములముల, కెండ్లు, పువ్యరాగముల నగలు కూడ గలవు. ఉమ్మడి బంగారుతెట్టి అండ్ సన్స్, నగలవర్తకులు, 28, వైనాబజారు, మదరాసు.

స్వల్పదరా! ఫలమధికము!! పూర్తితృప్తి!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడిపెము, కన్న, గురలు, కిలముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయిండు నొప్పి, ఆహారతీర్ణ కాలముందు కలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగ, ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను నొగవరచును. స్త్రీలు ప్రసవించి తాడు, స్నానమువాడు (కత్తారీకి బదులుగా) ఈ మాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తలపాకులలో వసులి ముగించుట, సాంకామిక కోకులలో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నీచించిన ఆరోగ్యవృద్ధులు ఎందుకా. ఈ మాత్రలు సీసాలో గల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 100 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అణాలవలెను ప్రతిజంబూ నుండును. పొట్టు చూలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-2-0.

సారస్వతానవం:-- మెదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడువృద్ధి, లక్షణములను గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి సరములకు మంచిత్రాణము కల్పించి కలుగజేయును. సంగీతపాటలను కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదముపాదము ఉత్సాహమునింపును అలసినవైన స్త్రీలు నెత్తినదును (నెత్తినోడు చాల మెత్తగావుండుటవలన) చూట్టాడను నడుమనుకొని పిల్లలకు పుజీవివంతికి. 6 బొట్టుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పొట్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

తరుణము మించిపోకమునుచే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకు వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డు ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికి

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట తిరుగుగా నుండుటనుండిరక్షించి పట్టుకుచ్చునలె, తుమ్మెద రెక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈ సాధనద్రవ్యిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీ వెండ్రుక తలెత్త త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలకు నెట్లు అధికకృత్యము గలుగజేయునో గుర్తించు. ప్రతి పట్టణములోను, పల్లెలోను, గుకాబాదారు లందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మవార లందరివద్దను దొరకును. మీయూరి వర్తకులయొద్ద కొనుగత్తుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి రు 1-0-0, పోస్టేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 3-కి రు 2-10-0, పోస్టేజి ఆ 0-12-0.

ఓటోదిల్ బహారు (రిజిస్టర్డు) కొనుటో ముటవకుడు.

మీదుమ్మలమీదగాని, కేబు రుమాలమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లినవెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, వెదజల్లిన ట్టానర్నును, వెండి సమయములందు బంధువు లందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మరెదియు కానరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని దాని ఆస్ఫుతపరిమళము అనుభవించు.

1 బొట్టు ఓటోదిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1/2 " "	"	1-4-0
1 గ్రాము " "	"	0-12-0

సమూహాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

90-2

285, జమ్మూమఠీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

చిత్తూరు మండల

ప్రజల ప్రారంభ సమావేశము

(స్వకీయవిలేఖరి)

తిరుత్తనీయందు సమావేశమగుట

తిరుత్తనీయందు బిహార్ రైటర్ సభమునందు 1-5-30 న తేది రాత్రి 7 గంటలకు భారతదేశమునకు ప్రజల సామర్థ్యములను విప్లవకర్తలనులనుగూర్చి మోచించుటకు తిరుత్తనీయందు దలి గాంధీ దైవజ్ఞులనబడు శ్రీమాన్ వి. కె. శేషగోపాచార్యులు గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయినది. సుమారు రెండు గంటలకాలము భావికార్యక్రమములనుగూర్చి చర్చ జరిగినది. ఆ సభలో యాక్రింది తీర్మానములు యేకగీషముగా అంగీకరింపబడినవి.

(1) ఈజిప్టులోని గ్రామాదులయందుగ్లబల్ విదేశీవస్త్రముల దుకాణములు, కల్లు, సారాయిదుకాణములవద్ద వికట్టినవస్త్రములును కాంతి సైనికులను చేర్చుట.

(2) గాంధీయహాత్తుని అరెస్టుచేసినయెడల యీజిల్లాలోని గ్రామాదులందు లవణ సత్యాగ్రహమును కొనసాగించుట

(3) మొదటి రెండుకార్యముల కొనసాగించుటకై నను తేక ఒక కార్యమును కొనసాగించుటకై నను కాంతి సైనికులుగా చేరుట కిచ్చుగించువారు శ్రీముతులు సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి గారికి, నారాయణవరం, చిత్తూరుజిల్లా అని నాయకులయ్యును.

(4) ఈ సమావేశము నిరర్థకమునకై చెంచాలు నగరా తిచ్చుట కిష్టపడువారు శ్రీయుతులు సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి గారు, నారాయణవరం పేర పంప ప్రార్థించుచున్నారు.

ఆసభలోనే మువ్వగ ధార్మికు లు దారబుద్ధితో యెనిదిదిసంచల రూప్యముల విరాళముగ నీచ్చుటకు వాగ్దానము లొనర్చిరి.

11 వ కమ్యూనిస్టుసభ

పదియవ కమ్యూనిస్టుసభను మాయంగలూరు గ్రామములో జరిపియుంటిమి. సభజరిపి యిప్పటికి సంవత్సరము పూర్తికావచ్చెను. ఎప్పుడైన నెప్పుడు 11 వ కమ్యూనిస్టుసభ సభ జరుగవలసియున్నది. కాని ప్రస్తుతము కమ్యూనిస్టులు కమ్యూనిస్టులను ముట్టచు స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమున బాగాని యుండుట చేతను రాజకీయ పరిస్థితు లభ్యాన్నముగా నుండుట చేతను గాంధీకాలము కంటే 11 వ కమ్యూనిస్టుసభ సభావిషయమై ప్రయత్నింపవలసిన కమ్యూనిస్టు జనులను గోరుచున్నాను.

బాలకృష్ణ కోగంటి దుగ్గమల్లి కార్జునరావు, అంగలూరు

ఉద్ఘాటించి

ఆంగ్రప్రతిక వచ్చిన తరువాత యుగాది సంచకు గాంధీభాగ్య మార్గములను లక్షించినది. ఇప్పటి కిరువదియేకటి యుగాదిసంచకులు వెలువడినవి. ఇరువది యేకటివల సంచకుయగు ప్రమాచూత సంకల్పరాజిసంచకు యత్యంత రమణీయముగా నున్నది. ముఖ్యత్ర మూర్త్యుజీయముగ నున్నది. చిత్రములకుపయోగింపఁబడిన కొంతమంది కోభాకరముగా నున్నది. తిరుత్తనీయందు అమరావతి స్థూపచిత్రములు ముద్రాపితవాస్తవములూపద్యములు పెక్కుగలవు. ఇట్టిసంచకులయొద్దనుండును ముద్రాపక బకియుండలేదు. జ్ఞానాభివృద్ధిని బడయఁగోరువారెల్లరు ప్రమాచూతాంగ్రప్రతిక యుగాదిసంచకుని చదివి తీరవలయును.

బాలకవి కోగంటి దుగ్గమల్లి కార్జునరావు.

ఏలూరు గోసంరక్షణ సమితి

ఈ దినవ విరాళములు కృతజ్ఞతతో నందుకొన్నాము యందుకు మీకు వందనములు.

పచ్చిగోళ్ల రామయ్యగారు (జెజవాడ కుమారుని వివాహం) రు. 116

కొత్తమాను శ్రీమన్నారాయణమూర్తిగారు (ఏలూరు చెల్లెలి వివాహం) రు. 125.

బొడ్డు వెంకట సుబ్బారాయడుగారు కుమారుని వివాహం 125

పెనుగొండ లక్ష్మీ వరసింహంగారి భార్య వెంకట సుబ్బయ్య గారు నూజిడు 40.

కొంధూరు లక్ష్మీవరసింహంగారు 80

నున్నమల్లయ్య, నున్న కోటింగంగార్లు 25

అద్దేపల్లి లక్ష్మయ్యగారు జెజవాడ 25

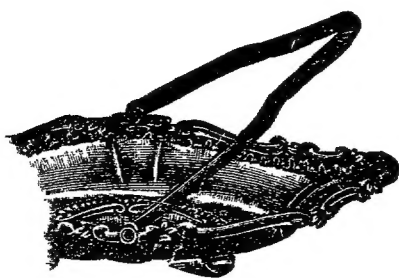
అచంట రామయ్యగారు 15

మద్దుల వెంకట చిన్నరాజు, వైస్ ప్రెజిడెంటు శాశ్వత ధర్మకర్త.

శంతి విలాసము "ఉమ్మడియార్"

తెలిఫోను నెం. "2802."

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

వగైరాలు మిళితమైన, వెండిసామానులను బంగారు నగలను మాత్రమే ప్రజలు ప్రస్తుతము ఇష్టపడెదరు. గాన మేము వీటిలో నొక్కటియైనను తప్పక అనున రించుచుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాతా ధారులు హెచ్చుటకు ముఖ్యకారణము.

ఒకసారి పరీక్షించిన అన్నియు నిశ్చలముగా తెలియును.

రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మోహనపూర్ణము. ఈ ఛా
ర్మసీలో బహుముఖములు కొంత
వారు రామమోహన ఛార్మసీ మే
నేజరుకు అనిమాత్రం వ్రాయవలె
ఈ ఛార్మసీలో పేరు వ్రాయవలె
ను. ఛార్మసీలో పసుపు ఆయు

మధములు భిక్షములు లేహములు చూర్ణములు మొదలగునన్నియు కమిటీయాజమాన్యముక్రింద నుప్రసిద్ధులైన వైద్యుల
తయారుచేయుచుబడి సిద్ధముగానున్నవి. కేటలాగు ఉచితము.
ప్రెసిడెంటు. సి. రాజగోపాలాచారి బి.బి. బియల్. కె. దశరథరామయ్య బి.బి. బియల్. జా. వెంకటప్పయ్య రిటైర్డ్

బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్తాన్, లిమిటెడ్.

ఇందుమూలన సర్వజనులకు తెలియజేయునదేమనగా బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్తాన్ లిమిటెడ్
అనుచుతిపొందిన బ్యాంక్ యగుటచే జీతములను, పింఛనులను, వార్షిక ఖైతములు, ప్రయాణ
ఖర్చులు పేగైరా తమకుమారుగ వసూలుచేసికొన వీలుండును.

బ్యాంక్ వారు సంతోష పూర్వకముగ జీతములు, పింఛనులు వగైరాలను స్వంతవారికి మా
రుగ వసూలుచేయ గలరు.

విద్యాసాగర్ పాండ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

వ్యూహలేడ
పింకారీ
శిశిమ.

మలయచందనము

రహస్యము
నా నేపథ్య
వచ్చును

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
ఆ శీతాగ్రాసాపత్రికలు పొందినది. నెల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం జేస్తున్న 8-0-0 రెండును ఖర్చులతో 5-12-0
నుధాసారము, సవాయికి రాజ్ఞోషధము సీసా 4-0-0
20-1 గంధర్వఛార్మసీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా. 7

గట్టి చాయరంగునూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగరుమరుచాయ నూలురకమున్న
తన పలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు
కూరుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి
యలుగాను పంపబడును. శాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుడు. 132-2

యల్. కే. మినాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జవుళివ్యాపారం, మహల్ పేధి, మధుర.

"BREAK PILLS"

మునలివాండ్రను యశావన వంతులుగా జేయును 1

పలంబ బడిన పిర్యమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ నేపు బలమును కలుగజేసి సం
సార సౌఖ్యమునకు అవకాశ మిచ్చును, శరీరమునకు లేజన్ను కలుగ జేయును.
ఎటువంటి సుఖసంబంధమైన బాడ్జములైనను జేరజాలవు. 1 గంటలో వీటి కచ్చుత
శక్తినికనపరచి ఆనందమును కలుగజేసి ప్రేమ పురుషులను తనివి నొందించు తెరాగి
విటిక. రసవిమగంధకాదులు కలియలేదు. గొండ్రాండ్లకై నను సంతానముగను.

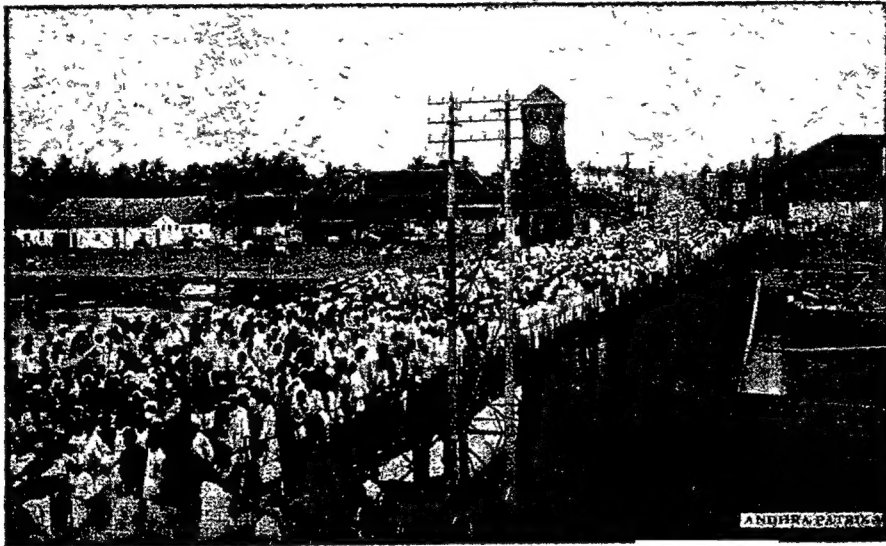
20 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0 60 మాత్రలు సీసా రు 5-0-0.

నెగలకు జర్మనీట్యూలులు 80 పెట్టి రు 2-9-0. పోస్టేజీ వేరు.

పండుక 8 ఆణాలు. ఆర్య శైవ్య ఆశ్రమం, చికాజోలో సిటి, (గంజాంజిల్లా.)

ఇ. కె. గోవిందస్వామియ్యుడల్యారుగారి శివమును దహనమునకు గొంపోవుటకు రావుగారు, చిన్న స్వామి అయ్యంగారు మున్నగు పెద్దలందరూ వచ్చిరి. గోవిందస్వామి ము పటము పైన గాననగును. (ప్రె. పో. టి.)

కాకినాడ వాలంటీర్ ల ఉద్ధరము జరిగిన యాశురం ఎంతెవరియోజ్ఞాపుముందు. (బసవరూజు)

కాకినాడ విద్యార్థిని సమాజము 15-వ వార్షికోత్సవము సభ్యులు-మహిళావిద్యార్థి

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్;

స్థాపితము 1923 సం॥ రం.

మ చి లీ ప ట్న ము

ఈ బ్యాంకుయొక్క బ్రాంచి క్లర్కులలో హైదరాబాదు పట్టణమునకు పురప్రముఖులు కొరటాలవ 200 వాటాలు చందాగా ఇయ్య నిశ్చయింపబడినది. సికింద్రాబాదుయొక్క యా వాస్తవ్యులకు మాత్రమే వాటాలు అలాట చేయబడును. దిశా ముగించబడును.

మేరు ఒకటికి రు 100. ప్రస్తుతిము రు. 50 చొప్పున పనులు చేయబడును. మీద తెలుపబడును.

డో. కో. శాస్త్రి, య

వార్తాపత్రికల నమ్రోడు బాలునిగూడ అరెస్టు చేయుట

స్వర్ణీయ జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి మనుమడు
సూర్యనారాయణగారు విక్రయించుట

మదరాసు, మే 3:—నేడు ఉదయమున 10 గంటలందు శ్రీయుత సూర్యనారాయణగారు మాంటురోడ్ లో రాండుటాబాకాద "స్వతంత్రసంస్థ" అను తమిళపత్రిక ప్రతులను విక్రయించుచుండగా స్పెషలు కాన్స్టేబులుగా నియమింపబడిన ఒక ఆంగ్లీయిండియను అతనిని అరెస్టుచేసి ట్రిప్లికేను పోలీసుస్టేషనులో నున్న సబ్బయ్య స్పెక్టరుకడకు తీసుకొని వెళ్లెను. అతడు దారిలో సూర్యనారాయణగారిని బావ బాధించెను. నగరమున పోలీసువారి చర్యలనుగూర్చిన విమర్శన గల పత్రికల నీతడు అమ్ముచుండుటచే అరెస్టుచేసినని చెప్పెనుగాని యివ్వస్పెక్టరు సూర్యనారాయణగారిని వదిలివేసెను. హిందూపత్రికకు తొలదొల్ల సంపాదకుడుగా నుండిన స్వర్ణీయ జి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారికి యీ సూర్యనారాయణగారు మనుమడు.

చెన్నపురి సత్యాగ్రహనిధి వసూలు ఆడిటు ప్రకటన

హైకోర్టు వకీలు ఇ. కృష్ణయ్యగారు సత్యాగ్రహనిధి ఆదాయస్థయ్య లెక్కలను ఆడిటుచేసిరి. "18-4-1930 మొదలు 30-4-1930 వరకును 5486-9-0 కనుకైనది. 216 రూపాయలవలెగల నగలును యితరవస్తువులనుగూడ వసూలైనవి. వ్యయము 2261-4-5-0, ఫిబ్రవరిలో విక్రయించుటకు 1025 రూపాయలకు ఖర్చుకొనిరి. మిగిలినసొమ్ము తగినవారివద్ద నుంచబడెను. ఇట్లుపైని సత్యాగ్రహనిధికి ధన మొసంగగోరువారు యీదినవను విచారించబడినవారికి పంపించి రసీదులను పుచ్చుకొనగోరవను.

1. శ్రీయుత ఎం. భక్తవత్సల మొదల్యారుగారు సన్నిధి స్త్రీలు, మైలాపూరు.
 - 2 శ్రీయుత గోవిందలాలు పురుషోత్తమదాసుగారు పార్కుటవును.
 3. శ్రీయుత కెంగరు వీకమ్మగారు, 170చై వాబజారుకోడు, చోలింగనల్లూరు సత్యాగ్రహమునకు ధనమును పంపగోరవారు యీ దినవ విచారించబడినవారికి పంపవలెను.
- శ్రీయుత కే. ఎస్. గోపాలకృష్ణనను, కేరాఫ్ మహాజనసభ, మాంటురోడు, మదరాసు.
- అని కృష్ణయ్యగారు ప్రకటించిరి.

చెన్నపురిలో విదేశవస్త్ర

బహిష్కరణము

స్వదేశీలగు కార్యధర్మ ప్రకటన

మదరాసు, ఏప్రిల్ 3:—నేడు సభ్యులు వేరు వేరు తెగలుగా నేర్పడి వేరువేరు షేటలను వెల్లి ప్రతియొంటికిని పోయి బోధించి ప్రమాణపత్రములపై సంతకములు చేయించిరి.

శ్రీయుతులు కే. నరసింహ అయ్యగారు, ఎన్. రాజగోపాల్, మైలరత్న సభాపతి మొదల్యారు, ఎ. రంగచారిగార్లు మున్నగువారు మైలాపూరులో ప్రచారము చేసిరి.

ఆర్. చిన్నసామి అయ్యగారు, చి. జగన్నాథదాసు, వి. సి. గోపాలను. ఈ కృష్ణయ్యగార్లు మున్నగువారు తిరువల్లి కే. డి. లో ప్రచారముచేసిరి.

జుట్టిటవునులో అడ్వకేటు రాజమూడికొం చెట్టిగారును కొందరు వలంటీరులును అచట వర్తకుల యిండ్లకును వైశ్యుల యిండ్లకును వెల్లి చాలి చురుకుగా ప్రచారము చేసిరి. చాలిమంది న్యాయవాదులును విద్యార్థులును వర్తకులును మిక్కిలి హెచ్చుమంది స్త్రీలును గూడ ప్రచార మొనరించుటలో హెచ్చుగా తోడ్పడుచున్నారు.

చెన్నపురిలో గాక యితరస్థలములందు గూడ ప్రచారమును సాగింపవలెనని చాలిమంది ప్రముఖులు కోరిగాని త్వరలోనే అచటగూడ ప్రచారము ప్రారంభింపబడును. కొంతమంది నాయకులును వలంటీరులును యితరస్థలములకు గూడ వెళ్లెదరు.

ఈలోగా శ్రీయుతులు ఆర్. రామచంద్రరావు, యు. రామరావు, కే. భాష్యం, ఎస్. సత్యమూర్తి, సి. ఎస్. ముత్తరంగ మొదల్యారుగార్లు నగరమునందలి వర్తకులతో గుంభాపించుచుండురు. నగరమునందు ఖద్దరు స్వదేశీ ప్రదర్శనములను జరుపువిషయమున వీరు ప్రయత్నించెదరు.

(స్వ. న. వి.)

చెన్నపురిలో దెబ్బలుకొట్టుట సానుభూతిసభలు

గుంటూరు పురపాలకసంఘమువారి సానుభూతి

గుంటూరు, 2:—శ్రీయుత పి. లక్ష్మయ్యపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద నేడు జరిగిన సభలో చెన్నపురిలో వలంటీరులను దెబ్బలు కొట్టెందులకు సానుభూతిని వెల్లడించునట్టి తీర్మానమును అధ్యక్షుడే ఉపసాదించెను. తీర్మానము యేక గ్రీణముగా నామోదించబడెను. (స్వ. వి. లే.)

కాకినాడ వార్డుల సానుభూతి

కాకినాడ, మే 2:—నిన్న శ్రీయుత చా.లి రామ సోమయాజులుగారి అధ్యక్షతక్రింద మిక్కిలి గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది. చెన్నపురిలో వలంటీరులను దెబ్బలు కొట్టుటకు గూర్చి శ్రీయుతులు ఎల్. సుబ్బారావు, చల్లా సుబ్బారావు, ఉప్పలూరి సీతాధామస్వామి (పీరు ముగ్గురును అడ్వకేటులు) వైదా సత్యనారాయణమూర్తిగార్లు ఉపన్యసించిరి. తీర్మానము యేకగ్రీణముగా నామోదించబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

కోయంబుత్తూరు మ్యునిసిపలు సంఘమువారి

తీర్మానము

కోయంబుత్తూరు, మే 2:—నిన్న రావుజూదరు సి. ఎస్. రత్న సభాపతి మొదల్యారు (చెయ్యరమ్మ)గారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగినది. మదరాసులో జరిగిన దౌర్జన్యములను నిరసించుచు ఉపసాదించబడిన తీర్మానమునకు నిమ్మజాతి ప్రతినిధియగు ఆర్. వీరయ్యగారు రోకరుమాత్రమే ప్రతిపాలురుగా నుండిరి. (ప్ర. వి.)

గాంధీటోపిలో రాగూడదు

తిరుపూరులో మెస్సర్సు వ. ఎఫ్. హార్వేకంపెనీవారి నిబంధన

తిరుపూరు, మే, 3:—ఇచట కాటను బ్రోకరుగా పనిచేయుచున్న శ్రీయుత కందనామిచెట్టిగారు తెల్లని గాంధీ టోపిని పెట్టుకొని మెస్సర్సు వ. ఎఫ్. హార్వేకంపెనీవారి జిన్నింగుస్థావ్వి రీ ఆవరణలోనికి వెళ్లిరి. మీరు ఆటోపీని తీసి వేసివచ్చినా నీచట మీపనిని చక్క-తెట్టుకొనవచ్చు నని అచటి యద్యోగులు తెలిపిరి. చెట్టిగారు అందుల కంగీకరింపక వెడలివచ్చిరి. ఇందువలన ప్రజలలోను వర్తకలలోను చాల సంచలనము కలిగినది.

చెన్నపురి సత్యాగ్రహ శ్రమమును పోలీసువారు సోదాచేయుట

నిన్న సాయంకాలము సోదా జరుగుట

చెన్నపురి, మే 3:—నిన్న సాయంకాలము నలుగురు పోలీసు యినుస్పెక్టరు మైలాపూరులో నున్న ఉదయవనమునందలి కాంతినైక శివరమునకు వచ్చి వారంటు చూపకండనే అంతయును పరిశోధించిరి. వారంటు లేకుండ పరిశోధించదనా అని శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మ గారడుగగా యిది కేవలము యిన్స్పెక్టింగేను గనక వారంటు అవసరము లేదనిరి. అపుడు డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు గూడ నచట నుండిరి.

కె. రామమూర్తి.

నాగపూరులో నొక యిండియను క్రిష్టియను బిరుదమునుత్యజించుట

శ్రీయుత పి. కె. సాల్వే బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. గారు
రావుసాహెబు బిరుదమును త్యజించుట

నాగపూరు, మే 3:—నాగపూరు హైకోర్టులో ప్రాక్టీసు చేయుచున్న వారల ఇండియను క్రిష్టియను సంఘమునకు చేరవారు రావుసాహెబు పి. కె. సాల్వే బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. గారు ప్రభుత్వమువారి కఠినవిధానముపట్ల నిరసనమును చూపుటకై రావుసాహెబు బిరుదమునుత్యజించుచురాజప్రతినిధికి తంజివార్తనుపంపిరిని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి పీపుల్స్ పార్కులో యిద్దరిని అరెస్టుచేయుట

ఇద్దరు వలంటీరులకు శిక్ష

మదరాసు మే 4:—నిన్న రి వ లేది సాయంకాలము 10 మంది వలంటీరులు ఉదయవనమునండి (మైలాపూరులో వలంటీరుల శివరము) బయలుదేరిరి. తెగకెద్దరినంతయు వారు అయిదు తెగలుగా విడిపోయిరి.

శ్రీయుతులు జి. వి. సుబ్బారావు, ఎం. బుచ్చిబాబు గార్లు బ్రాడ్వేలో లానుస్వేరుకువచ్చి జాతీయ గీతములను పాడవారింట్లేచిరి. అంతట చాలిమంది ప్రజలుచేరిరి. వార్దరును ఉపన్యసించ వారంభించిరి. అంతలో ఒక పోలీసు ఆఫీసరును కానిస్టేబులునువచ్చి ప్రజలను వెదలిపోవచ్చిరి. వారందరును కాంతముగ వెదలిపోయిరి. వలంటీరు నిద్దరను కొంతమూరము తీసికొనిపోయి వదిలివేసిరి. అటుపిమ్మట వలంటీరులు మరల రెండుమూడుసార్లు ప్రయత్నించిరి గాని పోలీసువారు సాగానియ్యలేదు.

శింతాక్రిష్టిటలోని శేటయిరుపార్కులో శ్రీయుతులు వి. ఎస్. జుజిఅయ్యతె, గోవిందానందుగార్లు ఉపన్యసించగా వారిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి గాని కొంత నేపటికి మరల వదిలివేసిరి.

మాళలో గాంధీవనములో నిద్దరు వలంటీరులును, వీడుబాపులవీధివద్ద వేణుగోపాలకెట్టిపార్కులో యిద్దరు వలంటీరులును యిటులనే ఉపన్యసించగా పోలీసువారు నిరోధించిరి.

పీపుల్స్ పార్కులో యిద్దరిని అరెస్టుచేయుట
వలంటీరు కెప్టను డాక్టరు నటరాజుగారును శ్రీయుత, వి. శివరామనుగారును పీపుల్స్ పార్కువెల్లి సభచేసిరి. అనట శివరామనుగారు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించగానే పోలీసు వారువచ్చి ప్రజలను తరిమి వారినిద్దరిని అరెస్టుచేసి తీసికొనిపోయిరి.

(స్వ. న. వి.)

చెన్నపురిలో పోలీసుసోదా

సత్యాగ్రహ శివరముపై పోలీసులదాడి

పోలీసు లేమియుంగై కొనకుండగ వెడలిపోవుట

చెన్నపురి, మే 3:—నిన్నటి సాయంకాలమున ఎక్స్ ప్లోసివు ఆబ్ (క్రేలేడి వస్తువులట్టుము) క్రింద చెన్నపురి ఆపరాధపరిశోధక కాభాద్యోగస్థులు మైలాపూరునందలి ఉదయవనములో సోదాజరిపిరి. తుద కేమియు గై కొనకుండగనే వెదలిపోయిరి.

పోలీసులు వచ్చినరీకి నాయకురాలగు శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు సత్యాగ్రహశ్రమమునందు లేకపోవుట, ఆమెవచ్చువరకు పోలీసులు వేచియుండిరి. ఆమె రానే పోలీసులు తనపనిని చేసిరి. "మీవద్ద నేనుయిన నిస్తువుం చుకొనియే మీరు సోదాజరుపుట లేదని ఎట్లు రూఢిగా నెంచుట" అని ఆమె వారితో బత్కెను. అంతట సుబ్బయ్యగారు నన్నుమొదలనే మీరు శోధింపవచ్చుననిరి. ఇదిముగిసినపిమ్మట పోలీసులు సోదాజరిపిరి. వెల్లిపోవనపుడు వారు తామేమియు గై కొనివెళ్లునుండుట లేదని సర్టిఫికేటును లిఖితములకముగా నొసంగియేవెళ్లిరి. సోదాజరుగునపుడు శ్రీయుతులు డాక్టర్ వరదరాజులనాయుడు, ఈ కృష్ణయ్యగార్లు ఆశ్రమమునుండే యుండిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

వెజనాడ, మే 3:—ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయపు రిజిస్ట్రారి యిటుల వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయ ఆకడమిక్ కాన్సిలు వారిచే సిండికేటుకు ఎన్నుకొబడవలసిన యిరువురు సభ్యులన్నిక సం దర్భమున యీక్రిందివారు అభ్యర్థులుగా నామిశేటుచేయబడిరి.

- (1) రా. సా. డా. వి. రామకృష్ణరావుగారు యం. ఏ. యల్. టి. పి. హెచ్. డి.
- (2) రెవరెండుడా. జే. రాయస్ట్రాక్ గారు యం. ఏ. డి. డి.
- (3) యస్. వెంకరామన్ గారు, యం. ఎ.

రాజప్రతినిధి సర్ యిబ్రహీం రహీంతులా, జిన్నా గార్ల ప్రకటన

రాజప్రతినిధి సత్యాగ్రహమును నిరసించుట

మహారాజా సర్ ప్రొద్దుత్తు-మారు టాగోరు (కలకత్తా) గారికి రాజప్రతినిధి పంపిన ప్రత్యుత్తరము

శ్రీస్తు, మే 31:— శ్రీమత్ రాజప్రతినిధిని గూర్చి మహారాజాగారికిని రాజప్రతినిధిని జరిగిన కేసు లిచ్చడం ప్రకటించబడినది. "భారత సామ్రాజ్యమున బ్రిటిషువారి మహాత్మ్య తాదా భారమును తేలికమైన భంగము కలుగకుండ తేయటకు దొరతనమునా రెట్టి చర్యల నవలంబించినను గూడ దేశమునందు మిక్కిలి హెచ్చుమంది యేకీభవించి మహాత్మ్యమునా దొరతనమువారిని సంగరించెదరు-అని నాగ్దాము చేయుచు పంగరాష్ట్రమునందలి భూస్వాముల పక్షమున మహారాజాగారును మరియు మిది భూస్వాములను సంరక్షించుట చేసి రాజప్రతినిధి కొక కేసును వ్రాసి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి బోటులకు ముందుగా గాంధీగారు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన లేఖ అవమంజనముగా నున్నదనియు అందులకు రాజప్రతినిధి పంపిన ప్రత్యుత్తరము నూటిగాను సరిగాను పరుషముగాను ఉన్నదనియు ఈ జమీందారులు వ్రాసిరి. ఇట్టి సత్యాగ్రహ భారత సామ్రాజ్యమునకు మహాత్తరమగునని చేసినవిషయం మీరు ప్రకటించిరి.

రాజప్రతినిధి లేఖ ప్రియ సర్ ప్రొద్దుత్తు-మారు!

9-4-30 ని మీరు వ్రాసిన లేఖకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. పంగరాష్ట్రమున మరియు పెక్కుమంది భూస్వాముల వద్దనుండి రాజప్రతినిధి లేఖలే వచ్చినవి. వ్యాపారాధికారసంరక్షణ తత్వములను కాపాడేందుకు నిరసించుటకు కలిగియున్న సంఘర్షణలలో భారతదేశమునందు అత్యధిక సంఖ్యాకులు నాకును నా ప్రభుత్వమునకును కేకీభావముతో మహాత్మ్యముగా తోడ్పడెదమను నమ్మకము కలదని మీరు వ్రాసినవాక్యమును నేను అర్థమవుచు నానందముతో చదివినది. ఈ లేఖను ఎవరి పక్షమున మీరు వ్రాసితిరో వారును మీరు బ్రిటిషు ప్రజలపట్ల అవిచ్ఛిన్నమగు గౌరవమును మైత్రిని కలిగియున్నామని మీరు వాదనము చేసినందులకు మీకు పండనములు.

భారతదేశమునందు సక్రమాభివృద్ధిని కలిగించుటకును పశుమముచేయుటకు సర్వకర్మలను వినియోగించుటకును తాము దీక్షలునియుంటి మని ప్రకటించిన ప్రజలపక్షమున సామ్యభావని ప్రభుత్వమునకు పెక్కుసారు లిదివరకే ప్రకటించియున్నాడు. ఈ అభివృద్ధి మిక్కిలి నిర్ధారణగాను కడుక్రిష్టముగాను కలుగుటకు తగిన సాధనములను గూర్చి ఆలోచించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వప్రతినిధులను భారత ప్రజాప్రతినిధులను కలిసి ఆలోచించుట కొకసభను త్వరలోనే జరుపగోరుచున్నామని మాడ వారు యిటీవలనే ప్రకటించినసంగతి గూడ మీకు తెలిసియున్నది. ఆసంకల్పమునం దెట్టివార్తను లేదు అనగా ఆపద్ధిని నుసరిముగానే యున్నదిగాని యిలాగా గాంధీగారును ఇతర కాంగ్రెసు నాయకులను బుద్ధితార్కముగా నీసత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించిరి. కాంచుటేమియు సభకు జరుపుటకు తగిన అవకాశము లభించిన మంచితరుణమునందే, యిటీవల చిటగాంధీ మున్నగు పెక్కు ప్రముఖుల జరిగినట్టి దౌర్జన్యములు జరుగుటయే ఫలితముగాగల యీ యుద్ధమును కాంగ్రెసునాయకు లిటు ప్రారంభించిరి.

భారత దేశాభివృద్ధికింతకంటే అధికముగా హాని కలిగించగలిగినట్టియు యింతకంటే భాగ్యతాపితహితమైనట్టియు ప్రవర్తనమును నరచేసిగూడ నేను భావింపగలిగియైన నుండలేదు. కాననోల్లంఘనమును అహింసాత్మకముగా ననుభవించుచునట్టి ప్రయత్నము తప్పక విఫలమగునని అంజరికిని తెలిసిపోయినది. ఇప్పుడది అటులే విఫలమైనది. ఆక్రమకర్తలకులమైన ఆధారపడి వృద్ధిపొందుచున్నట్టి హానికరములకు ప్రజాసహాయము లిచ్చుచున్నందువలన మరల చెలరేగినది. ప్రభుత్వశాసనమును ప్రజలు తిరస్కరింపవలెనని ప్రజలకు బోధించుచుటకు భారతదేశమునం దెన్నటికిని యెట్టి అభివృద్ధియునుగూడ కలుగజాలవలదు నిశ్చయము.

ఇట్టి పరిస్థితులలో న్యాయశాసనాధికారములను కాపాడుటమే నాకును నాప్రభుత్వమునకును ముఖ్యకర్తమైయున్నదను విషయమునందరికిని తెలిసియు యున్నది. కావున దానిని మేము నెరవేర్చుము. భారత దేశములలో సంఘమున క్రమభంగము మూలభారమని మీరెన్నో సమ్మతించుచు నాకు మీ రాజీము పక్షమునాకై నను యెట్టి సాంఘికకర్తవ్యమునకుచేరిన వారైననుగూడ క్రమపద్ధతిని నిలబడెట్టులలో నాకు తోడ్ప

ప్రాణవాయువు

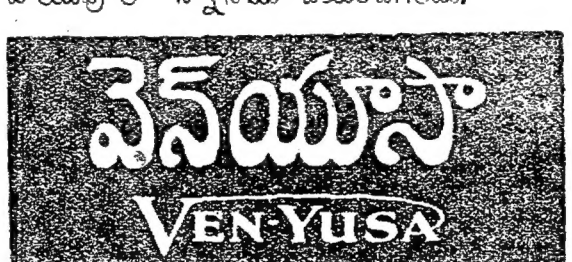
క్రొత్తయందమును తేగలదు

చర్యమును మృదువుగను, పరిశుద్ధముగను, ననుభవము తేయగలిగిన వెన్ యూసా ఫేస్ క్రీమ్ తో సమానమైనది మరొకటి తమారు కాబోయియుండలేదు.

ఈ యశ్రూమైన తేనెము నిచ్చు పదార్థము "ప్రాణ వాయువు" ఈ వెన్ యూసా యందు మాత్రమే కలిగియుండి పరిశుద్ధతను, యావనముతో గూడిన యందమును నాస్తికని నిలవగలిగియున్నది.

ప్రతినిత్య ముపయోగించు సుగంధముతోపాటు వెన్ యూసా నుపయోగించిన, కృశించిన నరములకు నూతనతీయనిచ్చి, గరుకుతనము, పగుళ్లు మొదలైనవాటిని చర్మముపైనుండి తొలగించును, నూతన్ని చేడిమినుండియు, వివర్ణతనుండియు, మంటలనుండియు సంగరించగలదు. ఎల్లప్పుడు నుపయోగించుటవలన నేటిదీర్చి చల్లదనము నిచ్చును. సువాసనగలిగిన యిది యొక అంటుకొనని మిగడపదార్థము. ఓపల్ బాటలలో అమ్మబడును. వెల రు. 1/- అన్ని సుగంధద్రవ్యము లమ్మ వారియొద్ద దొరకును.

వెన్ యూసా ఫేస్ క్రీమ్ చర్మమును "ప్రాణ వాయువు"తో స్నానము చేయించగలదు.

దెవరనియే నేను నమ్మెదను. ఈరీతిగా సంఘముయొక్క మూలాధారములను కాపాడుటలో వారు తోడ్పడినవిచ్చు భారతదేశీయుల కందరికిని అత్యధికమును సంపదను సౌఖ్యమును కలిగించుట కవసరము భౌరాజ్యాంగ విధానమును నిర్మించుటలో గూడ వారందరను తోడ్పడ గోరెను. (ఇట్లు విశ్వాసనీయుడు (సం) ఇర్వియ. (ఆ. ప్రె.)

ఎం.వి. జిన్నా గారి అభిప్రాయము

జమీయతులు ఉలేమా సంఘ కార్యదర్శికి పంపిన లేఖివార్త

మహ్మదు, మే 31:— ఈ విషయము ను ను న జ మ య తు లు ఉ లే మా సం ఘ మునకు మీ ఆలోచన ముఖ్యముమై యున్నది. కావున మీరు తప్పక యీసభను రాగోరెదను, అని కార్యదర్శి జిన్నాగారికి తంజివార్త పంపెను.

"ఇప్పుడు రాజాలనందులకు చింతించున్నాను. మహ్మదులలో పెగ్గోపీని గారిమీద చేబడినకేసులో ఆచనపక్షమున వాదించుచుండుటచే బొత్తిగా రావీలులేకుండనున్నది. కాననోల్లంఘనపద్ధతిని విధానమును సాంప్రదాయమును భారతీయులెవరును ముఖ్యముగా ముసలమును లేనరును అవలంబించగూడదు. దానిని ప్రారంభించుటకు తగినవయసు మింకను రాకపోవుటయేగాక అది ఆచరణ సాధ్యమైనదియునుకాదు. వివేకముతో మాడిదియునుకాదు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మైత్రిని కలుగజేయుట యు త్వరలోజరుగనున్న రొండుటేమిలసభలో (బ్రిటు దొరతనమువారితో) రాయవారములను జరుపుటయును మాత్రమే మన కిప్పుడు ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నవి. కావున లండనులో జరిగెదను రొండుటేమిలసభ ఫలితము తేగలవరకు మీరందరు ఒరిమని బూసవలెననియే నేను మహాత్మ్యముగా తెలుపుచున్నాను." అని జిన్నాగారు తంజివరసరి. (ఆ. ప్రె.)

సర్ ఇ. రహీంతులాగారు గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహమును ప్రశంసించుట

అహింసాపరత్వము దేశమునందంతటను మిక్కిలి బాగుగా ప్రచలినది

బొంబాయి, మే 31:— నెలవులములమున చాలమంది నేడు "వై శురాయి ఆఫ్ యిండియా" స్టీరులులో బొంబాయి నుండి విదేశములకు బయలుదేరిరి. వెనుక బొంబాయి ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడుగా నుండినట్టియు యిప్పుడు కార్మికసంఘసభ్యుడుగా నుండినట్టియు సర్ యిబ్రహీం రహీంతులాగారును కిత్తెరగుచున్న బొంబాయి హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి సర్ యమరెస్సు ముర్షినుగారును గూడ నేటి స్టీరు రులోనే బయలుదేరిరి.

జానునెలలో లేబరుకమిషను విచారణ ప్రారంభమగును అంతవరకును రహీంతులాగారు విరోధాఖండమున మధ్యదేశములలో పంచారము చేసెదను. సత్యాగ్రహమును గూర్చి పరిసరుగగా మొదట నేమియును తెలుపలేదు గాని విచ్చుట గాంధీగారి అహింసాపరత్వమును అత్యధికముగానే ప్రశంసించిరి.

"భారత దేశమునం దంతటను అహింసాపరత్వమును శ్రేష్ఠతమముగా నెలకొల్పగలిగినందులకు దేశీయులందరును గూడ మహాత్మునిపట్ల మిక్కిలి కృతజ్ఞులుగా నుండదగును. మహాత్ముడు నాయకత్వమును వహించుటవలననే దేశమునం దంతటను అహింస యిటుల పూర్తిగా నెలకొనెను గాని లేనిచో పెషావరులో జరిగినరీతిని దౌర్జన్యము దేశమునందంతటను జరిగియే యుండును."

దేశములో ప్రజలందరను స్వదేశీకును బూసనట్లు చేయగలిగినందులకు నామోక్షునకు భారతనర్తకవర్తము వారుగూడ చాల కృతజ్ఞులుగా నుండవలెను.

సత్యాగ్రహము వలన దేశము నందు నర్తకము తీసివినదని కొందరనుచున్నాడు గాని కష్టపన్నుల ననుభవించుటకు నది వరకన్న దును యే దేశమునగూడ స్వాతంత్ర్యమును బడయగలిగియుండలేదు. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసుహాత్ములను ప్రభుత్వము వారుగూడ సర్వకర్మలను వినియోగించుచుండినను అతి శీఘ్ర కాలములోనే సమాధానము కలుగగలదని నే నాశించుచున్నాను. నేను ఆంగ్ల దేశమునకు వెళ్లిపరీక్షింపు ఇందులకు సర్వకర్మలను వినియోగించి పనిచేసెదను" అని రహీంతులాగారు నుడివరి.

(హిం. స్వ. వి.)

పంగరాష్ట్రము

అయిదుగురిని అరెస్టుచేయుట

కలకత్తా, మే 31:— నేడు శ్రీధానందపార్కులో శేల కొలది ప్రజలు చేరిరి. ఆ సభలో 5 గురు విద్యార్థులు ఉపన్యసించగా పోలీసువారు వారి నందరిని అరెస్టుచేసిరి. ప్రజలను వెడలిపోయినగా వారు పోలీసుల లాటిల్లో కొట్టిరి. చాలమందికి చెల్లులు తగిలెను. ఒక మహమ్మదీయునకు బలమును దెబ్బలు తగిలెను. (ఆ. ప్రె.)

బంకించంద్ర ముఖర్జీ గారికి శిక్ష

కలకత్తా, మే 31:— మార్చి నెల 14, 21 తేదీలలో శ్రీధానందపార్కులో కాజుప్రోహమును బోధించినందులకు యిక్కిని పైని లేబరీన కేసువిచారణ నేడు జరిగినది. రెండోండు కరెన్ చేయబడెను. ఇదివర కివనికి చేయబడిన ఒకసంవత్సరముకే. పూర్తియైనవిచ్చుట మరల నీ రెండోండుకే. ననుభవించవలెనని మేజిస్ట్రేటు విధించెను. (ఆ. ప్రె.)

మేము లండను, జర్మనీ, బెల్జియం, హాలెండు వగైరా పూర్వముంచి అద్రాలా, ప్రేములు, రవివర్మా సిక్కియ, జర్మనీ విక్కియ, చిన్నసయిజు పెద్దసయిజు బోరీ అద్దములు, మోటారుకువేనే అద్దములు, రంగులపువ్వులు అద్దములు యింకా అనేకకములు చిల్లరగాను, బోకుగాను కాకినాడ దెలివరికే తెప్పించి మద్రాసుకేటకు అనుసరించి విక్రయించుతూ వున్నాము. ఒకదాని కొనియాచినయెడల మీకే తెలుసును.

యక. వెంకటాయులయ్య

బుద్ధులు బ్యాపాగం, మొయికోడ్డు, కాకినాడ. పాడాఫీసు:—155, 156 దేవరాజమొదలిది, మద్రాసు.

పత్రికాశాసనము

కలకత్తాలో స్టేట్స్ మెన్, బెంగాలీ తప్ప తక్కిన పత్రిక లన్ని ఆగిపోయినవి

బొంబాయిలో పత్రికాసంపాదకుల సభ మే 18 తారీఖున జరుగును

పత్రికాశాసనము వెబ్ సైట్ లో అవచ్చును

వంగరాష్ట్రము

కలకత్తా, మే 3:—కలకత్తాలో బెంగాలీ, స్టేట్స్ మెన్ పత్రికలు తప్ప తక్కిన పత్రికలన్నియు ఆగిపోయినవి.

అమృతబజారు పత్రిక ఆగిపోయినది

కలకత్తా, మే 2:—భారతపత్రికా సంపాదకులును, పత్రికావ్యవహారాలను కలిపిచేసినసభలో చేసినతీర్మానము సారముగా అమృతబజారు పత్రిక సేదా మధ్యాహ్నమునుండి ఆపివేయబడినది. అల్పార్థ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో శ్రీయుత రామా నంద ధర్మగారియధ్యక్షతన జరిగినవైఠానంలో ఈతీర్మానములు ఆమోదించబడినవి.

(1) పత్రికాశాసనము పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునకు భంగ కరమని సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

(2) పత్రికా శాసనమును పరిమితపరచుటకు పత్రికలకు భారత ప్రజలు బహిష్కరింపవలెను. పత్రికలలో ప్రకటనలను ప్రచురించుచుండిన ప్రజలు పత్రికాశాసనమును పరిమితపరచుటకు కలలో వానిని ప్రచురింపరాదు.

(3) ధరావతును చెల్లింప నిరాకరించి పత్రికలకు ఆపివేసినవారి కై ఖరీ నిసభవారు ఆమోదించుచున్నారు.

4. పత్రికాశాసనము రద్దగువరకు పత్రికలు ఆగిపోవలెను. రేడా యికముందు అలహాబాదులో జరుగు సభ వ్యతిరేకముగా తీర్మానించువరకు నను ఆపివేయబడవలెను.

5. పత్రికాధిపతులసభ జరుగవలెనని బ్రెస్లెర్ వారుచేయు మా చనను సభవారు ఆమోదించుచు సభజరుగుటకు అలహాబాదు తగినసల మని సభవారు తలచుచున్నారు.

6. ఈ తీర్మానములను అనుబంధములో పెట్టుటకు 9 మంది కలసికనంపుమును నియమించడమైనది.

లిబర్టీ, బంగబాసీ, నవశక్తిపత్రికలు ఆగిపోయినవి

మే 1:—తారీఖున బంగబాసీ, నవశక్తి లిబర్టీ పత్రికలకు ప్రచురింపబడు ముద్రణాలయమువారు 10 శేలరూపాయలు ధరావతు కట్టవలెనని చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ కేజిస్ట్రీలు కోరినందున అధరావతును కట్ట నిరాకరించి వై మూడుపత్రికలను ఆపివేసినట్లు లిబర్టీ న్యూస్ పేపర్ లిమిటెడ్ కంపెనీ మేనేజరు తెలియబరుచుచున్నారు.

ఇంక మూడుపత్రికలు ఆపివేయబడుట

కలకత్తా, మే 4:—ఆగి పోయిన పత్రికల సాచి తాలో, ముసల్ ముక్, వోటాంగ, బసుమతి, పత్రికలు చేరినవి. ఇంక ఆపివేయబడిన స్టేట్స్ మెన్, బెంగాలీ పత్రికలను బహిష్కరించుటకు ఆందోళనము మొదలుపెట్టినది. ఈరోజుమధ్యాహ్నము కలకత్తాలో పత్రికలను పంచిపెట్టువారు సభగా విడిచిరి. ఆసభలో, స్టేట్స్ మెన్, బెంగాలీ పత్రికలను అమృతబజారు సలహా నిచ్చినందులకు ఉగ్రసింగు అరెస్టు చేయబడినది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

శాసనమునెడల భారతవాణిజ్యసంఘమువారి

యనమృతి

కలకత్తా, మే 3:—భారత పత్రికలన్నియు ఆగిపోయిన విషయమును రాజప్రతినిధి చిత్రిమునకు తెచ్చుచు భారతవాణిజ్య సంఘమువారు రాజప్రతినిధికి తంజివూరునంపివారు. ఇన్ని పత్రికలగిపోవు భారతచరిత్రములో అపూర్వమగువిషయమని తత్సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. ప్రస్తుతవిషయపరిస్థితులను అంతముచేయుటకు పత్రికాశాసనమును, ధరావతులను రద్దు చేయవలెనని సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

పటేలుగారి నెలహా

కలకత్తా, మే 3:— పంగసాయకులలో శ్రీయుత వి. శే. పటేల్ గారు స్థితిగతులను చర్చించిరి. పత్రికలను అధమపక్ష పక్షముతోజూలెనను ఆపివేయవలెనని వారు సలహానిచ్చిరి. కార్పొరేషన్ నుండి వార్తలకు ఒకబుల్లి టీనును ప్రచురించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. (ఆ. ప్రెస్.)

బాపాలావారి

యొక్క వజ్రములు, సవరంబంగారము, వెండి వస్తువులు!

215, చైనాబజారు, మద్రాసు.

సాయం 6-30 బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో రాత్రి 9-30

1930 సం॥ మే నెల 6 తేది మాత్రమే

హారాలు లాయిడుగారి

(వికటినోదములు, హాస్యకథాకలాపము, నవ్యలకల్పలము) ఇందుతో మిస్ జోహరా, మిస్ సుందరిబాయి గార్లచే నాట్యము సంగీతములు ప్రదర్శింపబడును.

(ఫ్రీ ప్రెస్ తంరి)

కలకత్తా, మే 3:— శ్రీయుత వి. శే. పటేల్ గారు పత్రికాసంపాదకులలోడను, కార్పొరేషన్ సేవకులలోడను థెయిట్స్ పేలన్ అనుసలమును పంపించెను. పండిత ఘనమోహనమాలవ్యాసారుగూడఉండిరి. ఈరోజు సాయంత్రము బీర్లాహాలులో పటేల్ గారు అన్ని పక్షముల రాజకీయ నాయకులను కలసి కొని ముచ్చటించును. ఇనుముతగులతోచేయువస్త్రములతోగూడ వారుసంప్రదింతుక. శేఖరదయమున శ్రీరామకవిటీయందలి సభ్యులతోడను శ్రీపద్మలలోడనువారు సత్ప్రతినించెదరు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

కలకత్తాలో వాత్సలను ప్రభుత్వమువారు

ఆపివేయుట

(ఫ్రీ ప్రెస్. తంరి)

మద్రాస్ మే:—పటేల్ గారు కలకత్తాలో దిగివచ్చుచు జరిగిన విషయములను కలకత్తా ఫ్రీ ప్రెస్ సంపాదకుడు రెండు భాగములుగా పంపెనయ్య అందులో పోలీసు శోకర్తము కలుగజేసికొనిన విషయముగల మొదటి భాగమునే ప్రభుత్వము వారు పంపి పోలీసులు ఉత్తమమును చెబ్బరగొట్టిన రెండవ భాగము ఆక్షేపణీయమని పంపరేదని మాకలకత్తా ఫ్రీ. ప్రెస్. సంపాదకులు తెలుపుచున్నారు. పటేలుగారి ప్రకటన పనుగ్రముగా పంపక అందులో కొంతభాగము మాత్రమే వారు పంపిరి.

బొంబాయి రాష్ట్రము

మే 18 తారీఖున పత్రికాసంపాదకులసభ జరుగును హిందూపత్రికా సంపాదకులు అధ్యక్షులు

బొంబాయి, మే. 4:—బొంబాయిలో మే 18 తేది ఆదివారమునాడు జరుగనున్న పత్రికాసంపాదకుల సభకు మద్రాస్ లోని హిందూపత్రికా సంపాదకులగును. రంగస్వామి అయ్యంగారు అధ్యక్షులుగా నుండవలసికొనిచివారు. సభా కార్యక్రమము విషయమై కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు సలహాను కోరుచున్నారు.

బొంబాయి పత్రికాసంపాదకులసభ

బొంబాయి, మే. 3:—పత్రికా సంపాదకుల ప్రతినిధులయొక్కయు, ముద్రణాలయ ప్రతినిధులయొక్కయు సభ కే. నటరాజుగారి యధ్యక్షతన సమావేశమై పత్రికాశాసనము స్వతంత్ర పత్రికానిర్వహణమునకు వ్యతిరేకమనియు, నాగరిక ప్రభుత్వ మూలము లన్నిటికిని విరుద్ధమనియు, ముద్రణాలయ పరికరములయొక్క వ్యాపారమునకును, దానికిసంబంధించిన యితరవృత్తులకును చాలభంగకరమనియు, ప్రస్తుతము యీపత్రికలవలన జీవనముచేయుచున్నవారి పనిపోగొట్టువనియు తీర్మానించిరి. ఈపత్రికా శాసనములను గలిగినస్థితిగతులను విచారించుటకుగాను మే 18 తారీఖున బొంబాయిలో సభ జరుపవలెననియు సభవారు తీర్మానించిరి.

తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు పత్రికాసంపాదకుల సభ జరుగుటయవరకు వివిధరాష్ట్రములయందలి ప్రముఖులకు పత్రికాసంపాదకులు అభిప్రాయపడుచున్నారని బ్రెస్లెర్ గారు చెప్పిరి. పత్రికా సంపాదకుల సభ అలహాబాదులో జరుగవలెనని కలకత్తావారు అభిప్రాయపడిరి. కాని బొంబాయిలో జరుగుట ఉత్తమమని బ్రెస్లెర్ గారనిరి.

సభవారు ఆహ్వానసంఘముగా యేగ్వడి శ్రీయుత నటరాజు గారిని అధ్యక్షుడుగాను, కడవోకర్ గారిని ఉపాధ్యక్షునిగాను నియమించిరి. సభలో చాచాపు 600 రూపాయలు విరాళములు ప్రకటించబడినవి. సభయొక్క చిరునామా బొంబాయి క్రాసికోర్ ఆఫీసులో నున్నది.

మహారాష్ట్రము

పూనా ముద్రణాలయాధికారుల నిశ్చయము

పూనా, మే 3:—పూనా ముద్రణాల యాధికారుల సంఘమువారు నేడు సభగావించిరి. బొంబాయిలో జరుగు పత్రికా సంపాదకుల సభవారి తీర్మానము ననుసరించి తమ సంఘములో సభ్యులకు పత్రికలను ఆపుచేయుటకు తాము ఆజ్ఞాపించెనమని వారు తీర్మానించిరి. ఆంగ్ల వస్తువులను గూర్చిన ప్రకటనలను తమపత్రికలలో ప్రచురింపరాదని సలహానిచ్చుటకు గూడ వారు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

వంజాయ

దేశీయ పత్రికలకు ఆగిపోయినవి
లాహోర్, మే 3:—నగరాదు లో కొంత ముద్రా నున్నది. పత్రికా శాసనముయొడల తను అసమ్మతి తెలుపుచు దేశభాషా పత్రికలు నేడు ప్రచురింపబడలేదు. కాని బ్రిటానిక్ హిందూ వార్తల పత్రికలు యథాప్రకారము ప్రచురింపబడినవి. (ఆ. ప్రెస్.)

అమృతనరేణులలో పోలీసులు ప్రభుత్వము కొట్టుట

అమృతనరము, మే 2:—కొత్తలీపద్ధ సమావేశమైన గుంపును పోలీసులు చెదరగొట్టిరి. కొందరికి చెట్టులు తగిలెనని తెలియుచున్నది. చెట్టులు తగిలిన కిక్కు ఆసుపత్రికి గొంపాబడిరి వచ్చేపోయో గుట్టుపుండ్లను ఆపుచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్న 20 మంది కాంటిన్యెంటుల ఆరెస్టు చేయబడిరి ఒక్కొక్కరికి 20 రూపాయలు జరిమానాగాని 8 రోజుల కిక్కుగాని విధింపబడినవి. ముద్రణాలు జరిమానా యివ్వ నిరాకరించినందున కిక్కులాహోర్ చెజిసాలకు పంపబడిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

పెమావరులో రాజద్రోహసభల

నిషేధచట్టము అమలుచేయబడినది

సిన్హ, మే 3:—రాజద్రోహకరములకు సభలను నిషేధించుట కేర్పడియున్న చట్టము పెమావరుజిల్లాలో అమలుచేయబడినట్లు ఒక ప్రత్యేకమైన కెజిటు ప్రకటించుచున్నది.

సర్పిలెటుచేత పత్రిక ఆగిపోయినది

ప్రభుత్వమువారు కి వేలు ధరవతు కోరుటచే

పాట్నా, మే 3:—సర్పిలెటు ముద్రణాలయాధికారిని 8 శేలరూపాయలు ధరావతుకోరిరి. పత్రిక ఆపుచేయబడును. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

బర్మాలో రెండుపత్రికలు

సంపాదకీయములను మానివేసినవి

రంగూన్, మే 3:— ఆంగ్ల-గుజరాతీ పత్రికయగు బ్రహ్మదేశ్, ఆంగ్ల-తైవారపత్రికయగు రంగూన్ మెయిర్, రెండును పత్రికా శాసనముయొడల అసమ్మతి తెలుపుచు సంపాదకీయములను వ్రాయట మానివేసినవి. (ఫ్రీ. ప్రెస్.)

పంజాబు రాష్ట్రము

డాక్టరు కిచలాగారిని

అరెస్టు చేయుట

నేడు ఉదయమున అమృతసరులో

అరెస్టు చేయబడుట

అమృతసరు, మే 8:—నేడు ఉదయమున వేకువజామున 4 గంటలకు పోలీసు సూపరింటెండెంటు నాయకత్వము క్రింద చాలమంది సాయుధులకు పోలీసు కనిష్టబలను పోలీసులను కిచలాగారిని అరెస్టుచేయుటకు జలియనువాలాబాగుకు వచ్చిరి. 18-4-30 వ తేదీనుండియును కిచలాగారు జలియనువాలాబాగులోనే నివసించుచున్నారు. అన్ని చోట్లను ద్వారము లన్నియును బంధించబడి యుండుటచే దక్షిణద్వారముకడ పోలీసు వారు గోడదాటి లోనికివచ్చిరి. అచటనున్న వంటిరులు వెంటనే కేకలువేసిరి. అక్కలవలన డేరాలో నిద్రించుచున్న కిచలాగారికి తెలియవచ్చినది. పీల్ కోల్ 124 వ నెల్ క్రింద వారంటును పోలీసు సూపరింటెండెంటు కిచలాగారికి చూపించి అరెస్టుచేసి వెంటనే మోటారు లారీలో చెరసాలకుగొనిపోయెను. హింసను వదులవలదని కిచలాగారు వలంటిరులకు బోధించిరి. జలియనువాలాబాగు సింహద్వారమువరకు వచ్చిరి. కిచలాగారి వెంటవెల్లి అచట వారిని పీల్ కోల్ ల్ను పిచ్చుట నగరమునందంతలను తిరిగి నేడు హరటాలును జరుపవలెనని ప్రజలకు బోధించిరి. నేడు హరటాలు జరిగినది. చాలమంది సైనికులను పోలీసువారును నగరమునందంతలను కాపలిగాయచున్నారు.

తారాసింగుగారిని ప్రధాన సేనానిగా నియమించుట
తన స్థానమున కాంతిసైన్య ప్రధాన సేనానిగా తారాసింగుగారిని కిచలాగారు నియమించిరి. (ఆ. ప్రె.)

డాక్టరు నత్యపాలు, డాక్టరు అలం,

హాలానా బాపురాలిగార్ల కేసుల విచారణ

లాహోరు, మే 8:—నేడు లాహోరు అడిషనలు డిస్ట్రిక్ట్ మేజిస్ట్రేటు ఇ. ఎస్. లూయిసుగారు విచారణచేసి 124 వ కేసుక్రింద నేరమునుమోపిరి. నాయకులు ముగ్గురును కోర్టులో ఏ ప్రశ్నకును సమాధానమివ్వలేదు. న్యాయవాదులు పత్రికా లేఖరులు బంధుగులు మున్నగువారిని తప్ప తక్కిన వారి నెవ్వరిని రానీయలేదు. విచారణ బోర్డులు చెరసాలలోనే జరిగినది (ఆ. ప్రె.)

డాక్టరు కహనచంద్ర దేవుగారి అరెస్టు

లాహోరు మే 8:—రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘప్రధాన కార్యదర్శియగు దేవుగారిని రాజద్రోహమునకు అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

పి. శాంతారాంగారికి శిక్ష

లాహోరు మే 8:—పి. శాంతారాంగారిపైని తేబదిన రాజద్రోహపుకేసులో రెండేండ్లు శిక్షకు వేయబడెను (ఆ. ప్రె.)

అర్జునదాసుగారి విడుదల

లాహోరు మే 8:—హాసం అబ్దులు పత్రికకు చేరిన అర్జునదాసుగారిపైని తేబదిన రాజద్రోహపు కేసులోనతడుకుమారణ కోరుటచే రావల్లిండి కోర్టులో కేసు రద్దు చేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

గృహపరిశోధనలు

లాహోరు, మే 4:—రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శియగు, నిర్బంధితులు నగు డా. ఖాన్ చందు దేవగారి యిల్లును, అనుపత్రిని, ఘోడ్ మోటారు ఏజెంట్లు మైరాసోదరుల గృహములను పోలీసువారు రాత్రి ముట్టించి సోదాచేసిరి. రాత్రి 1 గం. కు ఖాన్ చందుగారి గృహమును ముట్టించిరి. అనేక గ్రంథములను, లేఖలను పోలీసులు కైకొనిరి. బ్రాడ్ హాయినుమాడ పోలీసులు పరిశోధించిరి.

రాష్ట్రీ కాంగ్రెసు కార్యాలయము నీడనకు ఉదయమున, లోపల గొల్లెము దిగించి పరశోధించి, కొన్ని ప్రముఖులను పోలీసులు వశముచేసికొనిరి. మైరా సోదరుల గృహమునం దీమియు పోలీసులు తీసికొనలేదు. జవాహర్లాలు గారి అధ్యక్షోపన్యాసమును, విదేశీవస్త్ర బహిష్కారమును గూర్చిన ఛెడు కరపత్రములను పోలీసువారికి దొరకెను. గోవర్ధనదాసుగారి గృహమును గూడ పోలీసులు పరిశోధించిరి. నిందాకోపణ పత్రము తేమియు దొరకలేదు. ఇతర చోట్లగూడ పరిశోధనలు జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. కడపటి రెండు గృహములందు, 181 నెక్స్ (తిరుగుబాటునకు తోడ్పడుట, సైన్యముయొక్క రాజద్రోహి చేడగొట్టుట) క్రింద శోధన జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

మహారాష్ట్రము

శ్రీ శంకరరావు దేవుగారికి శిక్ష

4 వ తేదీనా అరెస్టు శిక్ష

బొంబాయి, మే 8:—మహారాష్ట్రీ కాంగ్రెసుసంఘ సంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీ శంకరరావు దేవుగారిని నేడు ఉదయమున బొంబాయిలోని ఘట్టకోపరులో పీల్ కోల్ 117, థాల్ 47 నెల్ క్రింద అరెస్టుచేసిరి. నిన్న మధ్యాహ్నం మే విచారణగూడ జరిగినది. ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షయును 100 రూపాయలు జూర్యానాయకు చెల్లించునట్లు మరి 8 నెలలును శిక్ష వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సం|| రా|| కాంగ్రెసు సంఘసభ

ఈ సభ నిన్న నెల 4 వ తేదీరాత్రి అలహాబాదులో జరిగినది. 18 వ తేదీని జల్వలలో భారత కాంగ్రెసుకార్య సంఘ సభ జరుగనుగాన యీ లోగా యీ రాష్ట్రమున విదేశీ వస్త్రములను విక్రయ చేయు టోకు పర్యవేక్షకుని దిగ్గజవర్తకులతోనుగూడ ఏ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఎట్టి ఒడంబడికలను చేయగూడదు. అంతవరకు ఆ దుకాణములవద్దగిలవబడి విదేశీ వస్త్రములను కొనవద్దని శాంతముగా బోధించుచుండవలెను. గ్రామములలోను పట్టణములలోను విదేశీవస్త్ర బహిష్కారమునుగూర్చి తీవ్రముగా ప్రచార మొనరించు చుండవలెను. అను శీర్షికను ఆ సభలో ఆమోదించబడెను. పండిత మోతీలాలు నె హూగారు గూడ ఆ సభకు వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

సం|| రా|| శ్రీ కలికాప్రసాదుగారిని మరి ఆరుగురిని విడుదలచేయుట

రాయచెరి, మే 8:—మార్చి నెల కడపటివారమున డాక్టర్ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి కలికాప్రసాదుగారిని మరి 6 గురిని పీల్ కోల్ 107 క్రింద అరెస్టుచేసిరి. నేడు యెట్టివరకులను కోరకుండ విడుదలచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

జనాబ పీతుని గమునాదీయ

డాక్టరు శాంతిసేతుగార్ల అరెస్టు

అమృతసరు, మే 4:—అమృతసరులో సమరసంఘము ప్రధాన కార్యదర్శియగు జనాబ పీతుని గమునాదీయగారిని ఆర్థిక కార్యదర్శియగు డాక్టరు శాంతారాం సేతుగారిని 124 వ క్రింద రాజద్రోహమునకు అరెస్టుచేసిరి. నిన్న రాత్రి చాలమంది పోలీసువారు 2 గంటలకు జలియను వాలాబాగుకువెల్లి అచట నిగమునాదీయగారిని అరెస్టుచేసిరి. పిచ్చుట కాంతారాంగారి యింటికిపోయి వారి నవల అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి

అబ్దుల్ హమీదుగారి అరెస్టు

రాజద్రోహము కేసు

బొంబాయి, మే 4:—బొంబాయిలో హిలలు అను ఉరుగు దినపత్రికలో రాజద్రోహ కరములగు మూడువ్యాసములు ప్రకటింపబడెనని పోలీసువారు పత్రికాకార్యాలయమును సోదాచేసిరి ఆస్వాసములుగల సంచకలను తీసుకొనిపోయిరి. సంపాదకుడగు హమీదుగారిని 124 వ క్రింద అరెస్టుచేసిరి. ఈ పత్రిక యిటుపైని ప్రకటింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఉత్కలము

నిర్బంధవిధానవిజృంభణము

కటక్, ఏప్రిల్ 29:—ప్రభుత్వమువారు ఉత్కలనాయకుల నందరను నిర్బంధించియున్నారు. గోపబంధు చౌదరి, హరికృష్ణ మెహతా, ప్రాణకృష్ణ ప్రదిహారి, డా|| కృష్ణప్రసాదు మోహంతి, డా|| కృపాసింధుభక్త మొదలైన నాయకులెల్లరును, దేశసేవాత్మకతకై కారాగారమునకు వెళ్లిరి. కాని రాష్ట్రము నిర్బంధముచే నిరత్యాహము నందలేదు. గ్రామ గ్రామములందును సత్యాగ్రహశిబిరములు నెలకొల్పబడుచున్నవి. దళమువెంట దళము బయలుదేరుచున్నది. రాష్ట్రమునందంతలను, నాయకుల నిర్బంధములకై ప్రజలు హితోత్సాహము సలిపిరి. కత్ జారి సైకతములందు బ్రహ్మాండమైన సభ జరిగెను. 7000 మంది ప్రజలు వచ్చిరి. శ్రీమతి మాలతీదేవి ప్రార్థన వినినంత, విదేశీ వస్త్రములు, టోపీలు విరివిగా నిహానమునకై సభ్యు లొసగిరి. కొందరు మహామృదీయులు తమ టోపీలనుమాడ విసరివైచిరి. శ్రీయుత మణిలాల్ సేక్ గారు నిషిద్ధగీతములను పాడినందులకై సభయందే అరెస్టుకావించబడిరి. ఉత్సాహము మిన్నములైన. కాంగ్రెసు కార్యాలయములను, నాయకుల గృహములను పరిశోధింపబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధ విధానము ఉద్యమమునందు ప్రజలయొత్సాహమును ద్వీగుడి కృతము చేయుచున్నది. (యశ. ప్రధాక.)

తమిళనాడు

మధురలో హితోత్సాహము

మధుర, మే 8:—సి. రాజగోపాలాచారి నిర్బంధము నకై, మధురయందు నిన్న హితోత్సాహము జరుపబడెను. బండ్లు కూడా నడువలేదు. పురపీఠులందు సత్యాగ్రహవలంటిరులు ఒక ఊరేగింపు జరిపిరి. సాయంత్రముపైగ నది సైకతములలో బ్రహ్మాండమైన సభ జరిగెను. నాలుగువేదికలు కావలసివచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

వేదారణ్యం, మే 8:—శ్రీయుత కె. యస్. సుబ్రహ్మణ్యం, యం. ఏ. బి. యల్. గారు ప్రార్థన సత్యాగ్రహ దళమునకు నాయకత్వము వహించి ఉప్పుపంట వలంటిరును నడిపించిరి. ప్రతివారును చేతినుడ్డనిండును ఉప్పును కట్టుకొని వచ్చిరి. మార్గమధ్యమున పోలీసు లడ్డించిరి. కాని, సైవారి నుండి ఉత్తరువు వచ్చినందున వారు మరల తిరిగిపోయిరి. శిబిరమునకు మంచి ఉప్పును సుమారుగా తెచ్చిరి.

రుక్మిణీ లక్ష్మీపతిగారును, సి. వి. రాజగోపాలాచారి గారును తమ నాయకుడు వ్రాసిన కరపత్రమును ఆగస్టం పల్లి యందు పోలీసులకు పంపిపెట్టిరి. అందు పోలీసులు సత్యాగ్రహులను పీడింపమాడనయ్యెను, అది పెద్దయ్యద్యోగలకే వదలవలెననియును వ్రాయబడియున్నది. పోలీసు లోకులు కరపత్రములను పుచ్చుకొనిరి.

నిన్న జరిగిన సభలో ఉపన్యాసకులు సత్యాగ్రహుల అహింసను స్తుతించిరి.

వేదారణ్యం, మే 8:—సత్యాగ్రహశిబిరమునకు పోలీసు డిప్టీ సూపరింటెండెంటును, కొందరు పోలీసులును 10 గొల్ల కు వచ్చిరి. శ్రీయుత సంతానంగారికి శోధనవారంటును చూపిరి. సంతానం గారు పరిశోధనకు సమ్మతించి, భోజనములు జరుగుచున్నందున కొంచెము వేచియుండమనెను. డిప్టీ సూపరింటెండెంటు గారు వలెయనిరి. భోజనములు నిరాహూటముగా సాగెను. తర్వాత, వలంటిరు ఉప్పుచుట్టును బారులు తీరి నిలిచిరి. డిప్టీ సూపరింటెండెంటు గారి ఆజ్ఞకాగానే, పోలీసులు సత్యాగ్రహులపైబడి, ఉప్పును పెట్టుకుకొన జూచిరి. విదారుగురు డిక్టోక్కు వలంటిరును చుట్టుముట్టి, ఏలరయరము దొరకినదానినిపట్టి బంధించి ఉప్పును చేకొనిరి. 6 గురు మూర్ఖులైరి. సంతానంగారిని రెండుమూడు మారులు వేరుచేసి దూరముగా నుంచిరి. రుక్మిణీలక్ష్మీపతిగారును, తాయారమ్మగారు పాల్గొనబోయిరి. కాని పోలీసులు వారిని దూరమునకు పంపివేసిరి. వలంటిరు వీరాస్వామి గంటనేపు ఒడలు తెలియ కుండినను పట్టును విడువలేదు. రాజగారు కడపట మూర్ఖులైరి. గుండెయొద్ద నొప్పిగానున్నదనుచున్నారు. పోలీసులు తమకండబలమును చూపినను, గాయములు చేయవలెనను నుద్దేశ్యముతో ప్రవర్తించలేదు.

డిప్టీ కలెక్టరుగారు శిబిరమున కేరించి వలంటిరును విచారించిరి. అహింసాసమరమునకును క్రమశిక్షణకును సంతానంగారిని వారభినందించిరి.

జనులు గుంపులుగా సత్యాగ్రహుల పోరాటమును చూచుచుండిరి. ఎవ్వరును అల్లరిచేయలేదు. దినచర్య ప్రకారముగా జరిగిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు నాయకులు-గవర్నరుతో సంప్రతింపులు

ఉదకమండలము, మే 8:—సగ్వపత్తు సమావేశమున కధ్యక్షులు సర్ ఎ. పి. పాట్రోగారు, తమ సమావేశము బొంబాయి కాసనసభాసాధమున 14వ తేదీ జరుగవనియు, నాయకులు సంయుక్తప్రకటన నొకటి గావించురనియును తెలుపుచున్నారు. కాసనోల్లంఘనోద్యమమును ప్రతిఘటించుటకై నాయకులకు జాబు జవాబులుండవచ్చునని, సప్రగాగు సభ్యులతోకలెఖను పంపియున్నారు. పాట్రోగారు మదరాసు నుండి 12 తేదీని బయలుదేరెదరు. జస్టిస్, లిబరల్ పక్షముల నాయకులు కేని ఆదివారములలో వేరువేరుగా గవర్నరుగారితో సంప్రతించిరి. మదరాసులో కాల్యులను సూర్పియ, రాజధానియందు ఉద్యమప్రస్థులనుగూర్చియు సర్ప సాగును, నాయకు లెవరైనను సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రతిఘటించుటకు ప్రచారము గావించెదరాయను విషయము కూడ డిప్టీ ముగ నాలోచింపబడెను. లిబరల్ పక్ష నాయకులు రోడు తెలివిలు సమావేశకార్యక్రమము బయటపెట్టినదే తామే మియు చేయజాలనుని చెప్పిగట.

మదరాసు కాల్యులను గూర్చి విచారణ జరుగబోడ ప్రభుత్వ మొకప్రకటనను గావించవచ్చును. సర్ సి. డి. రాయస్వామయ్యగారినిమాడ గవర్నరుగారు సన్న విలిపించిరి.

మదరాసు కాసనసభను జూలై నెలలో రద్దుచేసెదరోనియు, అక్టోబరు నవంబరుమాసములలో ఎల్కూ జరుగవచ్చుననియు తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వసర్దుము దీనిని భృగభరములు లేదు. (ఆంధ్ర.)

గాంధీ మహాత్ముని ఉపన్యాసములు

మేడం ప్లాటూరివరీగారను పరాసు దేశపు నారీమణి

నేడు మహాత్ముని సందర్శించుట

నవసారి, మే 5:—పరాసు (ఫ్రాన్సు) దేశపు నారీమణియగు మేడం ప్లాటూరివరీగారు రెండునెలలనుండి భారతదేశము నందు సంచారముచేయుచున్నారు. ఈమె యిటీవలివచ్చి నేడు పుదయమున మహాత్ముని సందర్శించెను. “నేనుగూడ పత్యాగ్రహ వలంటిగా చేరగోరెను” అని ఆమె మహాత్మునితో తెలిపెను.

“మీరు మొదట ఆహారదాదావెల్లి అడవి సబర్బరీ పత్యాగ్రహ ఆశ్రమమునందున్న శ్రీమతి మోహనామా (నీడు కన్య) గారిని కలవకొని అన్ని సంగతులను తెలుసుకొనండి.” అని మహాత్ముడు నడిచెను.

భారతదేశ పురస్కారాజ్య ఉద్భవమునుగూర్చిగూడ ఆమె మహాత్మునితో సంభాషించెను.

ప్రాన్సుదేశము నారీసానుభూతి

ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఆధ్యాత్మిక పరివర్తనము ప్రపంచోద్యమమునందలి యొక భాగమే భారతీయుల ఆశయములపట్ల ప్రాన్సుదేశమువారు ఆత్యధికముగ సానుభూతిని కలిగియున్నారు. ఈస్వరాజ్య సమరమునవారు భారతీయులను తోడ్పడ గోరుచున్నారు. ఇప్పుడీదేశమున జరుగుచున్న విషయములను నేనెప్పటికీ భూషణ ప్రాన్సుదేశమువారికి తెలుపుచుందును” అని రివరీగారు మా విలేఖరి కరిగించిరి.

రివరీరు శ్రీమతి కస్తూరీబాయిగారితో గూడ మాటలాడిరి. (ప్ర. ప్రె.)

మహాత్ముడు కులపంచాయితీదారుల

సభలో ఉపన్యసించుట

మద్యపానమును వినర్జించుటకు 18 కులముల

పంచాయతీదారుల ప్రమాణముచేసిరి

నూరత్తు, మే 4:—నూరత్తుమండలమున 18 కులములకు చేరిన పంచాయతీసంఘమువారు తమతమ కులములకు చేరిన వారెవరు మద్యపానమును చేయరాదనను. తీర్మానముల నామోదించిరి. ఈ తీర్మానములను సరిగా నమలులో పెట్టినచో మండలమునందలి మొత్తము జనసంఖ్య 117000 మందిలోను 40000 మంది మద్యపానమును పూర్తిగా వర్జించుట తలపెంచును. నేడు నూరత్తులోజరిగిన సభకు యీ పంచాయతీల ప్రతినిధులందరూగూడ వచ్చిరి. “మీరు చేసిన ప్రమాణములను మీరు నెరవేర్చుకొనుటకు పాండిత్య విశేషము మీకు తోడ్పడజాలదు. భగవంతునినుండి సంపూర్ణముగ విశ్వాసమును మనము లోగట్టి మార్చును కలిగినచేగాని మీకు తగిన మనోదార్ధ్యము లభింపదు. మద్యపాననిర్మూలన కృషిలో పురుషుడనగు నేను విఫలుడనగుట నలననే యిప్పుడు శ్రీల సహాయమును కోరితిని. తానుబోక్షులనుగూడగూడకరిగింపజాలినవారు శ్రీశ్రీ. మద్యపానమును నిర్మూలించుట, నేరిదివరకు పెక్కురాష్ట్రములలో మంత్రి పదవులలో నున్నవారిని చాల మందిని చాలసారులు అడిగి యుంటిని. ఆయము వచ్చుటకు ఇతర విధములకు మార్గములను మీరు చూపించినచో మేమిటుల చేసెదమని వారనిరి. బాలరకు చదువు చెప్పించుట మాని నేయుడు అని నేనంటినిగాని వారందులకు సమ్మతింపలేదు. స్వరాజ్యమువచ్చిన పిమ్మటగూడ మద్యపానము అంతరింపకుండ నేయున్నచో మన ప్రాణిజంట యిట్టి ప్రయత్నమునే చేయవలసియుండును. అమెరికావారు అదేశమునందు మద్యపానమును పూర్తిగా రూపుమాప గల్గిరిగాని వారికిగల ధైర్య సాహసములుగూడ మనకులేకండన్నవి. మనముపోషమును గోల్పోతిమి. కావుననే మొట్టమొదట యీ సమస్యను మీరు పరిష్కరింపవలెనని నేను మమ్ములకుకోరితిని. అందులకిదియేముఖ్యమైతరుణము. ఇదియే శుభకాలము. కావున మీరుచేసిన ప్రమాణములను విధిగ నెరవేర్చవలెనని పదింపదిగామిమ్ములనుగోరుచున్నాను. మీరు నన్ను మోసగింపగూడదు. మీరు మద్యపానము వదలజాలినచో ఆవిషయమును స్పష్టముగా తెలుపుదు. అప్పుడుగూడ నేను మిమ్ములను మెచ్చుకొందును. నేను త్రాగకుండ నుండజాలనని నాకొడుకే నాతో చెప్పిననుగూడ అతడు నిజము చెప్పినందులకు అతనినిగూడ నేను మెచ్చుకొందును. అటులనే మీరుగూడ నిజమునే చెప్పవలెను. మద్యపానమును వదలలేని వారి కందరికిని భగవంతుడే సహాయముచేయును. మీరు నన్ను మోసముచేయునెడల మీ కులమును మీ దేశమునుగూడ మోసపుచ్చినవారగుదురు. మద్యపానమును వదలుటకు తగిన మనోదార్ధ్యమును

మీకు కలుగజేయుటకే యీసభలో ఉపన్యసించవలెనని నన్ను కోరిరి. అట్టి మనోదార్ధ్యమును మీకు కలుగజేయుటకు తగిన శక్తి నాకులేదు. బ్రాహ్మణులు మొదలు అంత్యజాతువరకును అన్ని వర్ణములవారునుగూడ నాయొద్ద ప్రమాణము చేసియుండిరిగాని వారందరును అటుల జరుపగలిగి యుండలేదు. ఇప్పుడు శ్రీలు మద్యపాననిర్మూలనమునకు పూనుకొనిరిగాన వారిపట్ల గౌరవమును చూపుటకొరకే మీరు మద్యపానమును వర్జింపవలెను.

శ్రీలపట్ల దౌర్జన్యము

మద్యపాన నిర్మూలనముకొరకు పనిచేయుచున్న శ్రీలను గూడ చాలచోట్ల అవమాన పరుచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. నిన్న నూరత్తులో మీకు తెలిపెట్టుగారి కొక రాయి తెలిసినది. ఆమె మృతినొందినను నాకు విచారము కలుగదు గాని మీరుచేసిన ప్రమాణమును మీరు నెరవేర్చక పోయినచో నాకు చాల విచారము కలుగును. ఎట్టి కుంటురులైనను శ్రీలను అవమానింప జాలకుండుటకు తగిన పరిస్థితులను మీరు కలుగజేయవలెను. మనదేశమున పురుషులు శ్రీలను నీచముగా చూచుచుండురు. భర్తలు భార్యలను తిట్టుట కొట్టుట మున్నగువిగూడ సర్వసామాన్యముగానే జరుగుచుండెను. కాని 10 ఏండ్లనుండి శ్రీలనీతిలో క్రమముగా అభివృద్ధి కలుగుచున్నది. కావుననే నే నిప్పుడు శ్రీలను యీ కడపటి సమరమున గూడ వర్జించుటకు సాహసింపజితిని, గూడ ప్రాణములు పోవువరకును శ్రీలు పని చేసెదరుగాని గుజరాతులోని పురుషులెవ్వరును శ్రీలను అవమానపరుపగూడదు. తిట్టగూడదు వారిపై రాళ్లు రువ్వగూడదు. వారిని చెడుతలంపుతో జూడగూడదు. పురుషుల కామమును తీర్చుటకే శ్రీలను భగవంతుడు సృష్టించెను. పురుషులకు నేపచేయుటయే శ్రీల కర్తవ్యము అని పురుషులు భావించకుండ నున్నచో శ్రీల సహానియట కష్టమగుగూడ సాహసింప జాలరు. మీరందరును కలిసి వారిపైన రాళ్లు రువ్వ చుండిననుగూడ వారు పి కెటింగు మానరు. అమెరికాలో ఫ్రెన్చీపులు బాన్సునుగారికి కన్ను పోయిననుగూడ అతడు మద్యపాన నిర్మూలన సన్నాహములు మానలేదు. మనదేశమునందు శ్రీలకు జరిగెడు ప్రతి అవమానమునకును మనమే బాధ్యుల మగుదుము. కరుణపాండవ యుద్ధమును కడపటి ప్రయత్నముగా యధిష్ఠితు డెటుల ప్రారంభించెనో అటులనే నేనుగూడ నీకాంతి సమరమును నా కడపటి ప్రయత్నముగానే ప్రారంభించితిని. దీని కొరకు సర్వస్వమును త్యజించెదను. భారతదేశమునకు పూర్ణ స్వరాజ్యము లభించుటకై నేను దీని నంత నుగూడ చేయుచుంటిని. ఒక్కమండలమునందైన నేర్పాటులన్నియును సమగ్రముగా నున్నచో మనకు తప్పక స్వరాజ్యముపట్ల నధికాభిరుచి, విశ్వహాసపంపుముగ చేయుటయే మనయుద్దేశ్యమైనచో యావత్ప్రపంచాధిపత్యమునుగూడ మనముకోరవచ్చునుకాని అందులకు మీరు మొదట ఆత్మశుద్ధిని బడయవలెను. నిరంతరమునుకృషి సలపుచుండవలెను. స్వరాజ్యమును బడయుటకు వేరుసాధన మేదియును లేదు.” అని మహాత్ముడు నడిచెను.

ఈ ఉపన్యాసమువలన సభ్యులలో నధికముగ దీక్షగలిగినవారు తీర్మానమును కొనసాగించుటకు కృతసిద్ధియైతిరి.

శ్రీలసభలో మహాత్ముని ఉపన్యాసము

పంచాయతీదారుల సభలో నుపన్యసించిన వెంటనే శ్రీలసభలో మహాత్ముడు మాటలాడెను.

నేను మీధనమును కోరను. ధనమువలన స్వరాజ్యము రాదు. రాట్నమువలననే స్వరాజ్యమువచ్చును. మీరందరును శ్రీరామచంద్రుని పట్టుమహిమను శ్రీ సీతాదేవి వలనే నడుచుకొనవలెను. ఇప్పుడు యుద్ధసమయముగుటచే పెండిండ్లను గూర్చిన ఆలోచనలైనను జరుగగూడదు. స్వరాజ్యము వచ్చిన పిమ్మట మనము కర్మాగార పరంపరలను జరుపవచ్చును నూలు వడుకుటలోను సారా దుకాటుములవద్ద పికెటింగు చేయుటలోను మీరధికముగ దీక్ష బూనవలెను. నూరత్తులో శ్రీలు పూనుకొనుటవలననే మద్యపానము పూర్తిగా నిర్మూలంపబడెను అను కీర్తి మీకే లభింపవలెను. మీరు తీరుబడినేలలో మాత్రమే యీషణలను చేయుచుండవచ్చును. తీరికకాలమునంతను పూర్ణ స్వరాజ్యమును బడయుటకొరకు మీరు వినియోగించుచుండినచో చాలును. ఇటుపైని మీరు తిరిలనుతీసుకొనిరాకుండ నా సభలకు రాగూడదు. ఎల్లప్పుడును తిరిలపైని నూలువడుకుచునే యుండవలెను. తికిలీమీదగూడ మంచి సన్నిధారమును తీయవచ్చును. నూరత్తు లేపుచుండనే విదేశీవస్త్రములు మనదేశమునందు ప్రవేశించెనుగాన వందులకు ప్రాయశ్చిత్తముగా నూరత్తు మండలమునందలి శ్రీలిపుడిటల దేశనేప చేయవలెను. (ప్ర. ప్రె.)

కెయిరా మండలమువారిని మహాత్ముడు మందలించుట

ప్రభుత్వోద్యోగులపట్ల ద్వేషభావ ముండ గూడదు

నవసారి, మే 5:—ఈ వ్యాసము 4 వ తేదీని వెలువడిన నవదేవను పత్రికలో ప్రకటింపబడెను.

“గుజరాతులో” కెయిరామండలము సమరరంగముగా నేర్పడినట్లులున్నది. ప్రజలు బహిరంగముగా నెట్టి దౌర్జన్యమును సలుపలేదు గాని ప్రజల మనసులలో ప్రభుత్వోద్యోగులపట్ల క్రోధమాత్సర్యములు తీవ్రముగా నెలకొనిన వనియే ప్రబలతముగా జరుపబడుచున్న సాంఘిక బహిష్కరణమును బట్టి యూహింపవలసి యున్నది. స్వల్పవిషయములలోగూడ ప్రజలు ఉద్యోగులను వేధించుచున్నారు. వారి లేఖలను పరిక్షించుచున్నారు. (సెన్సరు) ఇటుల చేయుటవలన విజయముకలుగదు. ములతాదారులు ఫౌజదారులు మున్నగువారుచేసెడు ఆక్రమములను మనము వెల్లడిచేయవలసినదిగాని వారిపట్ల ద్వేషమాత్సర్యములను కలిగియుండగూడదు. మనమంత తీవ్రముగా వారిని బహిష్కరించుచుండినను వారిపట్ల మర్యాదను వినమ్రతను చూపుచునే యుండవలెను. లేనిచో యెప్పుడో యొకనాడు అల్లరులు జరుగకమానవు. ఈ మాట్లాడారులును గూడ హద్దు మీరగలరు. ఒక ఫౌజదారు డివిజన్ హద్దు మీరెనని తెలియుచున్నది. ఇక ప్రజలు హద్దు మీరుటలో నేమి వింతయున్నది? కొందరు వారిని దూషింప నారంభించినపుడు వారు మరల కొట్టినచో వీరు వారి నెందుల కెటుల నిందింప గలుగుదురు. కావున కెయిరా మండలమువారు నా హెచ్చరికను గమనించి ఉద్యోగులను సాంఘికముగా బహిష్కరించుటలో విరివిరకుండ నడుచుకొనుచుండవలెను. గ్రామోద్యోగులు రాజీనామా నియ్యనిచో వారిని బహిష్కరింపవలెనని నేను తెలిపితిని. అనగా వారి ఆజ్ఞలను నెరవేర్చగూడదుగాని వారికి ఆహార పదార్థములు సైతము దొరకకుండునట్లు చేయగూడదు. వారిని వారి యిండ్లలోనుండి వెడలగొట్టగూడదు. ఈ రీతిగా ఉచితజ్ఞతతో బహిష్కరణములను సాగింపజాలినచో దానిని విరమించుటయే మంచిది” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ప్ర. ప్రె.)

ఉప్పుమడులలో విషము కలుపుట

గాంధీ మహాత్ముని ప్రకటనము

జలవూరు ఏప్రిలు 30“అటువద్దను మరీకొన్ని చోట్లను ఉన్న ఉప్పుమడులలో యెవరో కొందరు యేదో విషపుడును చల్లిరని యును పిమ్మట దానిని నిరుచి చూడగా ఆ ఉప్పుచేదుగా నుండెనని యును మహాత్మునకు తెలుపగా మహాత్ముడు స్వయముగా పరీక్షచేసి దానిని గూర్చి ఒక ప్రకటనను చేసెను. దొరతనమువారు ఆప్రకటనను అడచివేసి యీవార్త నిజముగాదని ప్రకటించిరి. పిమ్మట మహాత్ముడు మరియొక ప్రకటనమును గావించెను. “ఈ వార్త అసత్య”మని దొరతనమువారు ప్రకటించినపిమ్మట నా విలేఖరి మరల చాల శ్రద్ధగా పరీక్షచేసి మడులలో దేనికోకలిపిన మాట నిజమేనని మరల నిర్ధారణగా తెలిపెను. నేనుగూడ రెండు రకములముప్పు పొట్టుములను బాగుగా పరీక్ష చేయించితిని. ఉప్పుమడులలో నేదోకొంతకలిక జరిగినమాట నిశ్చయము. గాని మడులలోకలుపబడిన పదార్థము విషపదార్థముగనోకాదో నేను నిర్ధారణగా తెలుపజాలను. మడిలోని ఉప్పునిశ్శరంగును ఉప్పుగడ్డలరంగును గూడ వెంటనే అదుపుతముగా మారి పోయెననుట కెట్లసంశయమును లేదు. ఈమార్పు మనుష్యులవలన జరుపబడెనో మానవేతరులవలన జరుపబడెనో యను విషయమే యిప్పుడు నిర్ణయింపబడవలసి యున్నది. మనుష్యులవలననే జరుపబడినచో వారు ప్రభుత్వముతో సంబంధముకలవారా లేక యితరులూ అను విషయము మరల తెలపవలసియున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులు ఉప్పుమడులను పాడుచేయుట వారిలో మున్నుకలుపుట మున్నుపహసలు చేయుచున్నారగాన ఈ ఉప్పును మనుష్యులు తినుటకు పనికిరాకుండ చేయుటకు నెట్టికలితీయును జరుపబడలేదని ధ్రువపరుపవలసిన భారము దొరతనమువారిపైననే యున్నది.” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ప్ర. ప్రె.)

చెన్నపురమున స్త్రీల శాసనోల్లంఘనము

ఉప్పు తయారుచేయుచుండ పోలీసులు పొయ్యిల బద్దలుకొట్టుట

స్త్రీలు దౌర్జన్యరహితముగ తీర్మానముగ నిరోధించుట 144 సెక్షను నిషేధపుటలపై

నల్లపిండి యూరేగింపు

మదరాసు, మే 5:— శ్రీమతి దుర్గాబాయిగారి నాయకత్వముక్రింద నీదినమున, స్త్రీల సంఘము ఉప్పుశాసనోల్లంఘనమునర్పించి, సముద్రతీరమున వారు పొయ్యిలను పెట్టి, ఉప్పును వండుచుండగా, పెద్దపోలీసుపటాలమువచ్చెను. వారు సత్యాగ్రహులవద్దకుజని అచ్చట పొయ్యిలను, సామగ్రిని విరుగకొట్టి నిషేధించిరి. కుంభలులను బద్దలుకొట్టుటకు పోలీసువారిని స్త్రీలు దౌర్జన్యమునర్పరహితముగ తీర్మానముగ నిరోధించిరి. కాని పోలీసు కేటెలకు కుండలను పొయ్యిలను బద్దలుకొట్టకలిగిరి. అంతట దుర్గాబాయిగారు, ఈదినమున ఉప్పును తయారు చేయునది అచ్చటనుండి కడలరాదని నుడిచిరి. కాని పోలీసువారు స్త్రీలు సత్యాగ్రహ మొనర్చుచున్నచోటికి ఒక ఫర్లాంగులలోని కి ఇతరులెవ్వరును వచ్చుటకుగాని పిలువకుండ చేయుటచే, ఆ ప్రయత్నమును నంతట విడువజలపించెను. అంతట వారు తమవద్దనున్న సీసాలలో సముద్రపు నీరును నింపుకొని, మాకొద్దీ తెల్లదొర తనమును పాటలను ఇతరజాతీయగీతములను గానమొనర్చుచు 144 వ సెక్షనుక్రింద మేజిస్ట్రేటుగావించిన యుత్తరవుల నుల్లంఘించి పీఠులవెంబడి పెద్దయూరేగింపు గావించిరి.

సరిగా ఉదయము ప్రారంభము జరిగినప్పటికీ 8 గంటల సత్యాగ్రహ శ్రమమునుండి, స్త్రీలుగారు ఎలంటిరులను, పదిమంది స్త్రీలు ఎలంటిరులను బయలుదేరి నేకతోము సముద్రతీరమునకరిగి, అచ్చట పొయ్యిలను ఏర్పరచి ఉప్పునీటిని తెచ్చి కొనుటకు ప్రారంభించిరి. సత్యాగ్రహులకు వెనుకనే, కొంచెముదూరముగ పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు చల్లాదొరైగారు ముగ్గురు సబ్ ఇన్స్పెక్టరులను, అర్ధురు సార్జెంటులను, ఏబదిమంది పోలీసులను వెంటనిడుకొని మోటారులలోలలో వెంటనంటిరి.

సత్యాగ్రహులకు అప్రసరముగనో వైద్యసహాయ మొనర్చుటకుగాను డాక్టరు. బి. ముప్పారావుగారు, మరికొందరు స్త్రీలను, సత్యాగ్రహులను వెంటనిడుకొని సాధనసామగ్రితో రెండు మోటారులబండ్లలో, సముద్రతీరమున కరుదెంచిరి.

పోలీసువారు విచ్చుసరికి, సత్యాగ్రహులలో పురుషుల జట్టునకు సంబంధించిన వెంకటరామన్, ఆర్. గోపాలకృష్ణన్, రామస్వామి, డి.వి. ముప్పారావుగార్లు పొయ్యిని పెట్టి ఉప్పు వండుచుండిరి. పోలీసువారు అందరును వెంటనే సముద్రతీరములలోనికి ప్రవేశింపక, గట్టుమీద నిలచియుండిరి. ఇన్స్పెక్టరు గణపతిగారుమాత్రము 15 మంది పోలీసులతో సైతముల ప్రవేశించి సముద్రతీరమున సత్యాగ్రహ మొనర్చుబడుచున్న ప్రదేశమునకు వచ్చి ఉప్పు తయారుచేయుబడుచున్నచోటుకువచ్చి, మీ రేమి చేయుచున్నారని ప్రశ్నించిరి. ఉప్పుతయారుచేయుచున్నామని సత్యాగ్రహులు ప్రస్థుతమొనగిరి. అటుచేయుట శాస్త్ర విరుద్ధమనియు, లేది వదలివెళ్లిపోవలసినదనియు, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఉత్తరవు చేసెను. సత్యాగ్రహులు అందుకు అంకితంపక పొయ్యిలను అడ్డముగ జేరిరి. అంతట సబ్ ఇన్స్పెక్టరు గణపతిగారును, మిగిలిన పోలీసుల సహాయముతో వలంటిరులను పట్టుకొని దూరముగ లాగివేసి, పొయ్యిలను బద్దలుకొట్టిరి. కట్టెలను లాగుకొనిపోయిరి. సత్యాగ్రహులవచ్చటనే కడలక మార్చుకొని, మాకొద్దీ తెల్లదొరతనము మొదలగు జాతీయగీతములను గానమొనర్చు జయజయ ధ్యానముల మొనర్చుచుండిరి. ఇంతలో శ్రీమతి కొట్లగిరి తాయరమ్మగారును, మరికొందరు స్త్రీ సత్యాగ్రహులును, మరియొక పొయ్యిని కుండలను కట్టెలను తెచ్చిరి. అంతట స్త్రీల సంఘము లందరును ఆపొయ్యిని పెట్టి చుట్టును జేరి ఉప్పు వండుటకు ప్రారంభించిరి. అంతవరకును దూరముగనున్న గణపతిగారును రిగురు సార్జెంటులును 2 సబ్ ఇన్స్పెక్టరులను కొందరు పోలీసులతో తిరిగి సత్యాగ్రహము జరుగుచున్న ప్రదేశమునకు వచ్చి ఉప్పును వండుచున్న కుండలను పొయ్యిలను ఇచ్చివేయవలసినదని అడిగిరి. శ్రీమతి దుర్గాబాయిగారును మిగిలిన స్త్రీల సంఘములను వెంటనే పొయ్యిలను చేరి తమ చేతులతోడను కేరీరములతోడను, పొయ్యిని పూర్తిగ కప్పివేసి ఏమయిననునరే వానిని వదలమని నుడిచిరి. గణపతిగారు సామ్యముగ వానిని నివ్వవలసినదని మాటలాడుచు, బలవంతముగ వానిని లాగుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని ఏమాత్రమును సందలే

సు రా జ్ మ ల్

వారి

శ్రేష్ఠమైన వజ్రములు

313, ఎన్.వె.నెడ్, రాక్ ఫోర్ట్ గేట్, మద్రాసు. తిరుచినాపల్లి.

కుండ స్త్రీలు పొయ్యిలకప్పివేయుటచే నది సాధ్యపడలేదు. దుర్గాబాయిగారును మిగిలిన సత్యాగ్రహులును “మీరమాత్రము భారతీయ సోదకులుకారా, స్వరాజ్యమువచ్చిన మీకుగాదా, మీ పనులవదలి దేశభక్తిపరులు గంతు” అని పోలీసు ఉద్యోగులను హెచ్చరించిరి.

గణపతి గారంతట, నొక కానిస్టేబులును పిలిచి, పొయ్యిని లాగి వేయవలసినదని యుత్తరవు చేసెను. కానిస్టేబులు, స్త్రీలకు చెబ్బి తగులకుండ లాగుకొనుటకు గాను మాడు నిమగ్నములు ప్రయత్నించెను. కాని అది సాధ్యపడలేదు. అంతట నతడు వారినుండి, పొయ్యి కెటుల లాగుకొనుట” అని అనుచు. ఆపటకు వెడలి, కృతనిశ్చయ మొనర్చుకొని గావీలు రెండు నిమిషముల యనంతరము తిరిగివచ్చి, లా తీతో పొయ్యిమీద కొట్టుటకు ప్రయత్నించెను. కాని అచ్చటనున్న సబ్ ఇన్స్పెక్టరు డాక్టరు, లాగివేయగలవలదని హెచ్చరింపగా నతడా ప్రయత్నమును విరమించెను పిమ్మట ముగ్గురు పోలీసులు, సత్యాగ్రహుల చేతులను బలవంతముగ లాగివేయుచు పొయ్యిని లాగివేయుటకు ప్రయత్నించిరి. ఈవిధముగ నిరవక్షమలవారికిని 10 నిల నిశ్చయ పోరాటము జరగగా, తుదకట్టకేటకు, ఒక పోలీసు, కుండలలోనికి బ్రష్టులకొట్టగలిగెను. ఇటుల చేయుటలో మరుగుచున్న నీడ, చాలమంది సత్యాగ్రహులవెనుక, కొందరు పోలీసు అధికారులపైన ను గూడ పడుట చే, వారి కేరీరములు కాలెను. డాక్టరు నటరాజుగారును, ఆంబులెన్ను దశముపారును, వెంటనే వారికి వైద్యసహాయ మొనర్చిరి.

శ్రీ దుర్గాబాయిగారంతట సత్యాగ్రహుల నుద్దేశించి, ఈదినమున ఉప్పు తయారుచేయునరకును, అచ్చటనుండి కడలరాదని హెచ్చరించిరి.

పోలీసువారంతట స్త్రీ సత్యాగ్రహుల దప్ప చుట్టు పట్టును గుంపులనందరును, వెడలగొట్టి అన్ని వైపుల నొక ఫర్లాంగు దూరము వరకును, భాళి చేసెరి. సత్యాగ్రహ దళమువారి “వైద్యసహాయకదళమువారినిగూడ పోలీసువారు చుట్టట నుండనీయులేదు. తాము ఉప్పు తయారు చేయుటకు రాలేదనియు వైద్యసహాయమునకు వచ్చితిమనియు, వారు చెప్పగా మీరుగవచ్చు మెంటువారి వైద్యసహాయక దళము గాదు కనుక నిచ్చట నుండనీయుము అని ఇన్స్పెక్టరు చల్లా దురైగారు చెలిపిరి.

ఇంతలో మరికొందరు సత్యాగ్రహులు, తిరిగి ఉప్పు చేయుటకు ఇంకను కొన్ని కుండలను, పొయ్యిలను, కట్టెలను తేగా చల్లా దురైగారు వానిని లాగుకొని బద్దలు కొట్టిరి. సత్యాగ్రహులవద్దనున్న సీసాలను లాగుకొనుటకు పోలీసువారు ప్రయత్నించిరిగాని వారు వానిని గట్టిగా కాగలింపకొని వదలకుండుటచే విరమించుకొనవలసి వచ్చెను.

ఇట్టి పరిస్థితులలో, తిరిగి ఉప్పు కాచుట కచట నవకాశము లేకపోవుటచే శ్రీమతి దుర్గాబాయిగారు సీసాలలో సముద్రపు నీటిని మంచుకొని, సత్యాగ్రహులందరను ప్రాసవేసికొని, మాకొద్దీ తెల్ల దొరతనము ఆను పాటలను ఇతర జాతీయ గీతములతోడను, వందేమాతర ధ్వనులతోడను, గాంధీ మహాత్మునకు జయజయ ధ్వనులతోడను, పెక్కు 144 క్రింద మేజిస్ట్రేటు గావించిన నిషేధపుటలపై నుల్లంఘించుచు, విధుల వెంబడి పెద్ద యూరేగింపుతో సత్యాగ్రహిణిరమున కిరుదెంచెను. పోలీసువారుగూడ ఈ యూరేగింపుతోడనే, మైలాపూరు పోలీసు స్టేషనువరకువచ్చిరి. అచ్చట వారిపోయిరి. కె. భావ్యంగారుగూడ సగము త్రోవలో వచ్చి యూరేగింపున జేరిరి.

శాసనోల్లంఘన మొనర్చిన స్త్రీలు
ఈ దినమున సత్యాగ్రహ మొనర్చిన స్త్రీలు :— శ్రీమతులు (1) దుర్గాబాయిగారు (2) ఎల్. కృష్ణాబాయిగారు, బి. ఎ. (3) కె. తాయరమ్మ (4) మీనాక్షమ్మ (5) కొటమాంబ, (6) అంగచ్చి అమ్మ (7) లక్ష్మణమ్మ (8) వరహాలమ్మ, (9) నీలవేణి (10) యస్. రాజమ్మ (11) వెంకటరమణమ్మగారు.

పోట్ గ్రాఫరును బెదరించుట
మదరాసు, మే 5:— ఈదినమున స్త్రీల సత్యాగ్రహ దళమువారు సాకతోము సముద్రతీరమున ఉప్పు వండుచుండగా

పోలీసు ఏర్పాటులను సత్యాగ్రహులను పోలీసులను జరిగిన దౌర్జన్యరహితముగ పోరాటమును ప్రేన్ ఫోటోగ్రాఫీ ప్రతినిధి ఫోటో దీక్షుచుండగా, పోలీసు అధికారు లాతని కెమెరాను బలవంతముగా మూసివేసి అచ్చట ఫోటోలు దీక్షనయెడల ప్రాసీక్యూషను చేసెదమని బెదరించిరి.

వలంటిరులను నెట్టివేయుట
స్త్రీలుగారు ఉప్పుద్రవపాయి, బుచ్చిబాబు, మరియొకరు మొత్తము మువ్వరు సత్యాగ్రహి వలంటిరులు నేటి ఉదయము బ్రాహ్మయందు సత్యాగ్రహిణికి ధనమును వనూలుజేయుచుండ, ఉప్పుపురు సార్జెంటులు అట్లు ధనము వనూలుజేయరాదని మందలింపుచు వారిని మెడబట్టి నెట్టివేసిరి.

శ్రీ ప్రాఫెసరు వి.వి. సుందరంగారు మహాత్ముని సందర్శించుట

కాశీ విశ్వవిద్యాలయమున ప్రాఫెసరు
జలపూరు, మే 4:— కాశీలోని హిందూ విశ్వవిద్యాలయమున ప్రాఫెసరుగా నున్న వి. వి. సుందరంగారికి 1915 నుండియు గాంధీమహాత్మునితో గాఢముగ పరిచయము కలదు. సబర్కత్తిలో ఆ మహాత్ముడు సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమును మొదట నేర్పరచిన నుందరంగారు ఆ ఆశ్రమములో ప్రవేశించి పెక్కువత్సరముల చట నుండిరి. పిరిపుడు కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయమున ప్రాఫెసరుగా నున్నారు. పనిడిత మదన మోహన మాలవ్యాగారి 49 నుమతింబడసి పిరు ఆ విశ్వవిద్యాలయమును వదలి మహాత్ముని సందర్శించుటకు వచ్చిరి. నేడునుందరంగారు మహాత్ముని సందర్శించిరి. “మీరు ద్రవిడ రాష్ట్రమునకు వెళ్లి కొయం బుత్తూరు నుండలమునందు సత్యాగ్రహమును జరుపుటకు తగిన యేర్పాటులను చేయుదు” అని మహాత్ముడు తెలిపెను.

“తక్కిలి చిరంజీవియగుగాక”
అని తమిళ అక్షరములలో మహాత్ముడు స్వయముగా వ్రాసి యిదియే ద్రవిడ రాష్ట్రమునకు నా సందేశమని నుందరంగారికిచ్చెను. నుందరంగారు యిచ్చినందుండి సబర్కత్తి ఆశ్రమమునకు వెళ్లి అచట వారమరోజులండి శిక్షణ నభ్యసించి పిమ్మట చెన్నపురికి వెళ్లెదరు.
నేడు మధ్యాహ్నము మహాత్ముడిటనుండి నూరగు వెళ్లి అచట స్త్రీల సభలో ఉపన్యసించును. ఆ. శ్రీ. ప్రె

కర్కీలో అపాయకరమగు వ్రేలుడు

చాలామందికి చెబ్బలు తగులెను.
రహస్యము లనేకములు బయలుపడగలవని తలపబడుట

పూనా, మే 4:— నేటియుదయము కర్కీలో భయంకరముగ ప్రేలుడు జరిగినది. ఆరుగరికి గాయములు తగిలెను. అందులో యిరువురికి అపాయకరముగ గాయము లయినవి. శతశ్శిబ్దమువారి పశువైద్యశాల ప్రక్కనుండి కొద్దిమంది ప్రజనడుచుచుండగా వారివడుచు నున్నట్లుండి ప్రేలుడు కబ్బము వినబడెను. వారియందరి కాళ్లకును గాయములు తగిలినవి.

కర్కీ-తుక్కికుందు ఫ్యాక్టరీనుండి దొంగిలించబడినదని తలంపబడు డెల్టా నేటర్ వలననే యీ ప్రేలుడు జరిగినదని దర్శాపులవలన చితియవచ్చినది. దానిని దొంగిలించుకొని వెళ్లుచున్నవాడే దానిని పారపాటున క్రిందపడవేసియుండనోవు. చెబ్బలు తగిలినవారిలో కొందరు తుపాకిమందు ఫ్యాక్టరీలోని పని వాండ్రేయని చెలియుచున్నది. చెబ్బలు తగిలినవారిందరిని సెనూను ఆసుపత్రికి గొనిపోయియున్నారు. అచట వారి పోలీసులవశములో నున్నారు.

రహస్యముల నేకములు బయలుపడవచ్చును
గొప్పనేరములకు సంబంధించిన రహస్యములు బయలుపడవచ్చునని తలంపబడుచున్నది. ఇటీవల ఫ్యాక్టరీవద్ద మిక్కిలి తీక్షణముగా కాపలా పెట్టబడియుండెను.

పిరాపురము మహారాజువారు యీ నెల మూడవలేదన బొంబాయినుండి “వై నరాయ్ ఆఫ్ ఇండియా” స్త్రీయనిగా ఇంగ్లండుకు ప్రయాణమైరి. (ఆ. ప్రె.

మ హా త్మ ని ని ర్భం ధ ము

ఎట్టకేలకు, గాంధీమహాత్ముడు నిర్బంధింపబడెను. మానవశ్రేష్ఠుడని నర్వత్ర అంగీకరింపబడిన మహాత్ముని నిర్బంధించుటతో, ఇర్విన్ ప్రభువుగారి నిర్బంధ విధానము మిన్నముట్టెనని చెప్పవచ్చును. మహాత్ముని నిర్బంధముతో, హైదరాబాద్ ప్రశ్నను సోమ్యముగ పరిష్కరించెడి అవకాశమును ఇంగ్లండు కోల్పోయెను. నాగరిక ప్రపంచమంతయు మహాత్ముని నిర్బంధముగాంచి, విచారింపకమానదు. ధర్మబద్ధమైన తత్వ అహింసాధర్మములతో గూడిన, యుద్ధమును మహాత్ముడు నడుపుటచే, మానవతరణోపాయమున కిది దారిజూపునని, ప్రపంచమెల్ల ఎదురు జూచుచున్నది. నాగరిక ప్రపంచము మహాత్ముని యుద్ధముపు పరిణామమును కడు బాగరూకతతో వీక్షించుట కిదియే కారణము. మహాత్ముని నిర్బంధించుటవలన, ప్రభుత్వము తన ప్రతిష్ఠను పూర్తిగ కోల్పోవుచున్నది. దీనివలన ఇంగ్లండుకు తీరని యపకీర్తి వాటిల్లక మానదు. శాంతిదూతయగు మహాత్మునితో సమాధాన పడ జాలని దేశము, తన గౌరవము నెటుల నిలుపుకొనగలదు? మహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాలో నేమి, కెయిరా చాంపరానలలో నేమి, బాల్కన్ లో నేమి సత్కారము మహాత్ముని జూపు చేసియున్నాడు. మరల నిపుడు దుజాపుడే, లోకమునకు తరణోపాయము జూప నున్నాడు. ఇట్టి మహామహుని నిర్బంధించుటచే, అత్యంత ప్రారంభించిన యుద్ధమును అడుగంటు నని తలచుటకన్నను ధ్రువ వేరుండదు. మహాత్ముని ముఖ్యానుచరు లందరును నిర్బంధింప బడినను, స్వాతంత్ర్యోద్యమము అంతరించుటకు మారుగ త్వరితగతి వ్యాపించుచునే యున్నది. అట్టితరి, మహాత్ముని నిర్బంధించిన మాత్రాన, స్వాతంత్ర్యోద్యమము చల్లారు ననుట అపోహదప్ప వేరుగాదు. తద్వ్యతిరేకఫలము గలుగుట సహజము. ఇంతవరకు రాండుటేబిలు సమావేశము జరుగు నని ఆశపడుచున్నవారికి, ఇంతటితో ఆశ లంతరించును. ఆత్మ గౌరవముగల భారతీయ ప్రముఖు లెవరును ఈసభకు వెడలరనుట నిశ్చయము. మహాత్ముని ప్రభుత్వముల గూడ మహాత్ముని నిర్బంధింపవలదని వేడుకొనిరి. మహాత్ముని నిర్బంధము, ఎంత అవిచిత్రమో త్వరితం వెల్లడి గాగలదు. ఇకనయి నను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును పార్లమెంటు సభ్యులును తమ ఉపేక్షను వదలి, మహాత్ముని తదితర నిర్బంధితులను వెంటనే వదలివైచి, నిర్బంధ శాసనములను రద్దుచేసి, భారతీయుల ఆశ

యములను సఫలపరచి, తమ గౌరవమును నిలుపుకొనుట కసీన ధర్మముగను. ఈ సమయమున ప్రజల కర్తవ్యము మాత్రము స్పష్టమే. మహాత్ముడు అహింసాధర్మ రక్షణమునకై యావజ్జీవమును భారబోసి యుండిరి. మహాత్మునిపై భక్తిగల భారతీయు లెల్లరును అహింస నెట్టిపరిస్థితులలో నయినను విడనాడకుండుటకై, తమశక్తిసంతను వినియోగించుట శ్రేయస్కరము. మహాత్మునిపట్ల భక్తిజూపుట కింతకన్నను అనుకూలమార్గము వేరుండదు. భారతదేశమే గాక, నాగరిక ప్రపంచ మంతయు, అహింసా విజయమునకై ఎదురు జూచుచున్నది. మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడిన సమయమునగూడ, భారతీయులు వారి సందేశమును దీక్షతో నెరవేర్చెదరేని, మహాత్ముని హృదయముసంతుష్టి జెందును ప్రపంచము హిందూ దేశమును శ్లాఘించును. మహాత్ముని ఆత్మహిందూ దేశమందంతలరు పరివ్యాప్తమై యున్నవి. మహాత్ముని నిర్బంధించినను, వారి సందేశమును నిర్బంధించుటకు వీలుండదు. కీ॥ శే॥ రీసు గారు, స్వేచ్ఛగ నున్న మహాత్మునికన్నను నిర్బంధింపబడిన మహాత్ముడే ఎక్కు దుష్టద్రవకరు డని, వెనుక జెప్పియుండిరి. అట్టి నత్య మిప్పటికిని వర్తింప గలదు. మహాత్ముడు విచారణ లేకుండనే 1837 సంవత్సరపు రిగ్యులేషను క్రింద నిర్బంధింపబడి, మరల యర్రవాడా జయిలుకే గొంపోబడిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ యిచ్చవచ్చినంతకాలము వీరిని జయిలులో నుంచెదరు.

మహాత్మునకు విజయము గలుగుగాక!

రాజప్రతినిధి: లా-ఆరరులు

రీడింగు ప్రభువుగారివలె, ప్రస్తుత రాజప్రతినిధి యగు ఇర్విన్ ప్రభువుగారుగూడ తమ ఉదారాశయములను మఱచి, లా-ఆరరులనే దైవముగ పూజింపదొడంగిరి. లా-ఆరరుల రక్షణకు ప్రజాశయ సాధ్యమే మూలమార్గమని, రీడింగు ప్రభువుగారివలె వీరును గ్రహింపజాలకుండుట శోచనీయము. సర్ ప్రద్యోత కుమార టాగురుగారికి ప్రత్యుత్తర మొనగుచు, వంగదేశపు జమిందారు లీ సమయమున ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుచున్నందులకు రాజప్రతినిధిగారు సంతృప్తి గనుపఱచిరి. భారతదేశపు రాజ్యాంగాభివృద్ధికి తాము తోడ్పడదలచి, రాండుటేబిలు సమావేశము నేర్పాటుజేయనెంచియుండ, గాంధీమహాత్ముడును, ఇతర కాంగ్రెసునాయకులును అనర్థదాయకమగు మార్గము నవలంబించి దేశమును వెతలపాల్చేయుచున్నారని, రాజప్రతినిధిగారు నడుపుట చోద్యము. ఇట్టివాదమున కనేకపర్యాయములు ప్రత్యుత్తర మొనగబడియుండుటచే, మరల నిందుకు ప్రయత్నించుట యనవసరము. రాజప్రతినిధి గారితో సమాధానము గుదుర్చుకొనుటకు, గాంధీ మహాత్ముడిదివరకు పెక్కు ప్రయత్నముల గావించిన నంగతి జగద్విదితమే. వారి ప్రయత్నములు విఫల మయినవియైనను, సత్కారమార్గమును వారవలంబింపవలసినవచ్చెనని, తెలుపసక్కరలేదు. ప్రస్తుత పరిణామమునకు రాజప్రతినిధిగారును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును బాధ్యులగుదురుగాని, కాంగ్రెసు నాయకు లెన్నటికిని గానేరరు. ఏ తీరున

నయినను "లా"యొక్క ప్రామాణ్యమును నిలుపుటకు తాము ప్రయత్నించెదమనియు, ఇందునిమిత్తమై దేశాభివృద్ధి నోరువారందరును తమకు తోడ్పడవలయు ననియు, రాజప్రతినిధిగారు ఏచ్చరించుచున్నారు. కాని, ప్రజాభిమతిమై సాధారణదని లా-ఆరరులను బలప్రయోగముచే కాపాడుట దుర్లభమని, ప్రపంచచరిత్ర చాటుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముని వైఖరిని రాజప్రతినిధిగారు రీతిరున నిరసించి యుండ, బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యులుగ బని చేసిన సర్ ఇబ్రహీం రహింతుల్లాగారు, కార్మిక విచారణ సంఘసభ్యులుగ ఇంగ్లండుకు వెడలుచు, మహాత్ముడి సమయమున దేశమునకు చేసిన మేలును మిగుల కొనియాడిరి. అహింసావాతావరణమును కాపాడినందుకు మహాత్మునికి దేశమంతయు కృతజ్ఞత జూపవలయు ననియు, స్వదేశవస్త్రాభిమానమును పురికొల్పినందుకు భారతీయ వణిక్కులు మహాత్మునికి ఋణపడియున్నారనియు, ఏ దేశమయినను బాధానుభవము లేకుండను, నష్టము గాంచకుండను స్వేచ్ఛను పొంది యుండలేదనియు, ప్రభుత్వమువారును మహాత్ముడును తమతమ బలాతిశయమును ప్రదర్శించియుండుటచే, త్వరితం నుభయలమధ్యసమాధానము గుదురు ననియు, తాము ఇంగ్లండులో నుండగ నిట్టిసమాధానమును గుదుర్చుటకు యావచ్చుకొని వినియోగించెదమనియు, సర్ ఇబ్రహీం రహింతుల్లాగారు నుడివిరి.

సర్ ఇబ్రహీంగారు కాంగ్రెసుపక్షమువారు గారు. బాధ్యతలేనివారిలో చేరరు. వీరు మహాత్ముని ప్రముఖులు. ఇట్టివారు సయితము మహాత్ముని సేవను గుర్తించి కొనియాడుచుండ, ప్రజలెల్లరును లోలోన నిలులనే భావించుచున్నారని చెప్పవచ్చును. దేశమునందు బెరిగిన ప్రజాశక్తిని కేవల బలప్రయోగమువలన అణచివైచుట గాని, చట్టములను తొలగించి ఆర్డినెన్సుల మూలమున పరిపాలించుటగాని, సాధ్యమగునని తోచదు. మాం చెప్తరు గార్డియను పత్రికగూడ ప్రతికాన్వేతంత్ర్య నిరోధమునుగూర్చి ఆందోళన గనపఱచుచున్నది. స్వరక్షణార్థమై, ఇంగ్లండు హిందూ దేశముతో సమాధానపడవలయు నని, యీపత్రిక చాటుచున్నది. లండను డెయిలీ న్యూస్ పత్రికగూడ నిర్బంధచట్టములు బ్రిటిషు కీర్తిని వమ్ముచేయునని తెలుపుచున్నది. అయినను, ఇర్విన్ ప్రభువుగారిపై పూర్ణ విశ్వాస మూచవలెనని, బ్రిటిషుపత్రికలు చాటుచున్నవి. పారమారు ప్రభువుగారు పవన్యసింహుడు, హిందూదేశమునుగూర్చి ముచ్చటించుట కిది సమయము గాదనియు, రాజప్రతినిధిగారిని బలపరచుటయే, తమధర్మ మగు ననియు, సూచించిరి.

కాని, ఇట్టివైఖరి బాధ్యతను తెలుపదు. హిందూదేశమునకు తాము ప్రత్యేకమని ఎంచెడి పార్లమెంటు సభ్యులు హిందూదేశస్థిని పరిశీలించి, అశాంతిని బోగొట్టుట కేమిమార్గము గలదని స్వయముగ యోచించుట యవసరము. అందుకు మారుగ హైందవాధికారులకు సర్వాధికారమును దిప్పగించి, తమ బాధ్యతను వదలుకొనుటకన్నను విషాదకరమగు స్థితి వేరుండదు. నిర్బంధవిధానమువలన మితవాదులుగూడ విడిపోయెదరని, స్పృహగారు వగచుచున్నారు. హిందూదేశముతో బ్రిటిషు వర్తక మడుగంటి నందులకు, బ్రిటిషు

నాకల యజమానులు వగచుచున్నారు. మహాత్మునితో సమాధానపడిన గాని, హిందూదేశసమస్య పరిష్కారముగాదని, ఆంధ్రానుగారు బ్రిటీషువారిని ఎచ్చరించుచున్నారు. పరిస్థితు ఎటులున్నను, బాంబాయి యు రషియను సంఘమువారు ప్రస్తుతనిర్బంధములు చాల వనియు, ఇంకను తీవ్రనిర్బంధములను విధింపవలయు ననియు, ఊరేగింపులను పూర్తిగ నిషేధింపవలయు ననియు, ఉద్యమావలంబుల నందరును అరెస్టుజేసి, కారాగృహములలోని కంపవలయు ననియు, ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలప్రచారమును నలుపవలయు ననియు, ఎచ్చరించిరి. వీరి ఎచ్చరిక యందుకొత్త ఏమియు లేదు. వీరికి తీవ్రనిర్బంధ ప్రయోగముదప్ప వేరొకమార్గ మెన్నడును గోచరింపదు. ఇట్టివారి సలహాలకు రాజప్రతినిధిగారు చెవి యొగ్గుట శోచనీయము. మహాత్ముని నిర్బంధము వీరికి ఫలమేనని ఎంచవచ్చును.

మహాత్ముని యుద్యమమును ధార్మికోద్యమమని, నాగరిక దేశములవారు భావించుచున్నారు. దీనియందు చేర దలచేట్టి ప్రాంచిస్త్రీ యగు మాడము క్లాడుచివేరిగారు, దీనిని ప్రపంచము నుద్ధరించెడి ధార్మికోద్యమముగ భావించుచున్నారు. భారతీయులకు ప్రాంచివారి సమయమున తోడ్పడెదరనియు, తాము ప్రాంచివారికి ప్రస్తుతోద్యమపు ఉన్నతాశయములను తెలిపెదమనియు, ఈమె చాటెను. అందుచే, రాజప్రతినిధిగారయినను మహాత్మునియుద్యమపు నైతికక్రేష్టతను గుర్తించి, దానిని నిర్బంధప్రయోగముచే నెదుర్కొనుట పాడిగాదని, ఎంతత్వరలో గ్రహించిన నంతమేలు.

రస్సెలుప్రభువుగారి గర్జనము

రాండుటేబిలు సమావేశముద్వారా అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము లభించునను నాశ దేశమున వ్యాపింప గనే, ఇండియా సహాయమంత్రిగనున్న రస్సెలుప్రభువు గారు భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులుగారని గర్జించిరి. వీరి గర్జనముమూలమున, మితవాదులలో గూడ ప్రబలమగు నిరాశ గలిగెను. రస్సెలు ప్రభువుగారి వ్యాఖ్యానమును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు నిరాకరించుచు ప్రకటనము గావింపరయిరి. రస్సెలు ప్రభువుగారు ఇండియా సహాయమంత్రి పదవినుండి మరియొక పదవిలో బ్రవేశించినను, మరల నిపుడు గర్జింపదొడంగిరి. సాతాంపుటనులో ముచ్చటించుచు మహాత్ముని యుద్యమము దార్జన్యమునకు దారిజూపుచున్నదనియు, దీని నేతీరునయినను నణచివేయవలయుననియు, రస్సెలుప్రభువుగారు పలికి, రాండుటేబిలు సమావేశావకాశమును భారతీయులు విడనాడినందుకు వారిని నిందించిరి. నిజమేమన, ప్రస్తుతస్థితికి, రస్సెలుప్రభువుగారిచేతరకులు. వారివలననే సమాధానావకాశము తొలగిపోయెను. వీరికిను ఇతరులను నిందించుట, అసమర్థతను చాటుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారి అసాధారణసహనమును వీరు కొనియాడిరి. దేశమునందిపు డవలంబింపబడుచున్న నిర్బంధవిధానము వీరికింకను సరిపోవలేదు గాబోలు! రస్సెలు ప్రభువుగారి ప్రసంగములబట్టి, లేబరు పక్షముపైన, భారతీయులు విశ్వాసముంచుట కెట్టివీలు లేదని, వెల్లడియగుచున్నది. భారతీయులు తమ స్వకక్షిపైననే ఆధారపడి పాటుబడవలసిన యవసరమును గ్రహింపవీలుగచున్నది.

లండనులో కడలిక

లండనులోని "మిత్రమండలి"వారు, ఇంగ్లండు లోను హిందూదేశమానందును గల తమ సభ్యుల కొక సందేశమును పంపుచు, ఇంగ్లండు ఇండియా మధ్యగల మనఃస్పర్ధలను తొలగించి సమాధానము గుడుర్చుటకు ప్రయత్నింపవలయు నని, ఎచ్చరించుచున్నారు. ఇర్విను ప్రభువుగా రేలేరున నయినను, సహనము నవలంబించి, సమాధానమార్గమునుచేపట్టునటుల ప్రోద్బలపరచవలయునని, సందేశము పంపుచున్నారు. వెడ్జిపుడ్డుబెన్నుగారు సద్భావము జూపునటులను, గాంధీమహాత్ముడు సత్య అహింసా ధర్మములను కాపాడుకొనునటులను జూడవలయునని, వీరు కోరుచున్నారు. హిందూదేశ మిపుడనుభవించుచున్న బాధలనుండి, స్వాతంత్ర్య దేవత యుద్భవించి, ఇంగ్లండు ఇండియాలను రెంటిని ఆశీర్వదించు నని, యీసంఘమువారు నమ్ముచున్నారు. ఇట్టి సందేశమును వీరు ఇర్విను ప్రభువుగారికిని, గాంధీమహాత్మునికిని గూడ పంపినటుల, విదేశ వార్తలు దెలుపుచున్నవి. దీనినిబట్టి ఇంగ్లండులో గూడ కడలిక గలిగినటుల దెలియుచున్నది. సకాడే క్రానికలుపత్రిక, మేయో గ్రంథమునందలి భాగములను తిరిగి ప్రచురింపకుండుటకు నిశ్చయించుటజూడ బ్రిటీషువారిలో గూడ హృదయపరివర్తన మారంభమయ్యెనని, తలంపవచ్చును.

కరాచీ కమిషనరుగారి ప్రకటన

కరాచీలో జరిగిన పోలీసుకాల్పులవలన, గిద్వానీ గారికి గాయము తగిలె నని, తెలిసిన విషయమే. వీనిని గూర్చి అసమ్మతి వెలువడుటచే, సమగ్రముగ విచారణ నలుపుట కనీసకర్తవ్య మగుచున్నది. కాని, కరాచీ కమిషనరుగారు ఎట్టివిచారణతో నిమిత్తములేదనియు, కాల్పు లవసర మగుటచేతనే జరిగె ననియు, ప్రకటింపుచున్నారు. ప్రజాసంస్థలు అసమ్మతితీర్మానముల గావించినను, అట్టివానిని పాటించ నవసరములేదని, వీరు తెలుపుచున్నారు. కొందరు ప్రజాప్రముఖు లేలేరున నయినను పోలీసు చర్యలను నిరసించుటకు బూనుటచే, వారి అసమ్మతి కెట్టివిలువ లేదట. మేజిస్ట్రేటుగారు పోలీసుకాల్పుల కనుజ్ఞ నీయకముందు ప్రజలను మందలించిరట గాని, ప్రజలకేకలవలన అట్టి మందలింపు వినిపింపలేదని కమిషనరుగా రంగీకరించుచున్నారు. దీనిని బట్టియే, తగినరీతిని మందలింపు జరుగలేదని, విదితమగుచున్నది. పోలీసువారు ఎన్నడును తప్పుచేయరను సిద్ధాంతమును, కమిషనరుగారి ప్రకటనము ప్రతిపాదించుచున్నది.

మాట్లా స్వాతంత్ర్యము

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవు విషయమై మాట్లాప్రజలలో ప్రబలాందోళనము గలదని తెలియుచున్నది. అక్కడి జాతీయవాదు లీవిషయమై పట్టుదల జూపుచున్నారు. ఈ సమయముననే, ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. ఎన్నికలలో పూర్ణస్వాతంత్ర్యవిషయము సారాంశము గావచ్చును. కాని, మాట్లా ప్రీవీ కౌన్సిలువారు, ప్రజారక్షణ నిమిత్తము ఎన్నికల కార్యక్రమమును పూర్తిగ నిషేధించినటుల నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. కాని, యిందువలన, స్వాతంత్ర్యోద్యమము అణగిపోవుటకు మార్గం, పెరుగవచ్చును.

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
కారాగృహవాసము
నేటికి పదునైదు దినములు
నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

వస్త్రములనుంకములు

ఇండియా ప్రభుత్వము విదేశవస్త్రములపై విధించిన సుంకములలో, బ్రిటీషు వస్త్రములపై ప్రత్యేకాభిమానము చూపబడె నని, తెలిసిన విషయమే. ఇప్పుడు విధింపబడిన సుంకములనుగూడ రద్దుజేయించు నిమిత్తము లాంకుమైరు వ్యాపారులు ప్రభుత్వమును ప్రోద్బలపరచుచున్నారని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. వీరి ఆందోళనమునకు ఫలముగ, విదేశవస్త్రముల సుంకములు అనలే రద్దయిన వింత గలుగదు. దేశమునకు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లభించిన గాని ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లభింప దను సత్యము ఇప్పుడు గోచరించినంత స్పష్టముగ నిదివర కెన్నడును గోచరించినయిండలేదు.

పటేలుగారి సన్ధానము

భారత శాసనసభాధ్యక్ష పదవి నాక్రమించిన వి. జే. పటేలుగారిని సన్మానించు నిమిత్తమై జరిపిన యూరేగింపును, కలకత్తా పోలీసువారు చెదరగొట్టుట ఎంత అక్రమమో దెలుప నక్కరలేదు. పటేలుగారిస్థానము నయినను, వీరు పాటించరయిరి. వెక్కుమందికి లాఠీదెబ్బలు తగిలెను. పండిత మదన మోహన మాళవ్యాగారికి గూడ శిరమున దెబ్బలు తగిలెను. ఇట్టి చర్యలే సహకారవాదులను గూడ అసహాయవాదుల గావించుటకు తోడ్పడుచున్నవనుటకు సందియము లేదు.

పత్రికానిర్వాహకులసభ

18 వ తేదిన పత్రికా నిర్వాహకులసభ బాంబాయి నగరమున హిందూపత్రికాసంపాదకు లగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగునని ప్రకటింపబడెను. పత్రికానిర్వాహకు లిదివరకే తమ ధర్మమును ప్రశంసాపాత్రముగ నిర్వహించుచున్నారు. బాంబాయి సభలో పత్రికానిర్వాహకులకర్తవ్యము స్పష్టముగ నిరూపింపబడు నని నమ్మదము. పత్రికల నిర్వాహకులు తగిన స్పృహను నీ సమయమున జూపుచో, పత్రికాశాసనము త్వరతో తుదముక్కుకమానదు.

కాంగ్రెసుసంఘములు అక్రమసంఘములు

పశ్చిమోత్తర రాష్ట్రపు ప్రధానపు కమిషనరు గారు, పిమావరులోని కాంగ్రెసుసంఘములును, యువజనసంఘమును, అక్రమసంఘము లని ప్రకటించిరి. ఆరు మాసముల వరకు ఎట్టి సభలు జరుగరాదని గూడ ప్రకటించిరి. అహింసా బద్ధమగు కాంగ్రెసు సంఘములను అక్రమసంఘము లని నిషేధించుటవలన, ప్రజలలో నసంతృప్తి యుగి కముగ వ్యాపించుట దప్ప, కాంగ్రెసు ఉద్యమ వ్యాప్తి కెట్టినిరోధము గలుగజాలదు.

పంచాయతులు

జలాల్ పురమునందు క్రొత్త పంచాయతి ఏర్పడినది. గ్రామవ్యవహారముల నన్నిటిని నిర్ణయించుటకును, మద్యపానదురభ్యాసమును తొలగించుటకును, విదేశీవస్తు బహిష్కారమును సమకూర్చి, కర్షకులను ఉత్పత్తి చేయుటకును, ఈ పంచాయతి తోడ్పడునని తెలియుచున్నది. మహాత్ముని ప్రబోధమునకు ఫలముగ, గ్రామప్రజలు తమ వ్యవహారములను తాము చక్కచెట్టుకొన గలిగిరేని, స్వరాజ్యము సిద్ధించినటులనే ఎంచవచ్చును.

పెహవరు కాల్పులు

ఊరేగింపులుహారతాళములు

బొంబాయి, మే 4:—బొంబాయి కాంగ్రెసుసంఘము వారు, పెహవరు కాల్పులను గూర్చి మాలావా కనూరిగారు కావించిన ప్రకటనను ప్రచురము చేసిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయి ప్రత్తి, వస్త్రముల మార్కెట్టులు పెహవరులో హతమైనవారి గౌరవార్థమై మూయబడినవి. (ప్రీ. ప్రె.)

50000 మంది హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు, కాంగ్రెసు కార్యాలయము నుండి కాంగ్రెసు, ఇస్లామ్, సిక్కు శివాలతో బొంబాయి పురవిభులందు ఊరేగింపు జరిపిరి. ముఖ్యముగా మహమ్మదీయుల వీధులు చుట్టబడెను. ఎన్.పి.నేడు మైదానమునందు సభ జరిగెను. పెహవరులో జనులు కాంతియుక్తులై యుండుటను నాయకులు ప్రశంసించిరి. (అ. ప్రె.)

పెహవరు, మే 4:—పెహవరు పరిస్థితులను గూర్చి ఆశీశమైన పుకారాలు ప్రచురియింపబడెను. 28వ తేది క్రితము ఇటు ఎట్టి అల్లరులను జరుగ లేదని తెలియజేయుట ఆవసరము. (అ. ప్రె.)

ఫీల్డ్ కమిషనరు ప్రకటన

పెహవరు మే 4:—ఫీల్డ్ కమిషనరుగారు మే 8 తేదీ యీ క్రింది ప్రకటన గావించి పంపకము చేసిరి.

“సరిహద్దు రాష్ట్రముల ఫీల్డ్ కమిషనరుగారి యభిప్రాయములో సరిహద్దు రాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘము పెహవరు నగర కాంగ్రెసు సంఘము, వాటికి సంబంధించి యితరసంఘముల నవశీలక భారతసభ యనుపేర్లతో వ్యవహరింపబడు సంఘము పెహవరు మండలమున కాసనక్రమము నతిక్రమింప జేయునై యున్నవి. ఇవి కాంటికి భంగకారులు కావున ఫీల్డ్ కమిషనరు జూన్ 1908 వ సం॥ క్రిమినల్ లా అమెండుమెంటుచట్టము 16వ సెక్షన్ ప్రకారము తమకుగల అధికారము నుపయోగించి పై సంఘములను నశాత్త్రీయములని నిర్ధారితకరించుచున్నారు.

1911 సం॥ రాజద్రోహ సమావేశ నిర్వాహక కాసనము ననుసరించి, గవర్నరు జెనరలువారి యనుమతితో 6 నెలల వరకును పెహవరు మండలమున రాజకీయసమావేశము అన్నిటిని నిషేధించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కరాచీ కాల్పులు

కమిషనరు ప్రకటన

కరాచీ, మే 5:—కరాచీ కాల్పులనుగూర్చి కమిషనరుగారు ప్రకటన నొకదాని గావించుచున్నారు. ఏప్రిల్ 15 వ తేదీని పోలీసులు కాల్చినది అత్యవసరమగుటచేతనే ననియును, విచారణను నగరప్రముఖు లెవ్వరును కోరకుండుటచే పోలీసుచర్యకు వారు సమ్మతించిరనియును వచించుచున్నారు. అయినప్పటికిని, కొన్ని సంఘము విన్నవార్తల నాధారము చేసి కొని పోలీసుచర్యను ఖండించియున్నారు. పురపాలకసంఘము వారు ఇట్టి తీర్మానము నామోదించి, తనంతట యేర్పడిన విచారణసంఘముందు విశ్వాసరాహిత్యమును తెలిపినవారైరని విరూపిప్రాయము. తానుచేసిన విచారణవలన ఆపరిస్థితులందు కాల్పులవసరమయ్యెనని తేలుచున్నదట. కాల్పులు కొనగబడిన ఉత్తరువు గలభాలో అందరికిని వినబడకపోయియుండవచ్చుననుచున్నారు. మేజిస్ట్రేటుగారును పోలీసులును ఓపికను కొంతమును కనపరచిరని వారిని ప్రశంసించుచున్నారు. కాల్పులు తేనియెడల కోర్టును ప్రజలు ధ్వంసముచేసియుండురనియు, మరణము లెక్కువగా నుండెడివనియును వీరు వాక్యముచున్నారు. (అ. ప్రె.)

మహాత్ముడు ఆరెస్టు చేయబడుట

ప్రభుత్వమువారి కిష్టమున్నంతకాలము కారాగృహమున

శిక్ష ననుభవించవలెను

1827 వ సంవత్సరపు రెగులేషను ననుసరించి ఆరెస్టు చేయబడుట

జలాల్పూరు, మే 5:—నేటిదినము బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రిందివారంటుపై గాంధీ మహాత్ముని ఆరెస్టుచేసిరి. రాత్రి 1 గంటకు పోలీసువారు మహాత్ముని నిర్బంధించి ఎరవాడ కారాగృహమునకు తీసికొనిపోయిరి.

వారంటు

వారంటునమూన ఈ దిగువ ప్రకటింపబడినది:—యం. కె. గాంధీగారి చర్యలు ప్రభుత్వమువారికి భయానకము లగుటచే 1827 సంవత్సరపు 25 వ రెగులేషను ననుసరించి గాంధీగారిని నిర్బంధము నందుంచవలయునని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు నొనగొనున్నారు. ప్రభుత్వమువారి కిష్టమున్నంతకాలము వీరు శిక్ష ననుభవించవలయుననియు, తత్తణమే ఎరవాడ కారాగృహమునకు వీరిని తీసికొని పోవలయుననియు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు నొనగొనున్నారు. (అ. ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముని ఆరెస్టు వివరములు

అర్ధరాత్రమున ఆరెస్టుచేయుట

జలాల్పూరు, మే 5:—నిన్న 4 వ తేదీ రాత్రి 12 గంటలకు కరాచీలో గాంధీమహాత్ముని శిబిరము నందే మహాత్ముని ఆరెస్టుచేసిరి.

జిల్లామేజిస్ట్రేటు డిస్మిక్టు పోలీసు సూపరింటెండెంటును, డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెండెంటును 20 మంది సాయుధులగు పోలీసు కనిస్టేబులును జలల్పూరునుండి బయలుదేరి నిన్న రాత్రి 12 గం 45 నిమిషము కరాచీ చేరిరి. అప్పుడు మహాత్ముడు శిబిరమునందు మంచముమీద పరుండి గాఢనిద్రలో నుండెను. పోలీసువారు వెంటనే ప్లాఫు లైటు కాగడా (ట్రార్చి)ను వెలిగించి మహాత్ముడు పరుండిన మంచముకడకు వెళ్లిరి. ఆకాగడావెలుతురు మహాత్ముని మొగముపై పడునట్లు తిప్పిరి. వెంటనే మహాత్మునకు మెలకువ వచ్చెను. పోలీసు వారు మహాత్మునిమంచముచుట్టును మూగిరి.

మహా:—మీరు నాకొరకు వచ్చితిరా?

జి. మేజి:—ఔను. మిమ్ములను ఆరెస్టుచేయుటకు ఇయ్యబడిన ఉత్తరువులు మాయొద్ద నున్నవి.

మ:—నేను దంతధావనము చేసికొనుటకు అనుమతించెదరా?

జి. పో. సూ:—మీకెట్టి అభ్యంతరమును లేదు.

అంతట గాంధీమహాత్ముడు ఉష్ణగుండతో దంతధావనమును చేయ నారంభించెను. అంతట వలంటీరు లందరును అచటికి వచ్చిరి.

మహా:—జిల్లామేజిస్ట్రేటుతో నన్ను ఏ నేరమునకు (చార్జి) ఆరెస్టు చేసితిరో తెలిపెదరా?

జి. మే:—ఇదిగో నేను వారంటును చదువుచున్నాను వినుడు”

ఎం. కె. గాంధీగారి ప్రయత్నములను దొరతనమువారు ఆందోళనముతో పరికించుచున్నారు గాన 1827 సం॥ 25 వ రెగులేషను ప్రకారము అతనిని నిరోధమునం దుంచవలెననియును, దొరతనమువారికి ఇష్టమున్నంతకాలము అతడు కారాగృహవాసము నొనరింపవలె ననియును, అతని

వెంటనే యరవాడ చెరసాలకు తీసికొనిపోవలె ననియును దొరతనమువా రాజ్ఞాపించిరి.” అని వారంటులోనున్నది. దీనిపైని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి సంతక మున్నది.

దానిని విని గాంధీమహాత్ముడు జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు వందనము గావించి ప్రాతఃకాలీయకృత్యములను నెరవేర్చుకొనెను. అప్పటికి రాత్రి ఒంటిగంట యైనది.

“మీరు త్వరలోనే వీరిని ముగించవలెను” అని జిల్లామేజిస్ట్రేటు హెచ్చరించెను.

గాంధీ మహాత్ముడు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన లేఖను మరికొన్ని లేఖలను ఒక వలంటీరు చేతి కిచ్చి తన రెండుసంచులను తకిల్చి కొన్ని యేకులను తీసికొని పోలీసువారి వెంట వెళ్లుటకు సంసిద్ధుడయ్యెను. విమ్మట వలంటీరులలో నొకరగు భేరు పండితుని పిలిచి తనకు ప్రియతమ మగు “వైష్ణవ జనతో” అను ప్రార్థనగీతమును పాడు మనెను. ఇతరుల ఆపదలను తెలుసుకొన గలవాడై వైష్ణవుడు అనునదియే ఆ గీతముయొక్క భావము.

విమ్మట వలంటీరు లందరును ఒక రొకరుగా మహాత్మునకు నమస్కరించి ప్రేమపూర్వకముగా వీడ్కొల్పిరి.

“శ్రీమతి మాతాజీ (కస్తూరిబాయి) గారికి తా మేమైన తెలుప గోరెదరా?” అని ఒక వలంటీరు మహాత్ము నడిగెను.

“ఆమె భీరురాలు. ఆమెకు నేనేమియు తెలుప నవసరము లేదు” అని మహాత్ము డనెను. అప్పటికి 1 గం-10 ని॥ అయినది. అంతట మహాత్ముని ఒక మోటారు లారీలో కూర్చుండబెట్టిరి. పోలీసువారు బండితో కూడ నుండిరి.

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారి ప్రకటన

బాపూను తీసికొనిపోయిరి గాని అందువలన ఆయన ప్రారంభించిన పూర్ణస్వరాజ్యసంపాదనోద్యమమున కెట్టినిరోధమును కలుగజాలదు. భారతీయులు నిష్కవటముగా బాపూవిధానము ననుసరింప గోరునెడల, ద్విగుణీకృత్యాహముతో వారి యుద్యమమును కొనసాగింపవలెను.

ఇప్పుడీక న్యాయవాదులందరూ న్యాయస్థానములను బహిష్కరించవలెను. బాపూ తమపై నుంచిన అధికవిశ్వాసమునకు తగినట్లు వేలకొలదిగ స్త్రీలు ఉద్యమమును సాగించుటకు పూనుకొనవలెను. విదేశవస్త్రబహిష్కరణమును మద్యపాన నిర్మూలనమును పూర్తి చేయుటకు వారెట్టి కష్టపంచనను గూడ కలుగజేయగూడదు. ఈ తరుణమున భారతీయులు యావన్మందియును తమ ధైర్య స్థైర్యములను పూర్తిగా వెల్లడించెద రనియును అకారణముగా దొరతనమువారు చేసిన యిట్టిపనికి (మహాత్ముని అరెస్టుచేయుట) తగిన ప్రత్యుత్తరము నొనగెద రనియు, నేను అత్యధికమగు విశ్వాసముతో నున్నాను" అని శ్రీమతి కస్తూరి బాయిగారు మావిలేఖరితో తెలిపిరి.

అబ్బనుత్యాజ్ఞిగారికి వార్తనంపుట
మహాత్ముని అరెస్టు చేసినపిమ్మట నాయకత్వము వహించుటకు మహాత్మునిచే నియమింపబడిన అబ్బను త్యాజ్ఞిగారికి ఈ వార్త తెలుపబడెను. (అ. ప్రె.)

మహాత్ముని రైలులో తీసికొని వెళ్లుట

గుజరాతు మెయిలుకు స్పెషలు సెలూను తగిలించుట
బొంబాయి, మే 5:—బొంబాయి వెళ్లెడు గుజరాతు మెయిలు ప్రెయిసుకు అహమదాబాదులో ఒక స్పెషలు సెలూను బండిని తగిలించిరి. దానిలో మహాత్ముని కూర్చుండబెట్టి బొంబాయికి 28 మైళ్ల దూరమునన్న బొరవిలికి తీసుకొని వెళ్లిరి. అచట మహాత్ముని దివి పోలీసు కావలగింద ఎవటికో తీసుకొని పోయిరి. (అ. ప్రె.)

మరికొన్ని విశేషములు

శ్రీమెను విలేఖరికారును పోలీసువారు నిరోధించుట
జలల్పూరు, మే 5:—మహాత్ముని అరెస్టుచేయుటకు ఉద్యోగులు ఆమెకురైరను వార్త నిన్నరాత్రి 2 గంటలకు నాకు తెలిసినది. నేను వెంటనే మోటారులో కరాడీకి బయలుదేరిని. రెండుదారులమొగలో సాయంధులగు పోలీసులు కావలియుండి నాకారును నిరోధించిరి. ఒక అరగంట యైన పిమ్మట వారు మరల నాకారును పోనిచ్చిరి. నేను వెళ్లుపరికి మహాత్ముని తీసికొని వెళ్లిరి వలంటిరులు నాకరింగించిరి. కూర్చుంటున్నప్పుడు బొరవిలిగామును పోలీసు నూపరిం తెండెందును దిప్పి నూపరిం తెండెందును ఒకటిరను సాయంధులగు 20 మంది కనిష్టేబులు మరియ్యోలలోను వెళ్లిరి. దారిలో వలంటిరులు వస్తూనే పరుండియుండిరి. పర్లకాలకు వెలుపల నొక ముఠామూడ మహాత్ముడు పరుండియుండెను. పోలీసువాడి కాగడా వెలుతురువలనను పదధ్వని వలనను వలంటిరులలో కొందరికి మెలకువవచ్చినది. వెంటనే ఆందరును లేచిరి వారంటును వినిపిమ్మట మామూలు ప్రార్థనలు జరిగినవి. గాంధీమహాత్ముడు రాజప్రతినిధికి వ్రాయదలచిన లేఖ నిన్న 4 వ తేదీ ఉదయముననే పూర్తియైనది.

మహాత్ముడు ఒక కడుగు (తక్కి)ను భగవద్గీత పుస్తకమును ఆశ్రమప్రార్థన గీయబడి పుస్తకమును యేకులను గుంచిన పట్టుకొని బయలుదేరెను. గాంధీమహాత్ముడు కూర్చుండబెట్టి లోరిలో సాయంధులగు పోలీసు కనిష్టేబులు కొందరివరకె కూర్చుండి యుండిరి. మహాత్ముడయే రైలు స్టేషనుకు గొనిపోయినదియు తెలియలేదు.

శ్రీమతి కస్తూరి బాయిగారు జలల్పూరులో ప్రార్థన నలుపుచుండగా మహాత్ముని అరెస్టుచేసినను వార్త తెలియుట.

కరాడీ నుండి వలంటిరు జలల్పూరు వెళ్లు పరికి శ్రీమతి కస్తూరి బాయిగారును శ్రీ వలంటిరులను ప్రార్థనలు సలుపుచుండిరి. ప్రార్థనలు ముగియగానే యీ వార్త మాతాటి తెలుపబడెను.

బంగారము, వెండి, నాణ్యమైన మణులచే పొదగబడిన నగల కొరకు.
క ర మ్ చం ద్ చా బిల్ దాన్
175, చైనాబజారు, మద్రాసు.
కొరవనారికి క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

"ఇది అనుకొనిన సంగతే. దీనిలో నాశ్వర్య మేమున్నది"
అని పలికి మాతాటి తన నిత్యకృత్యములను సలప సాగెను.
"ప్రభుత్వోద్యోగులు గూడ రాజీమానియ్యవలెను. ఖద్దరు, నూలు వదుకుట, మద్యపాన నిర్మూలనము, యీ మూడిటిని దేశీయులందరూ గూడ నెరవేర్చవలెను. ఇవి మూడును బాపూజీకి ప్రీయతములు. ప్రజలు ప్రభుత్వమును పూర్తిగా బహిష్కరించవలెను. ఉప్పుపట్టుమును పూర్తిగా నిర్మూలించవలెను. న్యాయస్థానములను బహిష్కరించి సత్యాగ్రహోద్యమమునందు చేరవలెను. మహాత్ముని అరెస్టుచేసిరిగాన భారతదేశమానందలి స్త్రీలందరును యీ కన్యై న శుద్ధ రు కు ధ రి చుచుండవలెను. ప్రతిదినమును నూలువదుకు చుండవలెను. ఇది యే స్త్రీలు చేయవలసిన అల్పతమముగ నేను" అని శ్రీమతి కస్తూరి బాయిగారు తెలుపుచుండగా నేను వ్రాసికొంటిని. అప్పుడు మె మిక్కిలి ఉల్లాసముగానే యుండిరి. నేను సాయంధులగు నవాసారిలో శ్రీమతి కస్తూరి బాయిగారు ఉపన్యసించెను. (ప్రె. ప్రె.)

నవసారిలో హరటాలు

అన్ని పనులనుగూడ పూర్తిగా విరమించుట
నవసారి, మే 5:—నిన్నరాత్రి మహాత్ముని అరెస్టుచేయుటచే నేడు నవసారిలో సంపూర్ణ మౌన హరటాలు జరిగినది. పెక్కువేలమంది బాతిమగీతములను పాడుచు ఉత్సాహంతో బయలుదేరిరి. "మా గాంధీజీని అరెస్టుచేసిరి గాన మేము బాపూజీకి ప్రీయతమ మములగు కార్యములను నెరవేర్చుటయందే మామాజీవిశేషములను ధారపోసెదము" అను నర్మముగల పాటలపాడబడెను. విదేశవస్త్రములు బండ్లకొలదిగా పహారుచేయబడెను. పాటలు వానిపిమ్మిలి విస్తారముగా నిచ్చివేసిరి. నేడు సాయంకాలము శ్రీమతి కస్తూరి బాయిగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరుగును. ఆసభలో విదేశవస్త్ర దహనమునుగూడ జరుగును. (ప్రె. ప్రె.)

దొరతనమువారు ముందుగనే యేర్పాటులను చేయుట

అతిరహస్యముగా సర్వమును సిద్ధపరుచుట
జలల్పూరు, మే 5:—మహాత్ముని నిన్నరాత్రి అరెస్టు చేసెదరను విషయ మొక్కరికైన తెలియనీయకుండ దొరతనమువారు నియోజ్యులను అతిరహస్యముగా జరిగించిరి. నిన్నరాత్రి 10 గంటలైనపిమ్మట జలల్పూరు నుండి కరాడీ వెళ్లు మార్గమునందు అన్నికోడ్ల మొనలలోను సాయంధులగు పోలీసువారిని నిలపిరి. జలల్పూరునుండి కరాడీకి 8, 9 మైళ్ల దూరమున్నది. జలల్పూరునుండి 4 మైళ్లు వెళ్లగానే నాకారు నిలిపివేసిరి. నిన్నరాత్రి తంజివారల యంత్రములను గూడ నిలిపివేసిరి. జలల్పూరు తెలిగ్రాఫు ఆఫీసులోని యంత్రమునుగూడ నిలిపివేసిరి. మహాత్ముని అరెస్టుచేసినను మొదటి తంజివార నేడు సోమవారమున 4-45 నిలలకు జలల్పూరు తెలిగ్రాఫు ఆఫీసులో నియ్యబడెను. గాని నేడుదయమున 7 గంటలవరకును దానిని పంపుటకు ఏలులేక పోయినది. ఈ వార్తను పంపుటకు కరాడీ ఆశ్రమమునందు ఒకబండియొనను లేకు గాని మరకు ఒక వలంటిరు గృహమునెక్కి బయలుదేరెను గాని అతనినిగూడ వెంటటి మొగలోనే పోలీసువారు నిలిపివేసిరి కావున నాకారు మరల బయలుదేరిన పిమ్మటనే యీవార్త నవసారి కాంతిసైనిక కిబిరము వారికిని నవసారి పట్టణమువారికిని జలల్పూరు పట్టణము వారికినిగూడ తెలిపిరి. నవసారిలోను జలల్పూరులోను గూడ నేడు హరటాలు జరుపబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

మహాత్ముని మానవ్యతము
పోలీసువారు వచ్చినపిమ్మట మానవతమును నడలుట
నవసారి, మే 5:—నిన్న 4 వ తేదీ అదివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలనుండియును మహాత్ముడు మానవతము నడలబించెను నేడు సాయంకాలము 6 గంటలవరకును మానవతమునందే యుండవలసియుండినను పోలీసువారు రాగానే మహాత్ముడు మానవతమును త్యజించెను. మహాత్ముడు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన చిత్తుముసాయిదాను మహాత్ముడు తీసుకొని వెళ్లెను. దానికడపటి సవరణప్రతిని ప్రేమచేయుటకు వలంటిరు కచ్చెను.

రైలు ప్రయాణము
కథియవారు మెయిలు ప్రెయిసును నవసారి స్టేషనుకు 8 మైళ్లదూరమున హసపూరు గ్రామమువద్ద నిలిపిరి. కరాడీ నుండి మహాత్ము నవతకి తీసికొనివచ్చి ఆ ప్రెయిసుకు కూర్చుంటే తగిలించబడిన సెలూనులో కూర్చుండ బెట్టిరి. మహాత్ముని అరెస్టుచేసిన రనువార్త ఆ ప్రెయిసులో నున్న వారి కెటులనో తెలిసినది. గాన వారధులను మహాత్ము గాంధీకి జయ అని కేకలువేసిరి. (అ. ప్రె.)

అరెస్టు చేసినపిమ్మట కరాడీ శిబిరములోని స్థితి వలంటిరులు ధర్మయోగ్యతాహములతోనే యుండుట
జలల్పూరు, మే 6:—నేడు ఉదయమున 4 గంటలకు మా విలేఖరి కరాడీ వెళ్లు సరికి వలంటిరులందరును శిబిరముద్వారమువద్ద చేరియుండిరి. వారెట్టి విచారమును వెల్లడింపకుండ మామూలు ప్రకారమే తమతమ పనులను నెరవేర్చుచుండిరి. కొందరును నూలు వదుకుచుండిరి. కొందరు ప్రార్థనకాయిత్రపడుచుండిరి. మా విలేఖరి పర్లకాలలోనికి వెళ్లెను. ఒక వలంటిరు మహాత్ముని కాగితముల నన్నిటిని భద్రపరుచుచుండెను.

"మేమిప్పుడు ఆనాధలమైతిగాని విచారములేదు" అని ఒక వలంటిరు నుడివెను. (ప్రె. ప్రె.)
చెన్నపురిలోగూడ దుకాణములు మూయబడుట
గాంధీమహాత్ముని అరెస్టుచేయుటచే నేడు చెన్నపురిలోగూడ దుకాణములు మూయబడెను.

మద్రాసు న్యాయవాదుల గుమాస్తాసమావేశము: ప్రె సమావేశము ఆధ్వర్యము ది. బి. టి. ఆర్. రామచంద్ర ఆయ్యర్ అధ్యక్షేటుగారు రేపు 6 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 11-30 గం మధుర చేరెదరు. ప్రెసమావేశము 7 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 12 గం. నేతుపతి హైస్కూలునందు ప్రార్థనగనును. భోజన, బసపకులు ఏర్పాటులు విక్టోరియా హాల్లెలనందు చేయబడెను.

రాకపోకలు:—గోల్ న్యూస్, వి. అనంతకృష్ణ అయ్యర్ గారు నిన్నరాత్రి పాలఘాట్ నకు వెళ్లిరి. మేజరు కండాలే గారు గత శనివారము రాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి. ది. బి. మోవర్ల, రామచంద్రరావుగారు ఏలూరునుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసు వచ్చిరి. రామ్మూడు రాజాగారు ఉదకమండలమునుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి.

రేపు హారతాళము జేయుడు

మదరాసు పౌరులకు
శ్రీమతి దుర్గా బాయిమ్మగారి విజ్ఞప్తి
మదరాసు, మే 5:—శ్రీ గాంధీ మహాత్ములవారు నిర్మించి ప బ డి చె ర సా ల యం దుంచ బడుటచే, శేషటిదినమున, చెన్ననగరమున, ప్రజలందరును, సంపూర్ణ మగుకాంతితో, హారతాళమును జరుపవలెనని విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాను." అని చెన్ననగర సత్యాగ్రహోద్యమ నాయకురాలగు శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

కాశీనాథ, మే 8:— డా॥ వి. గోపాలకృష్ణయ్య గారి అధ్యక్షతన పెద్ద బహిరంగ సభ జరిగెను. దుర్గి రాజు నూర్వప్రకాశరావుగారు, మద్య నిషేధ ప్రచార సంఘ ఉపాధ్యక్షులు, త్రాగుడులోని చెడుగును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. శ్రీమతి లక్ష్మీ నరసమ్మగారు డా॥ సుబ్రహ్మణ్యం గారి తల్లి దేశములో త్రాగుడు పోగొట్టుటకు దీక్షతో సభ్యులెల్లరు పాటు బడవలెనని హెచ్చరించిరి.

జాలశ్రేణులో జరిగిన సభయందు శ్రీమతి వేదాంతం కమలాదేవిగారు స్వరాజ్య ముఖ్య నూత్రములగూర్చియు, మద్య నిషేధావశ్యకత గూర్చియు ఉపన్యసించిరి. వి. ముద్దారావు గారు గూడ ఉపన్యసించిరి. వీరిరువురి ఉపన్యాసములు చాల ఉపయోగకరముగ నుండెను. సభలో నుండిన కార్మికులు కొందరు యిక్కుముందు కల్లు ముట్టనుని శపథము చేసిరి.

త్రాగవలదన్న వారిని కుప్పవారు కొట్టుట

నిన్నను మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు పనివాండ్లు కొందరు కల్లు దుకాణములందగిరి తిరిగి త్రాగుడు మానవలెనని ప్రచారము చేయుచుండగా జగన్నాథకపురంనుండి కొందరు కుప్పవాండ్లు లారీతో వచ్చి వారిని కొట్టిరి. ఒక స్త్రీకి తలపై గాయము పడినది. ముగ్గురికి మోపయిన గాయములు తగిలెను. అందరిని జిల్లా ఆస్పత్రిలో చికిత్స జేయించి నేడుదయము కెల్లను రమణమూర్తిగారి ఆస్పత్రికి మార్చిరి.

అల్లరి జరిగినచోట బహిరంగసభ జరుపుటకు కాంగ్రెసువారు యేర్పాటులు జేయుచున్నారు.

28 గురు వాలంటీర్లు కొత్తపల్లికి బోయిరి. 14 గురు పెద్దాపురమునకు మారిన నుబ్బారావు బ్రాహ్మదేవ కాస్త్రిగార్ల నాయకత్వమున వెడలిరి. చొల్లంగిలో స్వరాజ్యలహము యొక్క సగ తయారగుచున్నది. వాలంటీర్లు బహిరంగముగ ఉప్పునమ్ముచున్నారు. (శ్రీ. ప్రె.)

బెజవాడలో సభ

ఆంధ్ర పీఠ బాలసుబ్రహ్మణ్యంగుప్త

బెజవాడ మే 8:— గాంధీ పార్కులో చెరుకు పల్లి వెంకటకృష్ణయ్య ఎం. ఎ. టి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతన శ్రీమంతు బాలసుబ్రహ్మణ్యంగుప్తగారిని అభినందించుటకు బహిరంగ సభ జరిగెను. గుప్తగారికి "ఆంధ్రపీఠ" యనుపేరు దొంగబడెను. గుప్త మహారాజుకిజేయను కేకలు విన్నముటైనది. గుప్తగారికి ఏడాది కిక్కు విధింపబడినందుకు సభవారు అభినందించిరి.

(శ్రీ. ప్రె.)

తంత్రివార్త నిలిపివేయుట

ఈదిగువ తంత్రివార్తను ఆక్షేపణముగ నెంచి తంత్రి కార్యాలయమువారు బయటికి పంప నిరాకరించిరి.

బెజవాడ, 8:— పదిమంది చొప్పున విరుజల్లుగ వాలంటీర్లు జేలూరి యగ్య నారాయణకాస్త్రిగారి నాయకత్వమున నిన్న మధ్యాహ్నము రైలులో మచిలీపట్నం వీడిరి. వీరు ఉప్పును యొక్కనిగ తయారుజేయబడిరి.

కుప్పలపల్లి జగన్నాథంగారి నాయకత్వమున మరికొందరు వాలంటీర్లు పడమట లంకకుపోయి కల్లు దుకాణములపైకి టింగు చేయుచున్నారు. నిన్న రాత్రివచ్చి తిరిగి నేడుపోయిరి. (శ్రీ. ప్రె.)

గుంటూరు నాయకుల అభినందన సభ

గుంటూరు పురపాలక సంఘమువారు 1వ తేదీన మాత్రాధ్యక్షులగు పి. లక్ష్మయ్య పంతులుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై, ఆంధ్రదేశ ప్రధానసేవకుడగు డేటాక్ట్ కొండా వెంకటకృష్ణయ్య పంతులుగారిని (ప్రాతమునీవలు సంఘసభ్యుల) గొల్లపూడి సీతారామకాస్త్రిగారిని దేశ స్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడుచు నిర్బంధింప బడినందుకు అభినందించుచు తీర్మానించిరి. (స్వ. వి.)

శ్రీల ప్రచారము

చీరాల మే 8:—శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబామయ్యగారి నాయకత్వమున కొందరు శ్రీప్రచారకు రాండ్లు నిన్నను చీరాల వచ్చిరి. సాయంకాలము చీరాల వాలంటీర్లు వీరిని ఉత్సవముతో ఊరేగించిరి. గుంటూరు నరసింహారావుగారు, బుద్ధరాజు లక్ష్మీ నారాయణగారు, జులగంటి ముద్దారావుగారు మద్దుల గిరిరావుగారు, ఎన్. జగన్నాథ గుప్తగారు ఉత్సవము నందు పాల్గొనిరి. చోడిపాలెనందు బ్రహ్మాంధముగ సభ జరిగెను. నుమారు పదివేలమంది వచ్చిరి. శ్రీలుగూడ పెక్కిండ్లు వచ్చిరి. శ్రీమతి లక్ష్మీబామయ్యగారు అధ్యక్షురాలిగ నెన్నుకొనబడెను. సభ్యులు వాలంటీరులుగ జేరి దేశదాశ్యము తొలగించవలెనని హెచ్చరించుచును నరసింహారావుగారును, అధ్యక్షురాలును ఉపన్యసించిరి సభ యంతయు చివరకు కాంతెముగ నుండెను. సభాంతమున విదేశవస్త్ర దహనము జరిగెను. వాలంటీర్లు శ్రీ పురుషులెల్లరును శివీరమునకు గొంపోబడిరి. అప్పటి సర్వసత సమిష్టి భోజనము జరిగెను. శ్రీలు తమ్మున ప్రోలుమీడుగ కనుపర్తి బోయిరి.

నాయకుల జేములు మార్పులు

తిరుపతి, మే 4:— ఆంధ్ర నాయకులగు దేశభక్త కొండా వెంకటకృష్ణయ్య పంతులుగారు, గొల్లపూడి సీతారామకాస్త్రిగార్లను వేరు వేరుగ తిరుపతి మీదుగ వెల్లూరు బుద్ధవారమునాడు జేములునకు గొంపోయిరి. ఆదివరకు వార్త తెలియక పోయినను కొద్దిమంది ప్రేమనుకి వచ్చి వారి దర్శనము జేసిరి. కాంగ్రెసు కార్యదర్శి శ్రీనివాసాచారిగారు నాయకునితో పాకాలవరకు బోయిరి. ఆ సాయంకాలమే సీతారామకాస్త్రిగారు పోవుచుండగ జూచిరి

చిత్తూరి ప్రజలకు దేశభక్తుని హితవు

మదనపల్లి వాసుగిని మలరెడ్డిగారును నక్రాల నుదర్శనదాసుగారును (కాశీనాథి) గుంటూరు దిశమున చేరిరినియు, తిట్టు శ్రీనివాసరావు, నేలూ కృష్ణస్వామిగార్లు (తరుపతి) మదరాసు దిశమున చేరిరినియు, ఇంకకొందరు చేరనున్నారనియు దేశభక్తునికి తెలియజేయబడెను. పి. దొరసామిఅయ్యంగారు ఊరుకున్నారేమని దేశభక్తుడు ప్రశ్నింపగా వారు నెలక పదిహేను రూపాయలూ పంతులు మున్నరనియు దేవస్థానం వ్యవహారముల జూచుచున్నారనియు, కె. రాజగోపాలాచారిగారు స్వరాజ్య కార్యాలయము మేనేజరుగ బోయిరినియు కార్యదర్శి చెప్పెను. ఉప్పు జేముల కవకాశము లేకున్నచో ఖద్దరు మద్యనిషేధ ప్రచారము చేయవలెనని దేశభక్తుడు కోరెను.

భట్టిప్రోలు మూర్తిప్రకాశరావు, రంగయ్య నాయుడు, వేలొక చీరాలనాయకుని నిన్న సాయంకాలము నెల్లూరునకు గొంపోయిరి. కొద్దిమంది పురజనలు వారిని దర్శించిరి. వారు చాల ఉత్సాహముతో నున్నారు. చిత్తూరు పక్షిలు అనంత సేనయ్యంగారు రూ 100 వసూలుజేసి మదరాసు సత్యాగ్రహ నిధికిగాను శ్రీమతి దురాబాయమ్మగారికి బంపిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

యజ్ఞ నారాయణగారి విన్నవము

బాపట్ల, మే 4:—గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారు బి. ఏ. టి. ఎల్. వకీలు, యిట్లు విన్నవించుచున్నారు.

జిల్లాలోని లాసురులును, ఉపాధ్యాయులును, యితర విద్యార్థులను సత్యాగ్రహోద్యమములో వెంటనే చేరవలెనని నేను కాంగ్రెసు ఆధ్యక్షునిగను, వకీలుగను మిమ్మందరిని చేతులుకోడించి వేడుకొనుచున్నాను దేశము దహించుకపోవుచున్నపుడు డబ్బాద్రించుకొనుచు మాన్యుచుండరాదు. అంతకన్న జిల్లాలో నాయకులు దేశభక్తుడు, సీతారామకాస్త్రి నరసింహారావుగార్లు మున్నగువారు నిర్బంధింపబడినపుడు ఉద్యమమున వేలొకమార్గమున పోనీయరాదు వారిసానే పనిచేయుచున్నవారిని అరెస్టు చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. స్వరాజ్యము లభించువరకు యాద్యమమును కొనసాగించుటకు నేను నిశ్చయింపినది వివరపురస్కరముగ విన్నవించుచున్నాను. ప్రజలు చాలమంది ఉత్సాహముతో అనుసరింపనున్నారు. లాయరులు వదులుకుట్టలేదని నిందబడరాదు. డాక్టరులు ఉపాధ్యాయులు, ప్రభుత్వోద్యోగులు త్యాగము చేయజాలకున్నారు. వారి నేవ యిప్పుడు చాల అవసరము. మీరు వాలంటీరులుగ చేర జాలకున్న ధనమిచ్చి సానుభూతి జూపవలెను జిల్లాప్రతిష్ట పోగొట్టకండి.

లాయరు సోదరులందరిని తోచినసహాయము చేయమని ప్రత్యేకముగ వేడుకొనుచున్నాను. విదేశవస్త్రములను ఏడాది వరకైన వినిష్ఠించుడు నేను గుంటూరునకు బోవుచున్నాను.

యజ్ఞ నారాయణగారి విన్నవ మాలించి ఏడాదివరకు విదేశవస్త్రములను తెప్పించమని బాపట్లన రైతులు వాగ్దానము సంగి ప్రమాణపత్రముతో సంకెతముజేసిరి. బాపట్లలో సారాదుకాణములు పిక్కులు చేయుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి (స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రావెన్నగారిని కాల్చుట

చిటగాంగు మే 8:—అసాను టెంగాలు రైల్వే ఉత్పత్తి ఎంజినరు ఇ. ఎ. ప్రావెన్నగారు రైల్వేకార్యాలము వొద్ద గూర్చుపహారాజవాసుచే, నిన్న రాత్రి కాల్చబడిరి. చిటగాంగునకు మూడుమైళ్ల దూరమున పహారాళి ప్రేమనువొద్ద ప్రావెన్నగారు తిరుగుచుండిరి. పహారాజవాసు ప్రశ్నింపగా, వీరు బదులుచెప్పక విద్యుద్దీపమును వానినంక తిప్పిరి. అంతట గూర్చు వీరిని కాల్చిరి. తత్క్షణమే ప్రావెన్నగారు మరణించిరి. (ఆ. ప్రె.)

న్యాయస్థానవారులు

చెన్నపురి సత్యాగ్రహులు

ఒక్కొక్క మానము కఠినశిక్ష

బార్నిటెను పోలీసుకోర్టు

శనివారము సాయంకాలము పీపిల్సుపార్కు-నందు 144 వ శక్తును నుల్లంఘించుటకై సభకు గావించబూనిన చెన్నపురి సత్యాగ్రహులు శ్రీయుతులు కె. యి. శివరామఅయ్యగారు, పి. నటరాజ మొదలయ్యారుగార్లు నేడు బార్నిటెను పోలీసుకోర్టునందు రా॥ బి. టి. వి. శ్రీహరిరావు నాయుడుగారిచే విచారింపబడి చెరిమానముదినములు కఠినశిక్ష విధింపబడిరి. సత్యాగ్రహుల తిరుపురు మిగుల నుత్సాహముతోనుండిరి. "వందేమాతర" ధ్వజలతో సత్యాగ్రహుల తిరుపురును కోర్టులోనికి ప్రవేశించిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దులపై నేరారోపణపత్రమును జనుపుచు 8 వ తేదీ సాయంత్రము పీపిల్సుపార్కు-నందు 5 గురుకుంటే పైబడిన సమావేశము లక్రమమున ఎరింగియు, సభ చేయవలదని ఉత్తరువుచేయబడియు, ఉత్తవు నుల్లంఘించినందులకు ఐ పి సి. 151 వ శక్తునునుసరించి శిక్ష కర్తవ్యునియు, నేరము నంగీకరింతురా లేదాయని ప్రశ్నించిరి.

ఉభయమును నేరమునంగీకరించు చున్నామని పత్కిరి. విదప మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దుల లింతకపూర్వమే పనియందుండిరో యడిగిరి.

శ్రీ శివరామ అయ్యగారు తాము బొంబయి మొదలగు పట్టణములందనేక ఘరములలో పనిజేయుంటిమనియు సత్యాగ్రహోద్యమమందు జేరటకుపూర్వము సి. కె. యన్. కంపెనీయందు గుమాస్తాగ పనిజేయుచుంటిమని పత్కిరి.

శ్రీ పి. నటరాజముదలిగారు తా వివివరకనేక యూరోపీయను ఘరములందు పనిజేసి వినుగుజెంది వదలివేసితిమనిరి.

విదప మేజిస్ట్రేటుగారు సత్యాగ్రహుల తిరుపురుకు చెరియొకమానము కఠినశిక్ష విధించిరి.

రాళ్లురువ్విరను నేరము

నిన్న సాయంత్రము తిరువలిక్కేటి సముద్రతీరము మెరి నారోడ్డుపద్ద రాళ్లును, టెంకాయబొండ్లములను దారికడ్డముగ వేసి పోలీసువారిబన్ను అచటికి వచ్చినచో అడ్డుపెట్టి రాళ్లతో కొట్టెదమనుచు కేకలిడుచుండిరను నేరముపై దొరసామి, బాలాజీసింగు, కందిసామి యనువారలు మువ్వరును పోలీసుపట్టుము 75 పెక్కునుక్రింద నేరమారోపింపబడి నేడు బార్నిటెను పోలీసు కోర్టులో రా. బి. శ్రీ హరిరావునాయుడుగారి సమక్షమునకు గొనిరాబడిరి. కేసు 8 గంటలకు వాయిదావేయబడెను.

యావద్భారత కాంగ్రెసు

కార్యసంఘసభ

ఈనెల 13 వ తేదీన జలల్పూరులో జరుగుట

మోతీలాలుగారు మహాత్మునకు పంపిన తంత్రివార్త

అలహాబాదు, మే 4:—ఈసభను యీనెల 12 వ తేదీన బొంబాయిలో జరిపినచో మీరు రాగలుగుదురా లేనిచో మిక్కుమాలముగు మరియొక తేదీని తెలుపుడు" అని మోతీలాలుగారు యీనెల 2 వ తేదీన మహాత్మునకు తంత్రివార్త పంపిరి.

మహాత్ముడు మోతీలాలుగారికి పంపిన తంత్రివార్త

"12 వ తేదీ నాకు ప్రాసన్నతదినము గాన 20 వ తేదీన గాని 18 వ తేదీనగాని మీ సభను జలల్పూరులో జరుపదగును" అని మహాత్ముడు మోతీలాలుగారికి తంత్రివార్త పంపెను.

13 వ తేదీ స్థిరపరచబడుట

ఈనెల 18 వ తేదీన జలల్పూరులో కార్యసంఘసభ జరుపుటకు స్థిరపరచబడెనని తెలియుచున్నది. విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము పిక్కుటంగు మున్నగువిషయము లన్నియును గూడ సీసభలో చర్చింపబడును.

కార్పొరేషను మాడల్ స్కూలు వీజోగ్లనునధ
(ఒకవిలేఖరి)

1930-వ సంవత్సరం మే నెల 2-వ తేదీ శుక్రవారము
సామంతరమైదు ఖంటలకు చెన్నపురి 10-వ డివిజన్ మల
యప్పకవిధి కార్పొరేషన్ మాడల్ స్కూలునందు బాల బాలి
కలకు వేసవికాలపు సెలవులొసంగు సందర్భమున నొక
బహిరంగపథ గావింపబడెను.

టి. ఆర్. దొరస్వామి పిల్లెగారు ఆగ్రాసనాధిపత్యము
వహించి కార్పొరేషనుమలను జయప్రముగ జరిపిరి. ఈసభ
పార్థవతో ప్రారంభమై బాలికలచే కోలాటములు, బాలరచే
భజనప్రదర్శనము చూడ-రా-శ్రీ పద్మవాణి పిల్లె కార్పొ
రేషన్ స్కూల్ ను ప్రవేశపెట్టగోసంగిన ఉపన్యాసము శ్రీ
యశోదామణి పంచలయ్యగారు దివక పద్మవహిత వ్యా
సమోటి ముగిసెను.

తిన్నలూరు మెచలయ్యగారి యపన్యాసము

చెన్నపురి వీడుభావల సమాసం మలయప్పకవిధి కా
ర్పొరేషన్ స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులు రాజ శ్రీ కెం
దు, తుమ్మగారిపై లిఖించిన వ్యాసము.

టెను, ఈమిత్రత్వము నివాసస్థలము (కావలి) కావిత్ర
తికి గిరం బెచ్చట యిక్కలంబూకి పుర బాలబాలిక
నా లేక యిహపాలక సహాయోపాధ్యాయులవారి
యో నే నెటుంగజాలను లోకంబున యిహమానవులకు సిగ్గు

లున్న గుణంబులున్ను. వీరి గుణాతి తంత్రీబిల్లుగాను చూడుడు.
విద్యా సుపద కాంతి దను సత్వము నను నీయారగులు బి
పురుషున కలంకారంబై యొప్పియున్నది. ఆర్యులైనా నేడీ
కార్పొరేషన్ స్కూలు విద్యార్థులకు వేసవికాలపు లీవులొసం
గుటవలన యీశ్రీమంతుల కీసుదింబున మన మెల్ల గము కూడి
వారిమనంబున్నట్లునట్లు మనకే క్షయముగలుగులు ఉత్సాహంబును
గావింపు కొంటిమి. ఇట్లుత్సాహంబును గావింపు కొనవలసిన
గారణంచేయని గొంద రూహించుకు. వీరు నవరత్నములకు మించిన
యొక రత్నము. ఈరత్నము యొక్క నామము మిత్ర
రత్నము. ఈరత్నము నవరత్నంబునలేదు. నేపాచిరు రత్న
ము నం దై కన్య మై యున్నది. ఎట్లనిన, రత్నము రాజులగలదు.
రాళ్లందులో భేదంబునట్లు మిత్ర రత్నము సామాన్యంబు నెరుంగదు.
మానవులకు మహిమ్ గనుగొన మూ ల్మయముచేటి గల్గును
వేదిమిత్ర బాలికల, మనము చేసేమాడ దామాన సమానముదా
నెయ్యె తగ్గ అను ప్రకారము ఒక్కొక్క రత్నమునకును మేల
మోహింప గలగుగాని, యీ మిత్ర రత్నంబునకుండగల మూల్యం
ంతముని జెప్పుకొనదగినట్లు, మిత్రులారా! బోకంబునందరు
మిత్రులగుదుగా! కాదు. మనము చేసేమాడ వీరేతగిన మిత్రులని
భావింపవచ్చు యీమిత్రత్వము ట్లుండ, వీరికార్పొరేషన్ స్కూలు
కు ప్రధానోపాధ్యాయులు గవచ్చినతరువాత పూర్వము పాఠశాలకుండిన
గాధాంధ కా రంబు తొలగియొక మెరుపు తీగవలె ప్రకాశించుచున్నది.
యిదియొక దృష్టాంతం బరితలంపవలయు, యీదృష్టాంతం బీవు
రంబున ప్రకాశించినందున, బాలబాలిక లధికంబుగ నీపాఠశాల
జొచ్చి విద్యను గ్రహించుచున్నాడు. ఇప్పుడి పాఠశాల
యందు విద్య గో గు వృత్తము వలె గో ముగా వృద్ధి
జెందుచున్నదని నగరంబున ప్రఖ్యాతి గంచుటంబట్టి, రా. జ.
శ్రీ. ప్రధానోపాధ్యాయులవారికిని, సహాయోపాధ్యాయుల
వారికిని, గొప్పమనతగల్గె. ఈ ఘనతెల్లపటికి పూర్వచంద్రు
నివలె ప్రకాశించు యిట్లుత్తమ విద్యాశ్రేష్ఠులకు నిరంతరకల్యా
ణము నిలయుండను శ్రీ కృష్ణుడు సకలపైకర్మగుణంబు
లొసంగి రక్షించుగాకయని భగవంతుని యనేక విధంబుల ప్రా
ర్థించుచు, ఉపాధ్యాయు లెల్లరికి నానందనం బొనరించి వ్యాస
మంత్రితో విరమించితి.

బుధవర్ణలారా ?
నేపండితుడనుగాను, యీ చెంచు శుభవర్ణగారు నా
బాల్యన్నే హితులై నందున, వీరికిప్పుడుగల్గిన ఘనతలై నా ప్రే
మాతిశయంబు అప్పొంగి లిఖించిన వ్యాసముందును, పద్యరత్నం
బులయందుండు పాఠపాట్లను బాలికలకు నన్నాకీర్తనంచేసి
స్తోత్రంబుజేయుచున్నాడను.

సం॥ రా॥ నలుగురికి శిక్ష

శ్రీ బలదేవుచోబు, శ్రీ శ్యామలాలగుప్త,
శ్రీ అంబికాప్రసాదు త్రిపాఠీ, వైద్యనాథ
హుబ్బలుగార్లు

కామ్యము, మే 3:—సత్యగ్రహ మొనరించినందులకు
నేడు వీరికి నలుగురికిని చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను.
(శ్రీ రా.)

తూత్తుకుడి హర్షరు

ఇండియా ప్రభుత్వ నిర్ణయము

(ప్రత్యేక విలేఖరి.)

ఉదకమండలము మే నెల 3:— తూత్తుకుడి పోర్టుట
మైవారు ప్రస్తుతము వారి శుభిరమందున్న హాస్యము ఇండియా
ప్రభుత్వమువారిని వారింత మొనగ్నకొనిదానిని మహానాకాశ
యస్థమున నొకదానిని గా గావింపు నని కోరినకోర్కెకు
పదియ ప్రభుత్వము వారిప్పుకొన లేదని తెలియుచున్నది.
(తంతివార్త)

విశాఖపట్టణముజిల్లా-దిమిలి

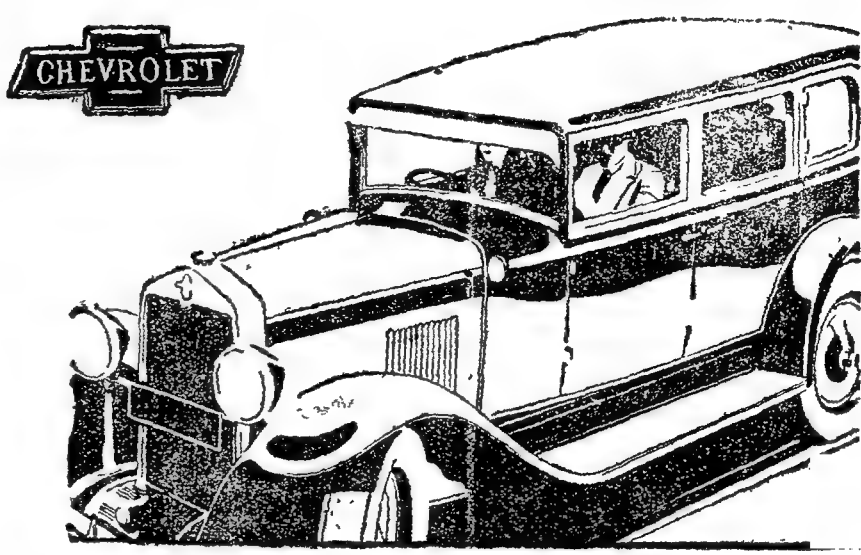
మీసాల సత్యనారాయణ, శ్రీ వై. నారాయణరావు

శ్రీగాది పేరాజు, శ్రీప్రయాగ

సత్యనారాయణగార్లు అరెస్టు

ఎలమంచిలి, మే 3:— వీరు నలుగురును నేడు మధ్యా
హ్నము విశాఖపట్టణంజిల్లా ఎలమంచిలి తాలూకాలోని దిమిలి
సత్యగ్రహస్తానమున ఉప్పుచేయుచుండగా వీరిని ఆరెస్టుచేసి
మోటారుబస్సులో నరసాపట్నం తీసుకొనివెళ్లిరి.
(ప్ర. వి. కం)

4 సిలిండరు ఖరీదులో 6 సిలిండరు వనిచేయును

చివర్ లెట్ మోటారు "నాలుగు"
సిలిండరుకు యగు ఖర్చుతో
ఆరు - సిలిండరు యిచ్చు
లాభముల నిచ్చును.

చివర్ లెట్ యొక్క గొప్పగుణములు శక్తి, అందము, సౌకర్యము, మిత
వ్యయము. ఆరు సిలిండరు ఇంజనుయందు మోటారు ప్రయాణీకుల
సౌకర్యములగు, మృదువైననడక, శక్తి, సౌగంధిక పనితనము మొద
లైనవి గలవు.

చివర్ లెట్ యదార్థముగ ప్రయాణమందు మితవ్యయము కలిగి,
సామాన్యధరలకే దొరకగలవు.

చివర్ లెట్ కు జనరల్ మోటార్సుగారి సంపూర్ణ పూచీ నివ్వబడుచున్నది. జి. ఎస్.
ఎ. సి. వారు, కలభిపద్ధతులపై ధనము చెల్లించు ఏర్పాటులు చేయగలరు. ఒకపర్యా
యము పరీక్షించి చూడుడు.

చివర్ లెట్
మితవ్యయమునందు నిర్ధారణచేయబడిన మోటారు

పంపకదార్లు:—

అయ్యర్ మోటారు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,	తిరుచినాపల్లి.
ఆంధ్ర ఇంజనీరింగు కంపెనీ,	విశాఖపట్నం
రామకృష్ణ చెట్టియార్ అండ్ కో,	కొట్టాయం.
వి. జె. ఆస్క్విత్ అండు కో, లిమిటెడ్.,	బళ్లారి.
నాన్ కర్ విస్ లిమిటెడ్.,	25, సోల్ పేరేడ్, బెంగళూరు.
హరమృడే అండు కో,	సికింద్రాబాదు.
మోటారు అండు సర్విసెస్ లిమిటెడ్.,	మద్రాసు.
రావు బ్రదర్లు,	బెజవాడ.
టి. వి. సుందరమ్ అయ్యంగార్ అండు సన్సు లిమిటెడ్.,	మధుర.
గంజాం ఆటోమొబైల్సు లిమిటెడ్,	గవర్నమెంటు ఆసుపత్రిరోడ్డు,
	బరంపురం, గంజాంజిల్లా.
స్టేన్సు మోటార్సు (నీలగిరులు) లిమిటెడ్,	ఉదకమండలం.
టి. స్టేన్సు అండు కో, లిమిటెడ్.,	రెడ్ ఫీల్డ్స్ హోస్టల్, కోయంబత్తూరు.

సహాయనాథవరణ కాస్త్రజ్ఞుడు.

ప్రజాసాహిత్యము

భారతదేశపరిస్థితులు

భారతదేశపరిస్థితులు

(రూటరు)

లండన్, మే 4:— సార్వభౌమని మంగుల విందుసం దర్శమున భారతదేశపరిస్థితులు తెలియజేసెను. చిక్కులలో నున్న ఇండియానుగూర్చి ప్రస్తావించుట కిది సమయముగాదు. ప్రస్తుత రాజప్రతినిధులమందు ఉత్తమగుము లన్నియు మా దృఢమిచ్చినవి. అందుచే అందరను ఆయనను విశ్వసించుచున్నా రు. కాంతిసాధనమార్గమును జూచి న్యాయమును గలుగజేయుటకు ఆయన ప్రయత్నించుచున్నాడు. అందుచే రాజప్రతినిధికి మన మందరము చేయూత నొసగవలెను.

మిత్రులసంఘము

మిత్రులసంఘము

(రూటరు)

లండన్, మే 4:— యునైటెడ్ కింగ్డమ్ ఇండియాలో నున్న మిత్రులందఱను సభ్యులకు ప్రయత్నించవలెనని లండన్ లోనున్న మిత్రులసంఘమువారు నేను ఆహ్వానించిరి. ఇర్విన్ ప్రభువు సహాయమున కాంతిని నడలకుండ సభ్యులకై ప్రయత్నించుటకు వీలగుటకు ప్రార్థనలను సల్పవలెననిరి. ఇదివరకప్పుడే ద్వేషమును వైషమ్యమును లేకుండజేయుట కె.తయో ప్రయత్నించిరి. ఇంగ్లండులోను ఇండియాలోను పలుకుబడిని బలపరుచుటకు వెన్నుగారు ముఖముగ నుండవలెనని ప్రార్థనలను సల్పవలెననిరి. గాంధీగారు ప్రారంభించిన స్వాతంత్ర్యసంగ్రామములో ఆయన అహింసావ్రతము ధరించుగాక యని నైషము నర్పించవలెను. సత్య వధమును దప్పుకుండునటుల ఆలోచనాంధ్రులని పూజింపవలెననిరి. ఇప్పుడు భారతదేశము బాధపడుచున్నది. ఇంగ్లండుకు ఇండియాకు గూడ కుభంబాన గుండునటుల ఈ సంగ్రామము సమించుగాక యని. ఈ వార్తలను గాంధీగారికిని ఇర్విన్ ప్రభుకును బంపిరి.

నకడే క్రానికలు

మేయోకన్య గ్రంథము

(రూటరు)

లండన్, మే 4:— ప్రై అధికారమును, ఇండియా కార్యాలయమువారు కోరుటచే మేయోకన్య గ్రాతలను ప్రకటించుచున్నది. దేశక్షేమమును పొటించి ప్రభుత్వమునకు తొందర లేకుండజేయుటకై ఇట్లు ప్రస్తుతము వానితిమని ఆ పత్రిక చెబుచున్నది. ఇండియాలో చిక్కులను సడలించి కాంతిసాధనమునకు సాధనమును బ్రతిభు ప్రభుత్వవారు ఏర్పాటుచేయుటకు వీలగుటకు వాటిని ప్రకటించుట అపితిమని నకడే క్రానికలుపత్రికవారు చెబుచున్నార.

భారతదేశ మానిక ఇంజనీరు బెలగాడీనిన్న జేరెను. మనోమోహనసింగుగారు రి లేడినుండి బ్రెహ్మచర్యమును, మాట్లాడుండి ఇదటికి నేడువచ్చిరి.

సర్ 4వ్ బెన్సన్ మనోమోహనసింగులతో పీల్చుమార్గల సర్ విలియం బర్నెట్ గారి స్థానము నాక్రమించుకొనెను.

రవీంద్రుడు

రవీంద్రుడిపుడు ప్యారిసులోనున్నాడు ఇండియాలో ఏమి జరుగుచున్నదో తెలుసుకొనుటకుగూడ వార్తాపత్రికలను జరుపుటకుగూడ రవీంద్రుడు వ్యవధి లేదు. దినమునకు నాలుగువంటలు రవీంద్రుడు తయారుచేయుచున్నారట. ప్రస్తుతము పక్షకాన్యములను వ్రాయుట మానెను. రాజకీయములందు ఆ సక్తి పోవుచున్నది.

మాట్లాడో ఎన్నికలను ప్రజాక్షేమమునిమిత్తము ఆపుకొనిరి.

పత్రికా స్వాతంత్ర్య నిరోధము

మాంచెట్టరు గార్డియనుపత్రిక

(రూటరు)

లండన్, మే 4:— మాంచెట్టరు గార్డియను పత్రిక స్వాతంత్ర్యమును అరికట్టి మామూలు న్యాయమును విధానమును ఆపుజేయుచుండ చూచి మిన్నకుండుటకు వీలులేదు. భయమైన విషయమే. కాని నిందితులుగ జేయబడినవారు తమపై మోపబడిన ఆరోపణలను నిజముగాదని వాదించుటకు న్యాయమును సౌకర్యము లన్నిటిని యివ్వక ప్రభువు కలుగజేయునని నమ్ముచున్నారము. ఇండియా బిరుదును నమ్మకుండుటకు కారణము లేదు. ఈ సంగతి అటుండ బ్రటిషు జేతుము నిమిత్తము ఇండియాలో తన సంబంధమును తృప్తికరముగ సుప్రచుకొనవలెను. ఇండియాలోను ఆధునిక సమంచములో నున్న కష్ట లన్నియు దీనినే చాటుచున్నవి. ఇర్విన్ ప్రభువు రాజప్రతినిధిగ నుండుటయు కార్మిక ప్రభుత్వము సాగుటయు దీనినే సూచించుచున్నవి. భారతీయులు చాల మాత్ముముగ విషయములను గ్రహించగలరు. లేకబడినవారు తాములేమండ వచ్చెడి బతుకుమితికేమో జాగ్రత్తగావడం కాదు.

చావలా వై మునికుడు 10 లేడిని రిండనునండి బయలుదేరును.

రాయలు పరిషత్తు

విందు-చిత్రకళలు

(నై నై నై)

రంగ్, మే 4:— సాధారణముగ ఆరోగ్యము తృప్తి మానవ జీవితమునకు అధారములను భావముతో పెద్ద పాఠశ్రామిక సంఘములందు జీవిత పరిస్థితులను అభివృద్ధి జేయుటకు ప్రయత్నించవలెను. ప్రజలు దారిద్ర్యము, అశుభ్రములలో మునిగి కొట్టుకొనుచుండ నాగరకము ఏర్పడజాలదు. పోషణలేనిదే కళల యభివృద్ధి జెందవు. ప్రజలు జేయుముగా లేనిదే ధనము నిరమగ నుండదు. చిత్రకళలే మంచి నాగరకమునకు చిహ్నములు. అవే జ్ఞాపకార్థము తరతరములు నిలబడునవి. చిత్రకళల వలన ప్రవీణము కలుగునన్న మాట నిర్వివాదాత్మకము. జాతిపైతిక ప్రవర్తనమును పెంపొందజేయును. అందుచే జాతీయ జేతుమును జూచువారు వీటిని పెంపొంద జేయవలెనని యాంగ్లప్రభువు రాయలు పరిషత్తువిందుసందర్శమున నుడివెను.

నైతిక స్పృహ వాక్యములకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ముందు ఆయుధ సామగ్రి ఎట్లు పరిణమించునో జెప్పజాలము. ఈ యుద్ధములములు మానవుని బాసములను అడంచినయు నని భయపడుచున్నది అనగా నిర్దాక్షిణ్యముగా జేయునేమో యనిపించుచున్నది. 40 సంవత్సరముల క్రిందట జేరిన నైతికుడు వావికుడు, వైమానికుడు నేను జేరినవారలు వేరు చిత్రవృత్తి గలవాడు. వారి అవలోకనము వేరు. వీరు నిర్బంధనైతికులు గారు. డబ్బుకో అను జేరినవారుగారు ఉన్న తాళములతో జీవితమును గడుపుటకు ఈవృత్తి నలంబించిరిని వైమానిక మంత్రి నుడివెను.

ఆస్త్రియా పరిస్థితులు

(వై నై నై)

రంగ్, మే 4:— ఆస్త్రియా పరిస్థితులు మరుటబడినవి. ఆర్థికస్వాతంత్ర్య మేర్పడినది. వివిధ కక్షలవారు కొట్టుకొనకుండ ఆస్త్రియాకొశాధిపతి పాటుబడుచున్నాడు. ఆస్త్రియా కొశాధిపతి స్పృహగారిలో మాటరాడి ఆరవి సహాయము మరవజాలనునది.

జపానులో ఉప్పెన

దక్షిణగోలీయనులో (జపాను) ఉప్పెనవచ్చి 200 చనిపోయిరి. 500000 పౌసులు నష్టముగల్గెనట. చనిపోయినవారు చాలమంది పల్లెవాండ్లు.

క్రొత్తగా విధించబడిన భారత మూలవస్త్రముల నుంకములను రద్దుజేయించుటకు లంకామైదులో ఒక సంఘ మేర్పడినది. దేశమం దంతటను అందోళనమును సత్పరలు.

బొంబాయి

విరోధియన్ అసోసియేషన్ వారి లేఖ

మే 3:— విరోధియన్ అసోసియేషన్ బొంబాయి శాఖవారు గవర్నరుగారి కొక లేఖను పంపినట్లు తెలియుచున్నది. కాననక్రమమును కాంతిని సమర్పించుటయందు ప్రభుత్వము కఠినచర్యను ప్రయోగింపవలెనని వీరు కోరుచున్నారు. ఊరేగింపులను, సభలను నిషేధించిన బాగుండనని వీరు నూచన. ప్రభుత్వమువారు కాంగ్రెసునకు ప్రతిహతులుగా ప్రచారము చేయవలెనని వీరిప్రార్థన. ప్రస్తుతపరిస్థితులబట్టి గవర్నరు మెంటు వా రెట్టిసమయములందును పోలీసువారిని పంపింపవలెననియు అట్లు ప్రకటన గావించవలె ననియు వీరు కోరుచున్నారు. ఈ అసోసియేషన్ వారు తమ సాహాయ్యము నవసరమున్నయెడల ప్రభుత్వము చేకొనవచ్చుననియు, ఇప్పటివరకు తమ సాహాయ్యమును కోరకుండుట కోచనియుననియును తెలుపుచున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

రాజపుత్రస్థానము

అజ్మీరు, ఏప్రిల్ 28:— ఒక వారంకోజులు స్థానిక కాంగ్రెసు సంఘమువారు లవణశాసన ధిక్కారదర్శనమును జయప్రథముగా సాగించి, ఇప్పుడు ప్రతియింటిలోను ఉప్పు మట్టిని తెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. రామేశ్వరంందు తమ బలమును కేంద్రీకరించి సమిరాబాదునందుగ ఉప్పుగని మువ్వలొందుకొనుటకై ప్లాక్టరీని నిర్మింపవలెననియున్నాడు. అజ్మీరురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు, ఇప్పుడుకాకా వారవాస మనుభవించుచున్న పత్తికాగి స్థానమున జేమాబందు తహతుకారిని సంఘాగృహానికి నెన్నుకొనిరి.

కర్ణాటకము

అంకోలా, మే 3:— స్వరాజ్యలక్షణోత్పత్తియు, విక్రయమును మామూలుగనే సాగుచున్నది. అంకోలా, కుమ్మట కా ర్యురాలాకా లు తానుమామతో నున్నవి. ఇప్పటికి ఆరెట్టులు లేవు. ఉప్పు చట్టము లూర్తిగా ధిక్కరింప బడినది. అట్టి చట్టమున్నటులే జనుట తలచుటలేదు. తమకు కావలసిన ఉప్పును తమారుచేసికొనుటకు స్త్రీలు ఉప్పుమట్టిని బట్టలతో తీసికొని పోవుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి, ఉప్పునకు కొనుగోలు తగ్గినది. ఈ సాయంత్రము నాలుగు ఉప్పుమకాణములు నెలకొల్పబడును. చుట్టుప్రక్కల జానపదులు వీనిలో పాల్గొనెదరు. (ఫీ. ప్రె.)

సింధు

మే 4:— దాడు, కంబో స్థలములందు కూడ సత్యాగ్రహ ముజరిగినది. డా॥ థామారుదాసు గారును మరికొందరు ప్రముఖులును ధట్టాయుధ స్థలమునకూడ ఉప్పుకానమును ధిక్కరించుటకు రాష్ట్ర సత్యాగ్రహ సంఘమువారి యనుమతికై వేచియున్నారు.

కధియవాడుతో

దారుణకృత్యములు

శ్రీయుతులు అమృతలాలు ధక్కరు, బారిస్టరు చద్దగుగార్లు మహాత్ముని సందర్శించుట

నవసారి, మే 3:— లాలాజీ యేర్పరిచిన ప్రజాసేవ సంఘసభ్యులగు ధక్కరుగారును చద్దగుగారును నేను కరాడీ వచ్చి మహాత్ముని సందర్శించిరి. కధియవాడులో చాలనోట్ల పోలీసువారు అత్యవారములను జరుపుచుండుటను గూర్చియు ధోలీరాలోని స్థితిని గూర్చియు వారు మహాత్మునితో సంభాషించిరి. (ఫీ. ప్రె.)

ధర్మనాలో దొరతనమువారి ఉప్పుకొరారుల సంరక్షణము

సాయుధులగు పోలీసు సాల్టు కానిస్టేబులను చాలమందిని పంపుట

జలల్పూరు, మే 3:— ధర్మనాలో నున్న ఉప్పుకొరారులు దొరతనమువారిని కాకపోయినను వానికి యజమానులు వేతగా నుండినను అచటనున్న ఉప్పురాసులను గాపాడవలసిన భారమదొరతనమువారిపైనే యుండుటచే, ఒక నాలుక స్టోగి నాయకత్వము క్రింద కొంతమంది సాయుధులగు సాల్టు కనిస్టేబులను, ఒకపోలీసు ఉద్యోగి నాయకత్వముక్రింద సాయుధులగు కొంతమంది పోలీసు కనిస్టేబులను నేడిచటికి పంపిరి.

దండిలోనున్న పోలీసు దళము కేపటించి పంపివేయబడుటకు సిక్కుయింపబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

సంయుక్త భారతదేశ విముక్తి

గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమమునకు
మైసూరుపేరుల సానుభూతి

ప్రభుత్వమువారికి

బొల్లిని మునిస్వామినాయుడుగారి హెచ్చరిక

(స్వకీయవిలేఖరి)

మహాం బెంగళూరు, ఏప్రిల్ 21—నిన్నటిదిన మధయ
మ డ్రియత దివాన్ బహదూరు బొల్లిని మునిస్వామినాయుడు
గారు ఓత్తూరినండి బెంగళూరునకు విచ్చేసిరి. రైల్వేస్టేషనునంద
రే నాయుడుగారిని బెంగళూరు పాదలక్ష్మీకులు స్వాగత మెస
గి సత్కరించిరి. మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు శ్రీ మునిస్వామి నా
యుడుగారు బెంగళూరునకు 87 మైళ్లదూరములోనున్న చెన్న
పట్టణమునకు వెళ్లిరి. అచ్చటి పాదలు శ్రీ నాయుడుగారిని పు
రబహిష్కారదేశమునందే యెడగొని ప్రవృత్తలాలకృతల గా
వించి తురమం దిర మునకు గాం పోయిరి. అచ్చట
కుం గ క వా ద య మ ల తో ను జ య జ య
ధ్యానమలతోడను స్వాగత మొసగబడెను. వాయుచిత్రము
గ్రహానబడిన పిదప శ్రీ నాయుడుగారి యధ్యక్షతక్రింద చెన్న
పట్టణ పాదలభ సమావేశమైనది.

సక్రమ రాజకీయపక్ష మవసరము

చెన్న పట్టణ యువజన సమాజమువారి తరఫున శ్రీ నా
యుడుగారికి స్వాగతమొసగుచు శ్రీ శ్రీనివాసయ్యగారి కంకన
స్వావత్రమును సమర్పించుకొనిరి. అందు యువజనసమాజము
వారు శ్రీ నాయుడుగారి జాతీయభావమును గడించుచు కులత
త్వములమీద నేర్పడిన రాజకీయపక్షము లంతరించి సక్రమరాజ
కీయవిధానముమీద వాధారపడిన జాతీయ రాజకీయపక్షము
లేర్పడవలయుననియు అందులకు శ్రీ నాయుడుగారి కృషి తో
ద్వడవలయుననియు బేర్కొనిరి. ఆ బహిరంగసభలో శ్రీయంత
వి. వెంకటప్పగారి కొక సన్మానపత్రము సమర్పించెను. శ్రీ
వెంకటప్ప గారు మైసూరు ప్రజా ప్రతినిధి
సభకు ప్రతినిధులుగా యున్న కొ
నబడినందుల కానందమును వెల్లెబ్బించుచు శ్రీవెంకటప్పగారిజాతీ
యతాదృశ్యము నుగడించుచు చెన్న పట్టణ పాదల లోకసన్మా
న పత్రము ను సమర్పించుకొనిరి. అందు గాంధీమహాత్ముని
యోద్యమ ము ను తా మా మో దించుచు వా మన
మనియు, సంయుక్త భారతదేశవిముక్తికి స్వదేశసంస్థా
ప్రజలుగూడ బ్రిటిషు భారతీయులకు తోడ్పడవలయునని
యు మైసూరు సంస్థాన ప్రజలు గాంధీమహాత్ముని పరిశ్రోద్య
మమునకు సంపూర్ణసహాయము మొసంగునట్లు జూచుట ప్రజా
ప్రతినిధులకు శ్రీ వెంకటప్పగారి బాధ్యతయనియు నిందు
మాదిందిరి.

సత్యాగ్రహోద్యమము నామోదించుట

పిమ్మట శ్రీయంత వి. గుండప్పగారు ప్రసిద్ధ ప్రజా
నాయకులు. పి. నుబ్రహ్మయ్యను క్రొత్తగారు (బెంగళూరు నగ
రాధ్యక్షులు) మున్నగువారు శ్రీ మునిస్వామినాయుడుగారి విశా
ల రాజకీయదృశ్యము నుగడించుచు జన్మిన పక్షమును జాతీ
య మొనరింపవలయుననిరి. వారుగూడ గాంధీమహాత్మునిసత్యా
గ్రహోద్యమము నామోదించిరి. మైసూరు సంస్థానమునందు
బాధ్యతాయుక్తప్రభుత్వమును నెలకొల్పటకవసరముల బేర్కొ
నుచు మైసూరు రాజ్యము తక్కిన భారతదేశమును వివహించు
చి ప్రత్యేకాభివృద్ధి చెందజాలదనియు నందుచే మైసూరువారు
గూడ ముందు తక్కిన భారతీయులతో బాటు సంయుక్త భార
తము క్రికి పాటుపడవలయుననియు అందులకు శ్రీ వెంకటప్ప
గారు గూడ తోడ్పడవలయు ననియు పలికిరి.

త్యాగరహితమగు జీవనము రీతి

పిమ్మట శ్రీ వెంకటప్పగారు ప్రత్యుత్తర మొసరు
మైసూరు ప్రభుత్వము రానురాను అధ్యాన్న మగుచున్నదనియు
ప్రజాప్రతినిధుల మొరల అరణ్యరోదనములకు చున్నచనియు
నుడిచిరి. మైసూరురాష్ట్ర మభివృద్ధి చెందవలయు ననిన ముం
దు భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలెను. బ్రిటిషు
ప్రభుత్వముక్రింద భారతదేశమున యెచ్చట జూచినను దిద్ద
దేవత తొండవమాడుచున్నది. తమ సోదరులగు భారతీయులు
స్వాతంత్ర్యమునకై వెనకలాడుచున్నారు. ఆ వెనకలాడుట
యే గాంధీమహాత్ముని "ఉపసత్యాగ్రహము" గా పరిణమించినది.
మోతీలాలు జహర్సీలాలు గాంధీ మన్నన మహాత్ములు
స్వాతంత్ర్యయజ్ఞమునకు తమ పర్యవస్థను నాహుతిసోపగిరి.
శ్రీ లు గూ డ త్యా గ జీ వ న ము న
కు ముందంజెచ్చుచున్నార. అట్టివో మైసూరు పాదలు వెను
కాడ్చుటకగు, విదేశప్రస్థ బహిష్కారమువలనను, సత్యా

ది ఆంధ్ర పేపరుమిల్సు కంపెనీ
లిమిటెడ్, రాజమండ్రి.

మంచివల్పు తెల్లని కాగితములు తయారు అగుచున్నవి
క్రొత్తవపరు మెషీనరీ ఖరీదుచేసి మిల్సు వృద్ధిచేయుటకై
చాలామంది కోరికపైన కొన్ని షేర్లు మాత్రము

అందరికిని షేరు 1-కి రూ 100 చొప్పున కొద్దిరోజులవరకే ఇవ్వబడును. చాలామంది
ఆతురతగా నున్నారు గనుక త్వరలోనే షేర్లు భర్తీ అగును. గనుక వలయువారు వెంటనే
షేరు 1-కి రూ 50 తో ధరఖాస్తు పంపవలయును. మొదట ధరఖాస్తు చేసినవారికి ప్రధమమున నే
షేర్లు ఇవ్వబడును.

ధరఖాస్తు ఫారములకొరకు మేనేజింగువిజిల్లు అయిన మోతే వైడా కంపెనీ
వారికి వ్రాయవలయును.

గ్రామపంచాయతీసంఘములకును 30-6-1930 తేదీవరకు గ్రంథ భాండాగారములకును
ఆచూల్య బహుమానము
60 నవలలు రు 25 లు మాత్రమే రు 65-0-0 వెలగలవి
పై అధికారవల్ల కాంక్ష ను సాండువరకు చాలమంది వ్యవధికోరుటచే 30-6-1930 వరకు అవకాశమియబడినది.
కొరివవారికి ప్రత్యేకముల రీపు పంపుదుము.
ఆంధ్ర ప్రచారిణీ గ్రంథనిలయం, పిఠాపురము.

గ్రహోద్యమమునకు ధనసహాయ మొనరించుటచేతను గాంధీ
మహాత్మునికి మైసూరుపేరుల నాయమొనరింపవలయును. త్యాగ
రహితమైన బ్రతుకు రీతి. (హార్వ ధ్యముల)
శ్రీ మునిస్వామినాయుడుగారు
పిమ్మట అధ్యక్షులగు శ్రీ మునిస్వామినాయుడుగారు
కరతాకధ్యక్షులయధ్యక్ష లేచి అచ్చటికి త మ్మావ్యవించినందులకు
కృతజ్ఞతను చెల్లుచు సక్రమ రాజకీయపక్షనిర్మాణమునకు గల
యావశ్యకతనుగూర్చి వారితో తామును విశేషించుచున్నామని
యు, సాంఘికముగను, రాజకీయముగను, ఆర్థికముగనుగూడ
"అభి ప్రాయ సూత్రము" మీద వాధార పడిన
రాజకీయ పక్షముల కావశ్యకత గలదనియు,
పక్షనిర్మాణము పుట్టుక మీద వాధారపడుటచే పక్షా
భివృద్ధికిగాని దేశాభివృద్ధికిగాని వ్యవధి గలుగదనియు నుడిచిరి
ప్రాప్త్యా, ప్రాప్త్యానేకరాధ్యంతరమును దేశవిముక్తికిని దేశా
భివృద్ధికిని అడ్డుతగులరాదు. మైసూరునందును, తదితరస్థలములం
దును గల ప్రాప్త్యానేకర పక్షములన్నియు వెకదిరిగిచూచుకొ
ని తమ పక్షోద్యమములను విశాలమొనరించి తమతో శేషించు
ప్రతిమనుష్యునికిని తమ పక్షముం దాక్రమ మొసంగుట
కు ప్రయత్నింపవలయునని ప్రజాసామాన్యమునందు గూడ
యీ యభిప్రాయము సాధారణముగ వ్యాపించినది. కాలప్ర
వాహము ననుసరించియు ప్రపంచపరిణామసూత్రము ననుస
రించియు మనము నడుచుకొనవలయును. కాలప్రవాహమున
తెరువొడ్డినిలచుట శుభదాయకము గాకేరదు. ప్రత్యేక కులప్రా
తినిధ్యమునకు తగవులాడుకొనవలసిన యవసరములేదు. అం
దుచే జాతీయభావసమద్ధరణమునకు తోడ్పడవలసియున్నది.

గాంధీ మహాత్ముని యుద్యమము
పిమ్మట శ్రీ గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమమును
గూర్చి మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారు కాంతివైనికల కుద్రేకము
గలుగునట్లు నిర్బంధవిధానము ననుసరించుట శ్రేయముగాదని
యు బ్రిటిషు భారతదేశముల నెదుర్కొన్న యీ క్లిష్టసమస్య
ను రాజనీతినిపుణతతోను ఎదుర్కొనవలయునని పలికిరి. ప్ర
భుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమువలన రోగలక్షణమును చూపు
చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారేగాని రోగమును కుదుర్చుట
కుద్యమించుట లేదు. రోగమునకు తగుకారణములను దెలిసికొని
ఆరోగ్యము కలిగించుటకు తగుచికిత్స యొనర్పవలయును.

ఖద్దరు
వ్యదేశసంస్థానముల వారుగూడ తమ తోడి సోదరు
లగు భారతీయులకు తోడ్పడవలచి యున్నచో వారిట్లు చే
యుట కొక యొత్తమార్గము గలదు. అది ఖద్దరు, మున్నగు
స్వదేశ వస్తుపరిమళము నుపయోగించుట. అట్లుపయోగించుట
వలన భారతదేశ పరిశ్రమలు అభివృద్ధిని గాంచగలవు. పరిశ్ర
మాభివృద్ధిలు అనిన అధిక-భివృద్ధి యన్నమాట. అధికస్థితి
బాగుపడినచో భారతదేశ దాగ్యకృషింఖలమునకు పట్టు లిప్ప
బావును. అందుచే యీ విషయమును సంసానప్రజలు సాను
భూతితో దాచించింపవలయునని కోరుచున్నాము.
పిమ్మట శ్రీ నాయుడుగారు మైసూరు సంస్థానముందలి
విషయములను గూర్చి ప్రసంగించుచు బాధ్యతాయుత ప్రభు
త్వమును బడయుటకు మైసూరు ప్రజలు ఋజు లక్షణముతో
ప్రయత్నించినచో శ్రీమహారాజాగారి రోసగిలించు రనియు
మైసూరు రాష్ట్రము మద్రాసు రాష్ట్రమున కిన్న యితోధి
కాభివృద్ధిని చూపుచున్నదనియు పలికిరి.
ఆ సభకు మైసూరు రాష్ట్రముందలి ప్రజాప్రముఖులనే
కులు విచ్చేసియుండిరి. వారిలో శ్రీ గుండప్పగారు, శ్రీనివా
సయ్యగారు, నుబ్రహ్మయ్యను శ్రేష్ఠిగాడు, కజ్జప్ప చెట్టిగారు,
బి. యక్క. గుప్తగారు మున్నగువారుండెరి. చిత్తూరునండి శ్రీ
పరుచూరు గుంపర వరదులుగారు గూడ విచ్చేసియుండిరి
చిత్రప్రపత్రికాధిపతులు శ్రీ గౌడకొ భాస్కరరావుగార్ల
గూడ వచ్చియుండిరి.

మోహినీతైలము
5 తులీ సూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.
ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శ
ఉద్యోగములు మొదలగువారికి కుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చుచు
గుండరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగురులను మనోహరము
పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగు నువాసు
చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరు
వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుంచును పు
నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగు నువాసద్రవ్యములను చేరి
తయారుచేయించి చేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడ
యన్నాము. వేరేయి, ఓకసారి విశిలించిన నిజము తెలియగలదు
అమ్మతాంబులండిపో 7 తంబు శెట్టిపేథి, మదరాస్

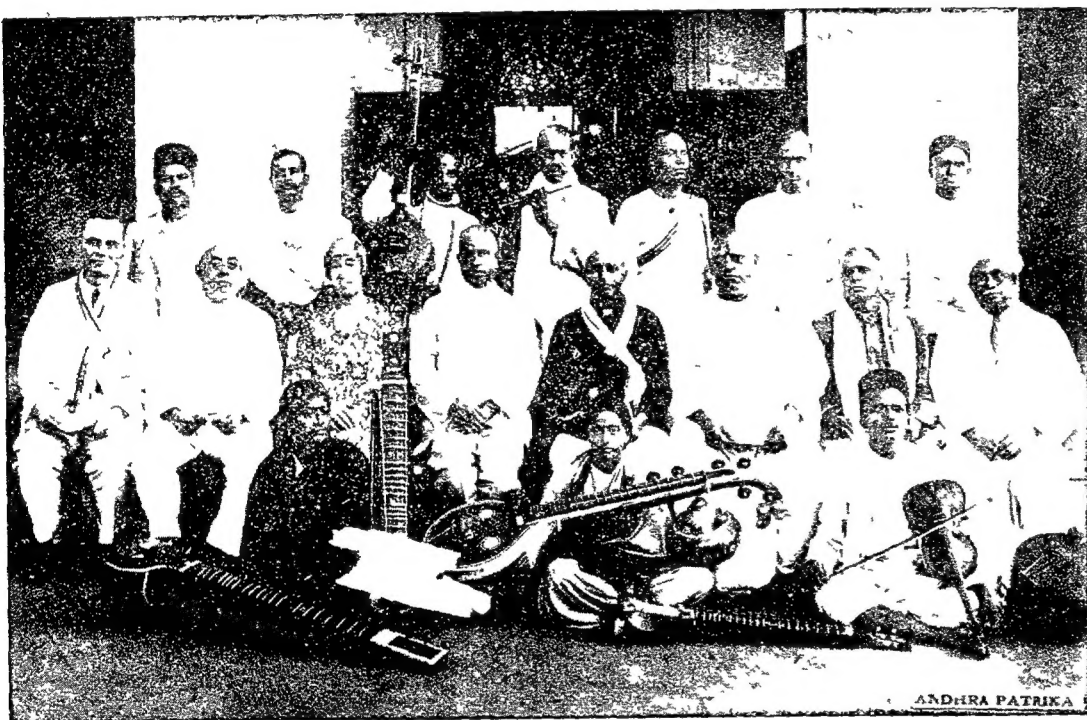
మదరాసు పోలీసు కమిషనర్లు

సి. బి. కనింగుహాము గారు:—మదరాసు పోలీసు కమిషనరు పదవిని వదిలి ఇనస్పెక్టరు జనరలుపదవి స్వీకరించిరి.

ఇ. జె. రోలండ్స్ గారు:—మదరాసు పోలీసుకమిషనరు పదవి స్వీకరించిరి.

మదరాసు నేనంగిగానకళాశాల

క్రైస్తవ యువజన సంఘాలయమున 2 వ తేదీన తెరవబడెను. కజిన్సగారిపతి, పి. సాంబమూర్తిగారు, సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, రెవ. పాట్ల, డి॥ బి॥ రామనిమిషగార్లు మున్నగువారు గారు (ప్రె. ఫో. లీ.)

టి. ఎస్. రామచంద్రయ్యగారు, ఐ. సి. ఎస్. శ్రీమతి సరోజినిగారు

సహాధ్యక్షులగారి కుమారులగు రామచంద్రయ్యగారికిని అక్కాంబెంటు జనరలు ఎక్.వి. రాఘవగురి కుమార్తెకును 2 వ తేదీన మదరాసులో వివాహము జరిగెను. పుర పెద్దలు పలువురు విచ్చేసిరి. (ప్రె. ఫో. లీ.)

సి ఎస్. నాయుడుగారు

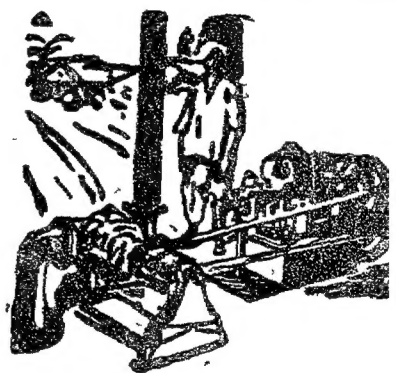
హైదరాబాదునివాసులగు వీరి గృహమును పోలీసు వారు అనుమానముతో దాచివేసిరి. కాఃప్రమియు లభింపలేదు.

సిమ్మతలూలు ఒజ్జగారు

జిల్లా కార్మిక మహాసభకు భారతదేశ కర్మాగారాధిపుల ప్రతినిధిగ ఈ వత్సరము జోవుచున్నారు.

(ప్రె. ఫో. లీ.)

మాప్రత్యేక స్టేషనరీ, పార్ట్స్, పంప్స్, పిస్టన్లు కొరిసిక్ సూడాయిల్ ఎంజినులతో గలవు.

పూర్తివివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

VOLKART BROS
ENGINEERS

ఆర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు.

ప్రదర్శనగదులు ఈ దిగువ స్థలములందు గలవు:

కొత్తతరగుపేట, బెంగుళూరు.

వెస్టుమెయిన్ వీధి, మధుర.

అవనాపిరోడ్డు, కోయంబుత్తూరు.

తెలుగుజిల్లాలకు ప్రతినిధులు:—

మద్దూరి బ్రదర్లు, రాజమండ్రి

వాల్ కార్టు, బదర్లు, ఏజెన్సీ, బెజవాడ.

విన్నపము

మీకు ప్రశస్తమైన ఆయుర్వేద వాదములు గావలసిన యెడల వెంటనే ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయండి. వీరిర జాగ్రత్తమునుకూర్చి, ఏసలహాకావలసినను మాకు వ్రాస్తే తగు కొవడమును నిర్ణయించి పంపగలము. ఒకసారి మాతో పరిచయముచేసిన మీకే తృప్తి నిచ్చును. కేటలాగు ఉచితము.

58 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల (కృష్ణా)

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానములకు 15-5-30 ది లగాయితి 30-6-30 ది వరకు అనగా నకటిన్నర నెలకు రమారమి 250 ముగులు మేలురకం సువాసనగల నెయ్యి సప్తచేయు హక్కును కోరుచారు 960 తులములు గల ముగులు 1-కి శమ అంగీకార రేట్లను ప్రహరస్తూ కీలువేయ బడిన కవర్లలో పెండ్ల శ్రీ విచారణకర్తలవారి చిరునామాకు 7-5-30 ది సాయంకాలం 5 ఘంటల లోపున చేరునట్లు పంపుకోవలెను.

ప్రతి పెండరు కవరుపై నెయ్యి పెండరు అని వ్రాసుకోవలెను.

నగుకు తిరుపతి జనరల్ స్టోరువద్ద సప్లయిచేయ పరిపురంబుంది.

ప్రతి పెండరుతో రాక్కముగాగాని లేక కరెన్సీ నోటురూపముగాగాని రు. 100 ధరావత్తు పంపవలెను. నోటుయొక్క నెంబరువైరా తపశీళ్లు పెండరు లో నమూదుచేయవలెను.

పెండరు మంజూరైన నవాలుదారుడు మం జూరు పుత్తరువుచేసిన 5 రోజులలోగా ఛార్జర్ డిపాజిట్టుగా రు. 250 చెల్లించి క్రమమైనస్తాంపులలో యింకా యితర మామూలుపరత్తులతో అగ్రి మెంటు వ్రాసి యియ్యవలెను. నదరు అగ్రిమెంటు పరత్తుల నమూనా తిరుపతి దేవస్థానం ఆఫీసులో చిక్కును.

ఏ పెండరుగాని కారణము తెలుపకనే త్రోసి వేయుటకు శ్రీ విచారణకర్తలవారికి స్వతంత్రం కద్దు.

పెండరుదార్లు తమపేరు చిరునామా పోస్టల్ అడ్రసు వైరా తపశీళ్లన్నియు విరళముగా పెం డరులో నమూదుచేయవలెను.

శ్రీ మహాంతుప్రయాగదాసుజీ, విచారణ కర్తలవారు.

మద్రాసు అండు సదరక్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

ప్రకటన

మద్రాసు అండు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్, పార్క్-రౌండ్, మద్రాసు ఏజంటుగారు మంగళ వారం 27-5-1930 మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు, పనికిరాని చిత్తు కాగితములను మద్రాసులోని కంపెనీవారి అన్ని అఫీసుల నుండి అనగా రాయపురం, పెరంబూరు అచ్చాఫీసులలోని కత్తిరింపబడిన కాగితములు, అట్టలు, మిగత చిత్తు కాగితములు, రాయపురము అచ్చాఫీసునుండి అనగా తే 1-7-1930 ది నుండి ప్రారంభమున సంవత్సరమునకు పెండర్లను తీసుకొనగలరు.

పెండరు ఛార్జములు, దాని నిబంధనలు కొరకు ఛార్జము 1 కి రూ. 1/- చొప్పున కంప్రొలరు ఆఫ్ ప్రొఫ్యూ, ఎమ్. అండు ఎస్. యస్. రైల్వే, పెరంబూరుకు వ్రాసిన బడయ గలరు. సదరు సొమ్మ వాపసు యివ్వబడదు. పెండరు ఛార్జము లు వి. పి. ద్వారా పంపబడవు.

పెండర్లు నీళ్లు వేసిన కవర్లలో పంపుచు వైన "చిత్తు కాగితములను కొని, తీసికొనిపోవుటకు వైరా" అని వ్రాసి పంపవలయును. సదరు కవర్లు పెండరు వెంట పంపబడును.

వి. సి. టర్నర్,

కంప్రొలర్ ఆఫ్ ప్రొఫ్యూ.

మద్రాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(5-5-30)

పీఠుజువు? దినుసులు

ఇరువి గజముల సీడ్ ధరలు రు.అ.పై
కొడికలముల్లు:—మొంగిపూర్లు 22 X 22 (బి) రు 7-14-0
సాధారణకము రు 7-0-0 "సింహము" 22 X 22 (బి) రు 7-2-0 సాధారణకము రు 6-10-0 "ఇంజను" 22 X 22 (బి) రు 7-8-0 సాధారణకము రు 6-7-0
బంబ:—మొంగిపూర్లు 22 X 22 (బి) రు 8-12-0 సామాన్యకము రు 8-0-0 "సింహము" 22 X 22 (బి) రు 8-2-0 సామాన్యకము రు 7-8-0 "సింహము, పాము" 22 X 22 (బి) రు 8-3-0 సామాన్యకము రు 7-2-0
బంబముల్లు:—1708 (నెట్) రు 11-3-6 1702 రు జి. జి. 78 రు 7-12-0 గ్లాస్ గో "9000" రు. 12-2-0. 9041 (నెట్) రు 1-15-0. 80 (నెట్) రు 7-14-0
బంబ:—40 నెంబరు (నీమ 5 బా కట్టలు) బాక్ రు 4-12-0 బంబ (కొంగ) చలబ 6-5-0 ("ఎనిటిక్లెట్") రు 5-10-6 బంబ (బాగ్ నెట్) రు 5-11-0 చలబ (బి) రు 5-15-0 చలబ (క్రబ్ నెట్) రు 5-18-0 కచ్చునట్టము (నెట్) రు 7-4-0 బి. రెడ్ నీక్ నీట్ అనాస్ రు 8-4-0.

40 జపాన్ (పడిపానులకట్టు) అయిదు మట్రిములు రు 10-2-0. నెంబరు రు

80 నీమ (5 బానులకట్టు) అడకత్తెర రు. (నెట్) "పాట్టెలుతల" - మార్కు

5 బుడుకారము రు 7-12-0 ఎడ్రగడియారము రు 7-5-0

బాబుబాబు రు 7-6-0

తెన్సిల్లు రు 7-10 0

సిరాబుడి రు 7-10-0

తెల్ల "కొంగ" రు 8-14-0

ఇండియా ఫ్రెషినియానాదుల్ల తెల్ల రు 9-2-0

2/84's Rs. 8-2-6. 2/84's రు. 10-14-0

ఇత్తడికము—(డిట్-హేడ్) రు 285.0-0

డిల్ (కూపాల్) రు 227-0-0

కాసికము రు 225-0-0

డిల్ రు

పడిపానులకట్టు:—

గోల్డ్ హేడ్ ("చెయ్యి") రు 11-2-0

బర్మో "స్టాక్" రు బర్మో "లవర్" రు 9-6-0

జి. టెర్మరముటయొక్క ధర:—

బావాచి 25-18-0 జాన్ రు 25-6-0 జూలై 25-6-0

కేరు సెనగ మార:—పీసాలలో రు 95.

ఆముదము:—(విల్ డెలివరీ) రు 98.

పదునుచేసినతొలు రతి 1-కి ధరలు

ఆవుతొలు (8 బు-9) "అక్యండ్రిన్" రు 0-11-9 టు 0-12 8

" (7-8) " " రు 0-14-6 టు 0-15 0

" (7-9) " " రు 0-12-8 టు 0-13-6

" (7-8) " " రు 0-15-8 టు 0-15-9

" 8 1/2 టు 9 1/2 బెజవాడ్లు రు 0-12 0 టు 0-14-0

" (6 టు 7 1/2) బెజవాడ్లు రు 0-12-9 టు 0-14-0

" (7 టు 7 1/2) బెజవాడ్లు రు 0-13-0 టు 0-13-8

జి. జి. తొలు రు 0-8-0 టు 0-8-6

జి. జి. తొలు రు 0-14-0 టు 0-14-6

జి. జి. తొలు రు 1 6-0 టు 1-8-6

తొలు (పదునుచేసినది) "ప్రైము" రు 2-4-0 టు 2-5-0

మేక " " "మిడియము" రు 2-2-0 టు 2-3-0

గొట్టెతొలు " " "ప్రైము" రు 2-5-0 టు 2-6-0

" " "మిడియము" రు 2-0-0 టు 2-2-0

" " "మిడియము" రు 2-0-0

సెనగ కాయలు

"మి.కా" రకము 581 ఫ్రెంచ్ రులు గల

బాబు 1-కి రు 43-4-0 టు 43-12-0

కోస్తుగిడ్డంగి డెలివరీ 1-కి అడిపి రు 40-0-0 టు 40-8-0

వెండి బంగారముల ధరలు

పవరను 1-కి (ట్రోఫుధర) 18 11 9

" " (చిల్లరధర) 18 12 0

బంగారు తుల 1-కి (ఇంగ్లీషుబార్) 21 14 0

బంగారు తుల 1-కి (మింటుబార్) 21 11 0

వెండి బార్ 100 తులములు రెడి 56 10 0

వెండి తుల 1-కి 0 9 6

ఆయాసపడవద్దు

శూలనాప్తి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి నివారించి ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది శాశ్వతము ననుభవించగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడుచున్నది. మందలంగ శ్లన్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచముగల చాలా శూలనాప్తి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపునం బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని నుగుణమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి నివారణి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.

Des Moines, Io U. S. A. EAM

ప్రపంచముందట చాలాకాలమునుంచి విశ్వాతిశోధింపబడినది. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్ఛము. 10 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, జైజవాడ.

గవేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 5 రోజులలో తుదురును

(1) ఈమందు పెగిలకములను నివారించి మూత్రము నిశుచనముగా గలగు బొట్టు, మంట, చురుకును యింజనును ఆహార విచ్ఛికారీలతోను నిమిత్తములనుండి తప్పక తుడుద్రుము. నీనా 1-కి రు 2-0-0.

మూర్ఖారిష్టు

(2) ఈమందు యెంటువంటి మూర్ఖత్వమును యెన్నిదశని త్యజములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా తుడుద్రుము. నెలకు పరిపూర్ణమును రు 2-0-0.

పొడలకు తెలము

(3) ఈ తెలము తెల్లపొడలనే గాక యితరవిధములైన పొడలకు గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జ, కర్పాశి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలునీతికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

"గుంటూరు జిల్లాకు యెంటు:—

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు."

ఏ శిరోబు కావలెను.

131

సంస్కృతము చదువనద్దు

సంస్కృతభాష చదువునో జ్ఞానము వచ్చును. జ్ఞానము వలన ముక్తియు, ఇహలోక సౌఖ్యము కల్గును. కావున సంస్కృతభాష చదువనద్దు. సంస్కృతభాష చదివి తీరవలెను అనువారు రెండు రూపాయలు మాకు పంపునో తెనుగు లిపితోను మిక్కిలి సులభతైలితోను ఉన్న మా ఆరుసంస్కృత పుస్తకములు పంపెదము. వి. పి. గా పంపునో రు 2-8-0 అగును.

తీక్షణము:—

శ్రీ కృష్ణసంస్కృత గ్రంథమాల, పెద్దాపురము.

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

స్వామినాథశాస్త్రికృతము తెలుగులిపి, తెలుగుములు శబ్దము మొదలగు విదువు పుస్తకముల పెట్టు అసలుధర 2-0-0 తగ్గుధర 1. నీలకంఠం, C/సెన్. ఎస్. నరసింహం, బ్రయినింగ్ కాల్డేజ్, రాజమండ్రి.

నిడుబ్రోలు

మద్యపాననిర్మూలనము

మే 1:—నేటిదినుము మా గ్రామమునందు మద్యపాన నిర్మూలనము ప్రారంభింపబడినది. గుంటూరు సత్యాగ్రహ శిబిరమునుండి మా గ్రామవాసులు సత్యాగ్రహదళ సభ్యులు అను శ్రీ పాములపాటి అచ్యుతయ్యగారును తుమ్మల వీరయ్యగారును వారి నాయకుల యజ్ఞానుసారముగా ఇచ్చటకు విచ్చేసి, కల్లు కువయోగించు 50 చెట్ల గీతగెలలను యజమానుల అంగీకారముతో నరకైవేచిరి.

పిదప సాయంకాలము గుంటూరుశిబిరమునుండి (1) పోలూరి రాధాకృష్ణచంద్రమూర్తి (2) మల్లంపాటి కోదండరామయ్య (3) చండలూరి కుబ్జారావుగారు (4) నూకట్ల గోపయ్య (5) వాళిరెడ్డి కోదండరామయ్య (6) కొత్తపల్లి సీతారామయ్య (7) వాళిరెడ్డి పట్టాభిరామయ్య (8) చంకమామిడి రాజశేఖరరావు (9) తలశిల కోటయ్య (10) కాట్రగడ్డ మల్లిఖార్జునరావు గార్లు వచ్చి వైవారిసహాయముతోను మిగతా 100 చెట్లయజమానుల అంగీకారమును పొంది మొదట చెప్పబడిన యజమానులతోను, మిగతా యజమానుల తోడ్పాటుతోను, యింకా 500 మంది గ్రామవాసులు ప్రబలమున ఉత్సాహముతో బయల్పడిరి. మిగతా చెట్ల గీతగెలలను నిశ్చేషముగా నరకైవేచిరి.

పైన పేర్కొనబడిన వలంతులకు నన్నుపనేరి సుబ్బయ్య చౌదరిగారు యా రాత్రి అతిథ్య మిచ్చి సత్కరించిరి. పురవాసి

శ్రీ పునర్జీవాహము

రాజమహేంద్రవరం హితకారీసమాజమువారి యాదరణమున 30-4-1930 తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలలో రాజమహేంద్రవరములో ఆనందాశ్రమమునందు శ్రీ పునర్జీవాహము గానింపబడెను.

వధువు విశ్వోరీ మా హియోనితంతు శరణాలయ బాలిక శ్రీయుత లక్ష్మీదేవి వరకు రాజమహేంద్ర వాస్తవ్యులు శ్రీమతి చేబ్రోలు సత్యరామయ్య బి. ఏ. టి. ఎల్. గారు, ఇరువురును బ్రాహ్మణులు. వివాహవిధానము హిందూపద్ధతిని జరుపబడెను.

డిప్యూటీ జడ్జి రావుసాహెబు సి. సి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారును, రావుసాహెబు అవసరాల రామారావుగారును, వారి సతీమణియు, టి. వెంకటాద్రిగారును, వారి సతీమణియు, దేవత శ్రీరామమూర్తిగారును, డాక్టరు కె. వి. స్వామి నాయుడుగారును, అరవ ఆదివాసీయగారుగారును, రావు సాహెబు డాక్టరు వేమూరి రామకృష్ణరావుగారును, చిలక మర్రి లక్ష్మీనరసింహముగారును, పెద్దాడ వెంకటసుబ్బయ్యగారును, ఆదుర్తి భాస్కరమ్మగారును మొదలుగల పురుషులు శ్రీలు పలువురు వివాహమహోత్సవమునకువచ్చిరి. ఇధూవరుల హాజరయ్యిరి. హితకారీసమాజము, కామరాజు హనుమంతరావు, రాజమకండి, 2-5-30 కార్యదర్శి.

నరసరావుపేట

జాతీయ పతాక స్థాపనము

నరసరావుపేట, మే 3:—ఈ యూరిలో స్వరాజ్య ఉద్యమమునందు అత్యుత్సాహముగల్గి నిర్భయముగ నుపన్యసించు ప్రచారము సల్పుచుండిన రాళ్లబండి చంద్రమూర్తిగారు 1-5-30 తేదీని తమ భవనమునకు యెదురుగానున్న తమవార కాసులలో జాతీయపతాకమును నెలకొల్పిరి. ఇటులదేయట కు ముందు వాడుక నడింపల్లి దక్షిణామూర్తి గారును సాయం త్రం 5 గంటలకు జాతీయపతాకముల బూని పురవీధులగుండ నురేగి తుదకు వారకాసులవద్ద కేగి అతివైభవముతో పతాకమును నెలకొల్పిరి. ఈసారి వీరితో బాటు పురజనులు చాలమంది పురవీధులగుండ తిరిగిరి.

శ్రీకృష్ణరాయబారము

నాటకమును తేనాలి శ్రీకృష్ణపాట్ల సభనారు యాపురమున 1-5-30 తేదీ రాత్రి ప్రదర్శించిరి. శ్రీయుత చెల్లం కొండ సుబ్బారావు గారు శ్రీకృష్ణపాత్రనున్నూ, మాధవ పెద్ది వెంకటరామయ్యగారు దుశ్యోధనపాత్రను ధరించి నాటకమును అతిరమ్యముగను ప్రధారంజకముగను తేసిరి.

కోర్టు శిలపులు

నరసరావుపేట ముసముకోర్టు కేసుగి శిలపులకు యీ నెల 10వ తేదీకుంకియు మూసినేయబడును మరల జూను 28 వ తేదీ కోర్టు తెరువబడును.

కాలమానము

ఇచట ఎండలు గాఢులు పగలు చాల తీవ్రముగనున్నవి. రాత్రిబియ్యంతమింకను గాలియందు చల్లదనము నిలిచియున్నది. మాకులలో నీళ్లు మృగ్యముగనున్నవి. నల్లములు త్వరలో మరియ పన్ను యెడల నీటికరువు వచ్చునని ఊహనము భయపడుచున్నాడు.

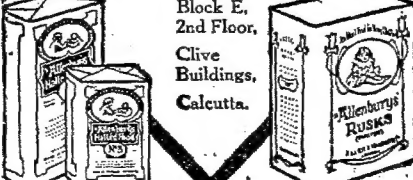
(ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

The Allenburys Foods.

బిడ్డలను పెంచుటకు క్రమమైన పద్ధతి భూలోకమంతయు, కృతజ్ఞులగు తల్లి తండ్రులనుండి వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు వచ్చినవి. ప్రతివారమును ఇండియా కు కొత్త సరకు వచ్చును. అన్ని ఉగ్రాణులలోను, 2 మందుల ముఖ్యమారికడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd., London Special Representative for India: A. H. P. JENNINGS.

బిడ్డలను పెంచుట, విచారణ అను మా ఇంగ్లీషు పుస్తకమునకు ప్రాయము. ఉచితము.

శ్రీయుత కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు

వేలూరు జయిలుకు పంపబడుట మకాం, తిరుతిని మే 3:— నిన్నటి యువయము శ్రీ యాతులు కొండా వెంకటప్పయ్యగారిని, మరి యిద్దర సత్యాగ్రహులను పోలీసువారు రేణిగుంటనుండి కాట్రాడికి గొంపొవు మండీరని రేణిగుంటనుండి వచ్చిన ఘరానాగల పెద్దబయ్యయ్యల నాతో నుడివిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

బల్లారి వార్తలు

29 వ తేదీనాడు రాత్రి 10 గంటల వైకుంఠ కాంగ్రెస్ సెక్రటరీ గారును మరి 6 మంది వాలంటీర్లు భూస్థికి పోయిరి. ఈయారినుండి కొత్తము 20 మంది వాలంటీర్లు పోయిరి. వారి లో జనులు పుత్సాహముతో జయ జయ ధ్యానముతో వారిని స్వేచ్ఛకు విడిచి నచ్చిరి. స్వేచ్ఛకు పురుషులతో కూడా 8 మంది స్త్రీలు కూడా పోయియుండిరి. అక్కడ చూ-రా-బాల్లారి యంపల్లె వెంకటరామయ్యగారు వాలంటీయర్లు కౌక్రటి గారికిని పువ్వచోరములు చేసిరి, బల్లారి మార్వాడీలూ, కర్త కులును ద్రవ్య సహాయము చేసిరి.

కె. జానకమ్మ టి. మినాక్షమ్మ

స్వరాజ్యసంపాదన

మాదిరిరా! యెట్లు అసంఖ్యాకము లగు వాలంటీర్ల బలములు బయలుదేరుచున్నవో! ఏల నన, ప్రతిభారతీయునిని అది విధ్యుత్త ధర్మమై యున్నది గనక. మివలె మీ విజ్ఞులగునాడ తమ పద్ధతులను నిర్వహించు నలయు నని మీ మీకోరిక. మీ కన్నులయెరుట మీ విషయము గొప్పదేకేభద్రుడయి ఎక్కడనీ క్రి పంపాపించగా చూచినచో నిజముగా మీ ఆనందమునకు పేరయ్యుండెను. గాని మీవలె మీవిజ్ఞులగును సూజ మున దేహయోగము లబ్బుటకును, మనోవికాసము, వాక్పటిమ, దేహబలము, కార్య దీక్ష కలుగుటకును పుట్టినదాదిగ మీవిజ్ఞులగు డబ్బాపాలు మొదలగు విదేశీపుకృత్రిమాహారము లీయక సహజమగు మాతృస్తవ్యముతోనే వారిని పోషింపవలెను. మీవిదేశీవస్తుబహిష్కారమున కిదియే ప్రభుసహాయము. ఆయుర్యేంద్రభూషణ నోరి రామకృష్ణగిరివారి క్షీరచ్యుతి తల్లులకు చనుబాలను వృద్ధి చేయును. అన్ని మందులసాపులలోను దొరకును.

మెస్సర్సు దాదా అందు కో.

260, చై నాబాబురోడు, మదరాసు వారియొద్దను దొరుకును.

చంద్రా నర్సరీతోటలు - నేలరి జంక్షన్ నేలం మామిడిపండ్లు పంపుటకు తయారు. ఆర్డరుతో అద్వాన్సు. 3 సంలి అంటుమామిడిచెట్లు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు దజ్జా రు 7½. నీను, స్వదేశీ తర్కారీ పూలవిత్తులు, 24 దినములు పెట్ రు 2½, 12 దినములు 1½. క్యాలిటాగు ఇంజం. Chandra Nursery. P. O. Salem Junction.

ఆయుర్యవైద్య రత్నాకరము 8-0-0 చరక చికిత్సాసానము (1) 6-0-0 ఆంధ్రవైద్య రత్నావళి 2-0-0 భస్మప్రకాశిక 1-0-0 డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, జెజువాడ

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 6 ప్రశ్నలకు బదులు ప్రాయములే దు. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు దు. 0-4-0. ప్రశ్న ప్రాయము రాజును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 ఆపును. గాంధీ జ్యోతివనిలయం, తిరు త్తనీ. P. O.

WANTED.

Candidates desiring to serve in Government, Railway and Canal Departments. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamps: Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE, Nai Sarak Delhi.

LOANS FROM Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the

Metropolitan Industrial Bank, Ltd.

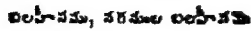
172, Bowbazar St., Calcutta.

WANTED

Competent organising Inspectors in every District and Taluk on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A. Apply—with references to— The Managing Director.

శుక్రబంధు

ఎంత దుర్మలమైన పిర్మమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గం బలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్రనష్టమును కట్టుటలో కేరసాండి, శ్రీపురుషులకు నిరతికామ్రేమున కలి పుటకు దీనిని మించిన ఔషధము లేదు. 25 మా. 2-8-0 17-3 శ్రీపురసుందర్ వైద్యశాల, మహేంద్రవాడ-రామచంద్రపురంపొట్ల, గోదావరిజిల్లా.

‘మొదలకు వాటి

శిరస్సును ఈ పద్ధతా సిద్ధము.

అను, అశ్వశయనము, నిలము, నిశ్చలమునందు, అనియు వ్యుత్పత్తియగుచున్నది. 'దేవ్యుడు, అశ్వశయనము, నిలము, నిశ్చలమునందు, అనియు వ్యుత్పత్తియగుచున్నది.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.
Editors: K. Nageswara Rao and C. Seshagiri Rao B.A.